

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Διορθόδοξος Σύνδεσμος Πρωτοδοουλιών Γονέων» υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου

Ίδρυτής: π. Αντώνιος Άλεβιζόπουλος (†)

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Άρχ. Χριστοφόρος Τσιάνκκας, Άρχ. Βαρνάδας Λαμπρόπουλος, Άρχ. Χρυσόστομος Μαϊδάνης, Μοναχός Αρσένιος Βλαγκόφτης, Αθανάσιος Νεοφώτιστος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Ίασιου 1, Αθήνα

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Μητροπολίτης Νευροκοπίου-Βουλγαρίας κ. Ναθαναήλ – Αρχιεπίσκοπος Πράγας κ. Χριστοφόρος – Πρωτ. Κυριακός Τσουρός, Αθήνα – Άρχ. Varsanufios-Bazyli Doroszkiewicz, Βαρσοβία, Πολωνία – Άρχ. Χριστοφόρος Τσιάνκκας, Λεμεσός, Κύπρος – Άρχ. Βαρνάδας Λαμπρόπουλος, Πρέβεζα – Άρχ. Παύλος Ιωάννου, Χαλκίδας – Μοναχός Αρσένιος Βλαγκόφτης, Κασσανδρεία – καθ. Alexander Dvorkin, Μόσχα – Δρ. Γεώργιος Κρίππας, Αθήνα – Αθανάσιος Νεοφώτιστος, Αθήνα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Πρωτ. Κυριακός Τσουρός – Μον. Αρσένιος Βλαγκόφτης – Αθανάσιος Νεοφώτιστος – Ιωάννης Μηλιώνης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:

«Πανελλήνια Ένωση Γονέων γιά τήν Προστασία του Έλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ, τής Οικογενείας και του Ατόμου» (ΠΕΓ). Ταχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 60120, 153 43 Άγία Παρασκευή Άττικής. Τηλ.: 210 6082271 Fax: 210 6082219, <http://www.pru.gr>

DIALOGOS

OWNER

Inter-Orthodox Union of Parents' Initiatives, under the auspices of His Beatitude, Christodoulos, Archbishop of Athens and all Greece

FOUNDER: Father Antonios Alevizopoulos (†)

DIRECTOR

Rev. Kyriakos Tsouros, P.O. Box 60120 - 153 43 Aghia Paraskevi, Athens

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ κυκλοφορεί και αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ. Είμεθα πάντοτε εκτεθειμένοι στην «τρομοκρατία» νεοφανών αίρέσεων που δεν θέλουν αντικειμενική ενημέρωση περί αυτών. Παράλληλα, στο μέτρο του δυνατού, παρέχουμε δόξασια σε θύματα νεοφανών αίρέσεων. Για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τήν εργασία μας, μάς είναι απολύτως αναγκαία ή ήθικη και υλική συμβολή σας. Προαιρετικές εισφορές γιά τή συνέχιση τής εργασίας μας γίνονται μέ ευγνωμοσύνη δεκτές μέ ταχυδρομική επίταγή (ΠΕΓ Μεσογείων 429, 153 43 Άγία Παρασκευή Άττικής) ή μέ τραπεζική επίταγή (ΠΕΓ Έθνική Τράπεζα τής Ελλάδος, υποκατάστημα Άγίας Παρασκευής, Αριθ. Λογ. 180/296004-44)

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ: Γρηγόρης Μορόγιαννης, Λεωφόρος Δημοκρατίας 255, Άχαρνάι, τηλ. 210 2318397

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Περιστατικά» από τόν χώρο τών «Νεοφανών αίρέσεων», του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού.....	1
«Η πρόληψη είναι καλύτερη από τήν θεραπεία» (β' μέρος), του π. Αντωνίου Άλεβιζόπουλου (†).....	4
«EST - Άναφορά σε μία ψυχοσέχτα», του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου.....	7
«Η καμπάνα του χωριου' μας...» του κ. Αθανασίου Νεοφωτίστου.....	8
«Εκκλησία και κόσμος» (β' μέρος), του κ. Κωνσταντίνου Γανωτή.....	10
«Η διαφορά του μόνου πραγματικού Θεανθρώπου», του Λεωνίδου Φιλίππιδου (†).....	14
«Χριστιανός ή «Μάρτυς του Ίεχωβά»;», της κ. Άννας Μπουρδάκου.....	17
«Τό πνεῦμα τής έπιστημονικής φαντασίας» (β' μέρος), του κ. Ιωάννου Μηλιώνη.....	19

Ειδήσεις - Σχόλια

Τό σύστημα Γκουρτζιέφ (Gurdjieff) ή «Η Τέταρτη Όδος».....	23
Τό πρόβλημα «Χάρι Πότερ».....	25
Η δίκη τής ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε.	26
Σύνθημα: Ύπερβατικός Διαλογισμός (β' μέρος).....	27
«Οί περιπέτειες τής Νίκι» ή «Σακούρα», ή συλλέκτρια τών καρτών.....	28

Έπιστολές

Έπιστολή Κοινωνικού Λειτουργού.....	29
Έπιστολή σχετική μέ «Τά έλιξίρια Αγίου Όρους».....	31

TABLE OF CONTENTS

«Incidents» in «Novel Heresies», by Protopresbyter Kyriakos Tsouros.....	1
«Prevention is better than Cure», (Part 2), by Fr. Antonios Alevizopoulos (†).....	4
«EST-A Reference to a psychosect», by Protopresbyter Vasileios Georgopoulos.....	7
«The Church Bell of our Village...», by Athanasios Neophotistos.....	8
«The Church and the world», (Part 2), by Constantinos Ganotes.....	10
«Difference between the one true God-Man and the non-existent god-men of non-Christian Provenance», by Leonidas Philippides (†).....	14
«A Christian or a Jehovah's Witness?», by Anna Bourdakou.....	17
«The Spirit of Science Fiction», (Part 2), by Ioannis Milionis.....	19

News - Comments

The System of Gurdjieff or «The Fourth Way».....	23
The Problem of «Harry Potter».....	25
The Trial of PAN.I.F.E, the Panhellenic Union for History and Philosophy.....	26
Slogan: Transcendental Meditation, (Part 2).....	27
«The Adventures of Niki» or «Card Captor Sakura».....	28

Letters

Letter from a Social Worker.....	29
Letter in regard to «The Elixirs of Mt. Athos».....	31

«ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ» ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΩΝ «ΝΕΟΦΑΝΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ»

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως της Σ. Ε. επί των αίρέσεων.

Κατά καιρούς έχουν δει τό φως της δημοσιότητας περιπτώσεις που παρουσιάζουν ζωντανά τις καταστροφικές συνέπειες σε άτομα και οικογένειες από την δραστηριότητα των «νεοφανών αίρέσεων». Άρκετές φορές έχουμε γίνει μάρτυρες οικογενειακών δραμάτων όταν οι περιπτώσεις αυτές φθάνουν στις αίθουσες των δικαστηρίων. Όχι άδικα, τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαπιστώνει στό Ψήφισμά του τοῦ 1996, ὅτι «**ὄρισμένες σέκτες ἐπιδίδονται σέ παράνομες ἢ ἐγκληματικές δραστηριότητες καί σέ παραβιάσεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου**». Ἄλλωστε, πολλές ἀπό τίς σέκτες χαρακτηρίζονται συνήθως ὡς «**καταστροφικές λατρείες**» ἢ «**ὀμάδες χειρισμοῦ τοῦ νοῦ**», γιατί ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι ἀλλοιώνουν καί καταστρέφουν τήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα.

Στή συνέχεια θά παραθέσουμε ἐλάχιστα δείγματα τέτοιων «περιστατικών», που ἔχουν δημοσιευθεῖ κατά καιρούς στόν Τύπο. Σ' αὐτά, βεβαίως, πρέπει νά προσθέσει κανεῖς καί πληθώρα ἄλλων παρόμοιων «περιστατικών» που καθημερινά γίνονται γνωστά ἀπό τά ἴδια τά θύματα τῶν αἰρέσεων ἢ τίς οικογένειές τους στό Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ στήν Π. Ε. Γ. Ἀπό τά «περιστατικά» αὐτά γίνεται φανερό μέχρι ποίου σημείου ἐλέγχονται ἡ ζωὴ καί οἱ πράξεις τῶν θυμάτων τῶν διαφόρων σεκτών, ὅτι καταργεῖται ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου καί καταστρατηγοῦνται βάνανυσα τά ἀνθρώπινα δικαιώματα.

α) Τό πρῶην **Κ.Ε.Φ.Ε.** (σήμερα «**Ἑλληνική Ἐκκλησία τῆς Σαηεντολογίας**») δίνει τήν ἐξῆς γραπτή ἐντολή: «Ἄν οἱ γονεῖς σου ζητήσουν νά τοὺς ἐπισκεφθεῖς, πές τους ὅτι θά κάνεις αὐτό μόνο ἂν διαβεβαιώσουν ὅτι ὁ Ἀλεβιζόπουλος δέν εἶναι ἐκεῖ. Μήν τοὺς δίνεις ἀκριβῆ χρόνο, ἀλλά κάν' τους γνωστό ὅτι θά περάσεις γιά δεῖπνο μόλις βρεῖς τό χρόνο. Ἡ ἐπίσκεψή σου θά πρέπει νά γίνει μαζί μέ ἕνα φίλο (ὄχι μέλος τῆς ἀποστολῆς ἢ ἕνα μὴ γνωστό Σαηεντολόγο). Δέν πρέπει νά γνωστοποιήσεις τήν ἐπίσκεψη ἐκ τῶν προτέρων, καθώς αὐτό τοὺς δίνει χρόνο νά αὐτοσχεδιάσουν. Ἀπλῶς ἐμφανίσου καί πήγαινε τους φρούτα ἢ ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἀνάλογα μέ τά ἔθιμα καί πές τους ὅτι εἶσαι εὐτυχημένη που τοὺς βλέπεις κ.λπ.» (Απογευματινὴ τῆς Κυριακῆς, 13/9/97).

Τό θῆμα καταλήγει μάρτυρας κατηγορίας κατά τῶν γονέων του, ὅταν τό **Κ.Ε.Φ.Ε.** τοὺς σύρει στά δικαστήρια (13/5/97).

Οἱ γονεῖς, καταθέτουν στό δικαστήριό ὅτι: «Ἐγκατέλειψε τήν ἐργασία της καί τό σπίτι της ἀπό τή στιγμή που ἐνεπλάκη μέ τό σωματεῖο καί ἀφοῦ τελείωσε τά δικά της χρήματα ζητοῦσε διαρκῶς οικονομική ἐνί-

σχυση ἀπό τοὺς γονεῖς της. Ἀκολούθως διαπιστώθηκε σημαντικὴ ἀλλαγὴ στήν προσωπικότητά της καί τήν συμπεριφορὰ της, μέ ἔντονη ἐπιθετικότητα ἀπέναντι στοὺς γονεῖς της, ἐνῶ ἀπό τήν πλευρά του τό σωματεῖο τήν κατεύθυνε γιά “χειρισμό” (τρόπο ἀντιμετώπισης) τῶν γονέων της καί μέσω τοῦ “Γραφείου Εἰδικῶν Ὑποθέσεων”» (Απογευματινὴ τῆς Κυριακῆς, 4/1/98).

Καί ἡ ἀπόφαση τοῦ Ἐφετερίου Ἀθηνῶν, γιά τήν διάλυση τοῦ **Κ.Ε.Φ.Ε.** (10.493/1997) γράφει: «Ἀπεδείχθη πλήρως ὅτι ἡ συμμετοχὴ στό σωματεῖο συνεπάγεται γιά τό μέλος ἀλλαγὴ στήν προσωπικότητά του, στή συμπεριφορὰ του ἐναντι τῶν τρίτων καί κυρίως στίς σχέσεις του μέ τήν οικογένειά του, οἱ ὁποῖες, μερικῆς φορές, ἀποκόπτονται τελείως, λόγω ἀντιθέσεως τῶν τελευταίων μέ τήν Σαηεντολογία, ἐγκατάλειψη τῶν σπουδῶν του καί πλήρη ἀφοσίωση στό σωματεῖο» (Απογευματινὴ τῆς Κυριακῆς 4/11/98). Διαπίστωση: ἡ ὀργάνωση διέλυσε μιὰ ἀκόμη οικογένεια.

β) Μέ αὐτεπάγγελτη δίωξη τοῦ Εἰσαγγελέα δικάζεται γιά ἄσχημη προσηλυτισμοῦ ὁ ἀρχηγός τῆς ὀργανώσεως «**Χάρε Κρίσνα**» (6/11/97). Ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἄνων. Παρόντες μόνον οἱ δικαστές καί οἱ γονεῖς ἑνός ἄτυχου παλληκαριοῦ, που παγιδεύτηκε ἀπό τίς δοξασίες τῆς ὀμάδας καί βρῖσκεται ἀπό χρόνια σέ κοινόβιο τους στό ἐξωτερικό. «Οἱ γονεῖς κάθονταν δίπλα δίπλα, κρατοῦσαν ὁ ἕνας τό χέρι τοῦ ἄλλου καί κοίταζαν μέ ἀγωνία τά πρόσωπα τῶν δικαστῶν, σάν νά περιμέναν ἀπό τήν ἀπόφασή τους νά γυρίσει πίσω στό σπίτι τό παιδί τους... Σέ κάποια στιγμή τῆς δίκης, ὅταν κατέθετε ἡ μητέρα τοῦ θύματος τῆς παραθρησκευτικῆς ὀμάδας, ἡ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου εἶπε: “Μά ἐδῶ ὁ γιός σας λέγει, ὅτι εἶναι εὐχαριστημένος ἀπό τή ζωὴ του στό κοινόβιο”.

Ἡ ὀλιγογράμματη μητέρα κοίταξε τήν Πρόεδρο σιωπηλή γιά λίγο κι ὕστερα εἶπε: “Μά πῶς μπορεῖ νά εἶναι εὐχαριστημένος, ὅταν ἔχει χρόνια νά δεῖ τοὺς γονεῖς του, νά στείλει ἕνα γράμμα ἢ νά κάνει κάποιο τηλεφῶνημα; Ὁ γιός μας ἀπό τότε που ἐμπλέξε μ'αὐτούς, οὔτε ἐνεργεῖ οὔτε ἀποφασίζει μόνος του. Ὅ,τι τοῦ εἶπαν, αὐτό λέει... Πῶς μπορεῖ νά εἶναι εὐχαριστημένος, ὅταν μᾶς εἶπε μιὰ φορά ἀπό τίς λίγες που ἐπικοινωνήσε μαζί μας, ὅτι ἐμεῖς δέν εἴμαστε γονεῖς του, ἀλλά τό μέσο που χρειάστηκε γιά τή μετενοάρκωσή του στή Γῆ;”» (περιοδ. Διάλογος, τ. 13, σ. 15).

γ) Ἡ Γαλλίδα καθηγήτρια πανεπιστημίου κ. Claire Champollion, που εἶχε τήν ἀτυχία νά μπλέξει ὁ γιός της μέ τήν «**Ἐνωτικὴ Ἐκκλησία**» τοῦ νοτιοκορεάτη ψευδομεσσία Σάν Μυσούγκ Μούν, γράφει γιά τήν ἐμπειρία

της: «Τό καλοκαίρι τοῦ 1975 πέθανε ὁ ἄνδρας μου... Ἡ εἶδηση γιὰ τόν θάνατο τοῦ ἄνδρα μου ἐστάλη στά μέλη τῆς αἰρέσεως τοῦ Μούν στήν Ἰαπωνία καί στήν Κορέα. Ἡ ἀπάντησή ἦταν: “Βλέπετε, πέθανε ἐπειδή μᾶς πολέμησε” βρισκόταν σέ συμμαχία μέ τόν Σατανά”. Βεβαίως ὁ γιός μου δέν ἦλθε στήν κηδεαία τοῦ πατέρα του» (π. Ἄντ. Ἀλεβιζοπούλου, «Ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων», σ. 52). Ἡ αἴρεση δέν τοῦ ἐπέτρεψε νά ἐπιτελέσει ἕνα ὕψιστο ἀνθρώπινο καθήκον.

δ) «Εἶχαν γνωριστεῖ ὅταν ἀκόμα πήγαιναν σχολεῖο. Ἐκαναν παρέα καί ἐρωτεύτηκαν παράφορα. Φυσικό ἐπακόλουθο, ὁ γάμος. Γρήγορα ἀπέκτησαν δύο παιδιά καί ἡ οἰκογενειακή τους ζωὴ κυλοῦσε χωρίς προβλήματα. Τά χρόνια περνοῦσαν κι' ἐκεῖνοι, πάντα ἀγαπημένοι. Κάποια στιγμή ὅμως τά πράγματα ἄλλαξαν... Ἡ σύζυγος, λέει ὁ ἄνδρας τῆς, ἐμφάνισε μιά τάση γιὰ ἀνεύρεση πιθανῶν παιδικῶν λαθῶν τά ὁποῖα, κατά τήν ἀντίληψή τῆς, μπορεῖ νά εἶχαν ἀσκήσει σημαντική ἐπιρροή στίς σχέσεις τους.

Ὁ ἄνθρωπος κόντεψε νά τρελλαθεῖ, ἀφοῦ ἡ κατάσταση στό σπίτι του συνεχῶς χειροτέρευε... Ἄρχισε νά πηγαίνει (ἡ σύζυγος) σέ ψυχολόγους καί σέ κάποια ὀργάνωση, σέ κάποιο σύλλογο μέ τόν τίτλο “**Ἀρμονική Ζωή**”. Ἐκεῖ γινόταν ἀνάλυση διαφόρων θεμάτων μεταφυσικῆς καί παραψυχολογίας. Παραμελοῦσε ἐντελῶς τά οἰκογενειακά τῆς καθήκοντα ἀπό κάθε ἄποψη. Διέθετε ἀτελείωτες ὥρες στήν παρακαλούθηση σεμιναρίων, ὅπως τά ἔλεγε, στό ἄκουσμα κασετῶν καί στήν ἀνάγνωση βιβλίων πού τῆς εἶχαν χορηγήσει.

Ὁ σύζυγος προσπαθοῦσε μέ ὑπομονή, στήν ἀρχή νά ἀντιληφθεῖ, πῶς καί γιατί ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν του εἶχε οὐσιαστικά χάσει τό ἐνδιαφέρον τῆς γιὰ τήν οἰκογενειακή ζωή καί τήν εὐτυχία τους.

Κάποια μέρα ἡ γυναίκα του τοῦ εἶπε ὅτι ὁ σύλλογος αὐτός τήν ἔστειλε σέ κάποιο κέντρο μασάζ, διότι εἶχαν διαπιστώσει πῶς διέθετε βιοενέργεια τήν ὁποία ἔπρεπε νά μεταδίδει καί σέ ἄλλους.

Τότε μὴ ἀντέχοντας ἄλλα τά πρωτόγνωρα καμώματα τῆς γυναίκας του τῆς ἔθεσε τό δίλημμα: «Λοιπόν, τί θέλεις; “Ἀρμονική Ζωή” – βιοενέργεια καί μασάζ ἢ ... τήν οἰκογένειά μας; Ἡ ἀπάντησή φαίνεται πῶς δόθηκε ἀμέσως: “Ἀρμονική Ζωή”.

Ἐπακολούθησαν μεγάλοι καυγάδες, πού ὀλοένα φούντωναν... Ἡ συμβίωση συνεχιζόταν, ἀλλά φυσικά ὑπό ἀντίξοες συνθήκες, ὅταν κάποιο βράδυ, σέ περίοδο διαγωνισμῶν τῶν παιδιῶν τους, ὀρθά-κοφτά τοῦ εἶπε: “Νά φύγεις γιὰ πάντα”... Ὁ σύζυγος ἔχασε κάθε ἐλπίδα πλέον μετά τό νέο “χαστοῦκι”. Χάθηκαν τά πάντα γιὰ πάντα. Ἡ οἰκογένεια διαλύθηκε ὀριστικά» (Λοιπόν, 28/11/96).

Κάθε γκουρού ἔχει τόν «πρώτιστο λόγο» ἀκόμη καί μέσα στήν οἰκογένεια καί δέν διστάζει νά «καθοδηγήσει» τό θῆμα στήν διάλυσή τῆς.

ε) Μιά δεκαπεντάχρονη μέ τήν ἑξαδέλφη τῆς πήγαν νά κάνουν φροντιστήριο ἀρχαίων ἐλληνικῶν σέ μιά καθηγήτρια. Ὅμως ἡ καθηγήτρια ἦταν «**μάρτυρας τοῦ**

Ἰεχωβά» καί παράλληλα μέ τό μάθημα ἀρχαίων ἔκανε στά δύο κορίτσια καί «Γραφική μελέτη». Τά παιδιά δέν ἀνέφεραν τίποτε στούς γονεῖς τους. Κάποτε ἡ συμπεριφορά τους ἄρχισε νά εἶναι διαφορετική καί προκλητική συγχρόνως, ὅσον ἀφορᾶ στά θρησκευτικά θέματα. Ἄρχισαν οἱ καυγάδες καί στά δύο σπίτια. Ὅταν ἀνακάλυψαν τήν ἀλήθεια ἄρχισε καί τό δράμα τῶν δύο οἰκογενειῶν. Κανένας σεβασμός στούς γονεῖς. «Πατέρας μου εἶναι ὁ Ἰεχωβά καί ἀδέλφια μου οἱ μάρτυρες καί σπίτι μου ἡ ὀργάνωση», ἦταν ἡ ἀπάντησή. Ἡ οἰκογένεια διαλύθηκε τελείως. Ὁ πατέρας ἀρρώστησε, ἡ μητέρα κλωνίστηκε ψυχικά, ὁ ἀδελφός ἔφυγε ἀπό τό σπίτι γιατί δέν ἄντεχε τήν ὄλη κατάσταση. Ἡ ἑξαδέλφη, μόλις ἔγινε 18 ἐτῶν, ἔφυγε κι' αὐτή ἀπό τό σπίτι καί ἀφοσιώθηκε στό «ἔργο» τῆς ἐταιρίας «Σκοπία», ἀδιαφορῶντας γιὰ τήν οἰκογένειά τῆς. Οἱ γονεῖς τῆς ἀρρώστησαν βλέποντας τό παιδί τους ἀγνώριστο, ἐχθρικό, ἀδιάφορο καί συγχρόνως μέ ἀπαιτήσεις γιὰ περιουσία καί χρήματα.

Ἡ ἄγνοια, γιὰ ἄλλη μιά φορά, ἔφερε τό κακό.

στ) Σύζυγος, ἐπιστήμονας, ἐπιτυχημένος ἐπαγγελματικά προσηλυτίστηκε στήν νεοπροτεσταντική αἴρεση τῶν **Πεντηκοστιανῶν**. Τά προβλήματα στήν μέχρι τότε ἀρμονική οἰκογενειακή ἀτμόσφαιρα δέν ἄργησαν νά παρουσιασθοῦν. Τά λοιπά μέλη τῆς οἰκογένειας ἀρνιόντουσαν νά τόν ἀκολουθήσουν. Ὁ σύζυγος ὅμως ἤθελε νά γίνει «ποιμένας», κι' αὐτό ἐσήμαινε ὅτι καί ἡ σύζυγός του ἔπρεπε νά γίνει πεντηκοστιανή, πράγμα στό ὁποῖο ἀντιδροῦσε ἡ ἴδια. Ἀποτέλεσμα: Ἡ διάλυση τῆς οἰκογένειας, μέ ὅλα τά παρεπόμενα, κυρίως γιὰ τά ἀνήλικα παιδιά.

ζ) Ἀνύποπτη κοπέλλα προσηλυτίστηκε στήν ὀργάνωση τοῦ «**Μῶ**», «**Τά παιδιά τοῦ Θεοῦ**» ἢ «**Ἡ οἰκογένεια**». Στήν παραθρησκευτική αὐτή ὀργάνωση ἡ πορνεαία εἶναι «λατρεία τοῦ Θεοῦ». Ἐπρεπε νά «ψαρεῦει» στόν Χριστό ψυχές προσφέροντας τό σῶμα τῆς. Ἀποτέλεσμα: Δέκα παιδιά μέ διαφόρους περιστασιακοῦς συντρόφους. Στό τέλος, ψυχοσωματικό ράκος γύρισε στήν μητέρα τῆς ζητώντας τήν ἀνασυγκρότησή τῆς καί τήν σωτηρία τῆς.

η) «Τόν πατέρα μου, ναι τόν σκότωσα. Ἀλλά θά ξαναγυρίσει. Μοῦ τό ὑποσχέθηκε. Ὅλοι θά ξαναγυρίσουμε στή γῆ. Μέ τόν ἕνα ἢ μέ τόν ἄλλο τρόπο. Μέ μιά ἢ ἄλλη μορφή».

Αὐτά εἶναι τά λόγια τοῦ 18χρονοῦ πρωταγωνιστῆ ἑνός δράματος πού κυριολεκτικά συνεκλόνησε τήν Γαλλία πρὶν λίγα χρόνια. Ἐνός ἀπίστευτου δράματος, ὅπου ὁ ὀπαδός τῆς ἰνδουιστικῆς ὀμάδος «**Τά παιδιά τοῦ Κρίσνα**», ὁ 45χρονος Φελισιέν Μπικάο, ἔβαλε τόν γιό του Κλεμάν, 18 χρονῶν, νά τόν σκοτώσει, μπροστά στά μάτια τῆς κόρης του Φλοριάν, 20 χρονῶν, γιὰ νά ἀποδείξει καί στούς δυό, ὅτι μποροῦσε νά μετενσαρκωθῆ.

Ὁ νεαρός εἶπε στούς ἀστυνομικούς –καί ἡ ἀδελφή του ἐπιβεβαίωσε τά λόγια του– ὅτι ὁ πατέρας του τόν βοήθησε τοποθετώντας ὁ ἴδιος τό ὄπλο στόν κρόταφό του: «Τώρα τράβηξε, τοῦ εἶπε, δέν φοβάμαι ἀφοῦ θά ἐπιστρέψω στή γῆ». «Καταλαβαίνετε, μᾶς εἶπε, ἄν δέν

πεθάνω δέν θά μπορέσω νά μετενσαρκωθῶ. Πάμε στό δωμάτιο τοῦ Κλεμάν. Ὅταν μετενσαρκωθῶ, θά καθαρίσω ἐγώ τά αἷματα». «Ἦμασταν ὑπνωτισμένοι, λέει ἡ Φλοριάν. Τό ὄπλο ἐκπυροκρότησε... Ὁ πατέρας μου ἦταν νεκρός. Δίπλα ὁ ἀδελφός μου φώναζε: “Ράμκι –χαράμα, σήκω πάνω, σήκω πάνω”!. Μοῦ ἦταν ἀδύνατο νά κλάψω...» (περ. Διάλογος, τ. 10, σ. 13).

Ἡ ἀλλοίωση καί ἀχρήστευση τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας μέσα στίς ὁμάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς» εἶναι ἐμφανής.

θ) Καί μιὰ τελευταία περίπτωση, πάλι ἀπό τόν χώρο τῶν «**χιλιαστών**»:

«Παντρεύτηκαν ἀπό ἔρωτα τό 1986. Δυό χρόνια μετά ἀπέκτησαν ἕνα γιό, τόν Γιώργο. Ἡ ἔγγαμη συμβίωση ἦταν ἀρχικά ἀρμονική. Τά πρῶτα σύννεφα στή σχέση τους ἐμφανίστηκαν τό 1990, ὅταν ἐκείνη ἀποφάσισε νά ἀλλάξει θρησκεία καί ἀπό Χριστιανή Ὁρθόδοξη νά ἀσπαστεῖ τό δόγμα τῶν **“μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά”**.

Τελικά, οἱ διαφορές στά θρησκευτικά τους “πιστεύω” ἀποδείχθηκαν ἀγεφύρωτες, μέ ἀποτέλεσμα νά λυθεῖ ὁ γάμος καί ἕνα χρόνο ἀργότερα νά πάρουν διαζύγιο. Κύρια αἰτία ἦταν ἡ μεταστροφή τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τῆς συζύγου.

Ἀπό ἐκεῖ καί μετά ἀρχίζει ἕνας δικαστικός μαραθῶνιος γιά τό ποιός θά ἀναλάβει, μέ ἀπόφαση δικαστηρίου, τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἀνήλικου Γιώργου. Οἱ δικαστές πού ἀσχολήθηκαν μέ τήν ὑπόθεση, τόσο στό Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν, ὅσο καί στόν Ἄρειο Πάγο, εἶχαν νά ἀντιμετωπίσουν ἕνα σοβαρό νομικό δίλημμα: Παραβιάζεται ἢ ὄχι ἡ θρησκευτική ἐλευθερία, ἐάν ἡ ἐπιμέλεια τοῦ παιδιοῦ ἀνατεθεῖ στό χριστιανό πατέρα καί ὄχι στή μητέρα, ἐξαιτίας τῆς ἐπιλογῆς τῆς νά ἀλλάξει θρησκεία;

Ἡ βασική δοξασία τῶν “μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά”, πού ἀπαγορεύει στούς ὀπαδούς τοῦ δόγματος τή μετάγχιση αἵματος, ἐνέχει κινδύνους γιά τή σωματική υγεία τοῦ παιδιοῦ. Ἔτσι τά δύο δικαστήρια κατέληξαν στήν ἴδια ἀπόφαση: Τό παιδί πρέπει νά μεγαλώσει μέ τόν πατέρα του» (Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία, 13/9/1998).

Μιά ἀκόμη οἰκογένεια διαλύθηκε ἐξαιτίας τῆς ἐμπλοκῆς ἐνός ἐκ τῶν μελῶν τῆς στά πλοκάμια μιᾶς ἐταιρείας, πού κατασκευάζει «δόγματα» γιά νά ἐκμηδενίσει τίς πνευματικές ἀντιστάσεις τῶν ὀπαδῶν τῆς.

Ποιός, τελικά, εἶναι τό θῦμα σ’ ὄλες αὐτές τίς περιπτώσεις; Ὁ Γιώργος; Τά δέκα παιδιά τῆς ἀνύπαντρης μητέρας; Οἱ δυό μοναχικοί γονεῖς στό ἐδώλιο γιά τούς Κρίσνα; Οἱ γονεῖς πού ἐμπλέξαν μέ τήν Σαιηντολογία; Ἡ οἱ γονεῖς τῶν κοριτσιῶν στό φροντιστήριο τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν; Βεβαίως, θύματα εἶναι ὅλοι αὐτοί,

ἀλλά ὄχι μόνον. Πρωτίστως θύματα εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι πού παγιδεύτηκαν στά καλοστημένα δίχτυα τῶν παραθρησκευτικῶν, ὀλοκληρωτικῶν καί «καταστροφικῶν» ὁμάδων. Καί μαζί τους, θύματα εἶναι οἱ γονεῖς τους, οἱ σύζυγοί τους, τά παιδιά τους, τά ἀδέλφια τους, οἱ οἰκογένειές τους καί γενικά ἡ κοινωνία μας, ἡ ὁποία δέχεται ὄλες αὐτές τίς ἐγκληματικές ἐπιθέσεις καί προσβολές. Ἀπό τίς λίγες περιπτώσεις στίς ὁποῖες ἀναφερθήκαμε νομίζουμε ὅτι γίνεται ὀλοφάνερο τό πόσο καταστροφική γιά τό ἄτομο καί τό κοινωνικό σύνολο μπορεῖ νά ἀποβεῖ ἡ δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων.

Ἀσφαλῶς, ὑπάρχουν βαθεῖα καί ποικίλα αἴτια πού ὀδηγοῦν τόν σύγχρονο ἄνθρωπο καί μάλιστα τόν νέο, στίς ἀτραπούς τῆς ἀπωλείας. Εἶναι ἡ αὐτονόμησή του ἀπό τόν Θεό, ἀποτέλεσμα τῆς ὑπεροψίας του γιά τίς τεχνολογικές κατακτήσεις του, ἡ ἀναζήτηση νοήματος ζωῆς, ὁ ὑπαρξιακός φόβος, ἡ ἀνασφάλεια καί ἡ ἀβεβαιότητα στήν ὁποία ζεῖ, ἡ περιέργεια, ἡ ἄγνοια κ. ἄ. π.

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὑπάρχουν καί οἱ δικές μας εὐθύνες. Ἡ χαλαρωμένη ἢ διαλυμένη οἰκογένεια, πού ὀδηγεῖ τούς νέους στήν ἀναζήτηση ὑποκατάστατου τῆς, ἢ ἔλλειψη γνώσεως τῆς πίστεώς μας καί ἄρα οὐσιαστικῆς ἐντάξεώς μας στήν Ἐκκλησία, ἡ ἀρνητική εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, πού μερικές φορές προβάλλουμε, ἡ πτωχεία μας σέ ζωντανά πνευματικά πρότυπα ζωῆς κ. ἄ. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀσπόνδυλη παιδεία τῶν παιδιῶν μας καί ἡ ἐλλειμματική ἐνασχόλησή μας μέ τήν ὀρθή διαπαιδαγώγησή τους, δημιουργοῦν συνθήκες «ὕψηλοῦ κινδύνου» γι’ αὐτά. Εἶναι λάθος νά νομίζουμε ὅτι τά καθήκοντά μας ὡς γονέων ἐξαντλοῦνται στό νά προσφέρουμε στά παιδιά μας μόνον ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν μόρφωσή τους, τήν σωματική καί ἐπαγγελματική τους ἐξασφάλιση καί τήν ἀνετη διαβίωση. Καί ἔρχεται μερικές φορές τό ἀνεπιθύμητο: «Κεραυνός ἐν αἰθρία»!

Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, νά ἀσχοληθοῦμε σοβαρά ὅλοι μας, μέ ἕνα ὑπαρκτό πρόβλημα. Ὁ τρόπος ἀντιμετωπίσεώς του, εἴτε προληπτικά εἴτε θεραπευτικά, πρέπει νά εἶναι ἀνάλογος μέ τόν χαρακτήρα του καί ἀφοῦ ἐκτιμηθῇ ἡ σοβαρότητά του καί τό ἐπεῖγον τοῦ πράγματος. Ὅσον ἀφορᾷ στήν δική μας εὐθύνη, ἡ ἄτυφη αὐτοσυνειδησία μας ὡς Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, δηλαδή ὡς μελῶν τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καί ἡ συνειδητή ἐνταξί μας στήν Ἐκκλησία καί συνάμα, ἡ ὀρθή καί ἐπαρκῆς κατήχησή μας στά θέματα τῆς Πίστεως, ἔχουν ἐν πολλοῖς τήν δύναμη νά προφυλάξουν ἐμᾶς, τά παιδιά μας καί τήν σύγχρονη οἰκογένεια ἀπό τήν ἀπειλητική δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Εἶπε ὁ ἄββάς Βησσαρίων: «Ὅταν βρίσκεσαι σέ περίοδο ἐσωτερικῆς εἰρήνης καί δέν ἔχεις πόλεμο, τότε περισσότερο νά ταπεινώνεσαι, μέ τόν φόβο μήν μπεῖ μέσα μας ἀταίριαστη χαρά καί κανχηθοῦμε γι’ αὐτό καί πέσουμε σέ πειρασμό. Γιατί πολλές φορές ὁ Θεός ἐξαιτίας τῆς ἀδυναμίας μας δέν ἀφήνει νά πέσουμε σέ πόλεμο, γιά νά μή χαθοῦμε».

“**Τό Μέγα Γεροντικό**”, ἔκδ.: Ἱ. Ἦσυχ. “Τό Γενέσιον τῆς Θεοτόκου”, Πανόγραμμα Θεσσαλονίκης.

Η ΠΡΟΛΗΨΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου (†)

(β' μέρος)

«Είναι καλό σημάδι αν κάποιο παιδί που επέστρεψε στο σπίτι τρώει ψάρι και αυγά;

-Ναί, νομίζω, διότι δεν είναι περίπτωση θεωρίας, αλλά πράξεως. Ο καθημερινός πρακτικός βίος έχει μεγάλη σημασία. Εάν του έβαλαν στο μυαλό ότι δεν πρέπει να φάει αυτό ή εκείνο, για λόγους θρησκευτικούς, κατ' αρχήν τό έχει παραδεχθεί. Στη συνέχεια είναι στο σπίτι του και θέλει να φάει αυγά ή ψάρι. Αυτό σημαίνει τουλάχιστον πώς είναι σε θέση να μὴ ακολουθήσει αυτό τό ταμπού και ότι φεύγοντας έχει ήδη απελευθερωθεί, προς τό παρόν τουλάχιστον, από ένα ταμπού».

«-Εάν κάποιος επέστρεψε και μάλιστα άρχισε να ζει με τήν πνευματική ζωή τής Έκκλησίας, υπάρχει κίνδυνος ύποτροπής;

-Εγώ δεν γνωρίζω τό μέλλον. Νομίζω ότι εάν ενεργοποιηθούν στην Όρθόδοξη Έκκλησία, πράγματι αυτό είναι θετικό σημείο, πρέπει να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον έαυτό τους και εμπιστοσύνη στο Θεό. Άλλά πρέπει να ξέρουμε ότι πάντα υπάρχει κίνδυνος. Αυτό είναι στά χέρια του Θεού, δεν ξέρει κανείς. Πρέπει να δείξει κανείς όσο μπορεί περισσότερη εμπιστοσύνη.

Όσο τούς δείχνουμε περισσότερη εμπιστοσύνη, τόσο υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να σωθούν. Νά τούς κάνουμε να αισθανθούν ότι εάν επανέλθουν στην Όρθόδοξη Έκκλησία, στην οικογένειά τους, στη χριστιανική πίστη γενικά, ή απλώς στην κοινωνία, δεν θά τό κάνουν αυτό για να μας ευχαριστήσουν, ή να ευχαριστήσουν τήν Έκκλησία, ή ακόμη και τόν Θεό, αλλά είναι κάτι που κάνουν για τόν ίδιο τόν έαυτό τους».

«Βοηθάει καθόλου ή περίπτωση που ένας πατέρα ή μιά μητέρα παρουσιάζεται σαν βαρεία άρρωστος και μ' αυτό τό πρόσχημα ειδοποιείται τό παιδί που έχει πέσει θύμα να επιστρέψει σπίτι;

-Πιστεύω ότι για κάθε άτομο είναι διαφορετική ή περίπτωση. Δεν νομίζω ότι υπάρχει γενικός κανόνας. Έχω υπ' όψη μου ομάδες που είναι φοβερά σκληρές και για τίς όποιες ή σκληρότητα άπέναντι στις οικογένειες θεωρείται πρώτη άρετή. Καί στις περιπτώσεις αυτές όμολογώ ότι παραβρέθηκα σε πράγματα πολύ λυπηρά. **Τό να μείνει αδιάφορος για τόν θάνατο ενός πατέρα, μιάς μητέρας, τό θάνατο του παππού, θεωρείται εκδήλωση άρετής.**

Είχα προσωπική έμπειρία. Τό καλοκαίρι του 1975 ό άνδρας μου πέθανε. Μ' αυτό τό γεγονός συνδέθηκαν πολύ δυσάρεστα πράγματα, αλλά και πολύ χαρακτηριστικά και γι' αυτό τό λόγο τά αναφέρω. Η είδηση για τόν θάνατο του άνδρα μου έστάλη στά μέλη τής

αίρέσεως του Μούν στην Ίαπωνία και στην Κορέα. Τούς έλέχθη:

Βλέπετε, πέθανε επειδή μās πολέμησε βρισκόταν σε συμμαχία με τόν Σατανά. Οί γονείς γράφουν πώς ήταν χριστιανός και όχι κομμουνιστής· πηγαίνετε στο κομμουνιστικό κόμμα και δέστε τόν κατάλογο των μελών. Φυσικά κανένας δεν τό έκανε. Τό γεγονός αυτό δεν μέ ένόχλησε καθόλου. Άντιθέτως. Άλλά δεν συμβαίνει τό ίδιο σε όλους. Δεν μου άρέσει να κάνω έκβιασμό. Νομίζω είναι ζήτημα άρχής, δεν είναι πρόπον.

Έν τούτοις, νομίζω ότι κάθε οικογένεια, κάθε άτομο, ενεργεί άνάλογα με τόν χαρακτήρα του. Δεν υπάρχει λόγος προσποιήσεως. Εάν είναι κανείς λυπημένος, είναι λυπημένος και δεν υπάρχει λόγος να μή τό δείξετε. Όμως δεν υπάρχει λόγος να προβαίνει κανείς σε ύπερβολικές εκδηλώσεις. Παραβρέθηκα σε περιστατικά που μπορούν να θεωρηθούν ως πολύ άπάνθρωπα».

Πανευρωπαϊκή συνεργασία γονέων

Στό μεταξύ δημιουργήθηκαν **Σύλλογοι Προτοβουλίας Γονέων** σε όλες τίς χώρες τής Εύρώπης και σε όλες τίς Ηπείρους. Ήδη έγιναν ούσιαστικά βήματα για μιά Πανευρωπαϊκή συνεργασία. Η καθηγήτρια **Claire Champollion** αναφέρθηκε σ' αυτό τό θέμα, σε σχέση με τίς αποφάσεις του **Παγκοσμίου Συνεδρίου Συλλόγων Προτοβουλίας Γονέων** που συνήλθε στο Παρίσι (1980) και στους τομείς μιάς τέτοιας συνεργασίας.

Μερικές από τίς ομάδες αυτές, προκειμένου να άπασχολήσουν εκείνους που άσκοϋν κριτική έναντίον τους και να άσκήσουν πάνω τους ψυχολογική βία, έγκαινίασαν ενδιαφέρουσα μέθοδο· κάνουν **μηνύσεις** και ζητούν για άποζημίωση άστρονομικά ποσά. Δεν χρειάζεται να αναφέρουμε πώς γι' αυτές τίς δίκες διαθέτουν άφθονο χρήμα.

«Αυτό είναι σπουδαίο σημείο, είναι θέμα πρακτικό, ανέφερε ή κυρία **Claire Champollion** και πρόσθεσε: Συμφωνήσαμε να βοηθήσουμε ό ένας τόν άλλον σε εύρωπαϊκό επίπεδο. Θέλουμε να στείλουμε συστηματικά όλο τό ύλικό για όλες τίς **δίκες** ό ένας στον άλλο ή να δημιουργήσουμε μιά **κεντρική ύπηρεσία**. Σε κάθε περίπτωση θέλουμε να πραγματοποιήσουμε αυτή τήν ανταλλαγή. Νά δημιουργήσουμε με μεγάλη συνέπεια μιά **καρτελοθήκη**, που να περιλαμβάνει όλα τά στοιχεία: που και ποιοί δικαστικοί άγώνες έγιναν, μαζί με όλα τά ντοκουμέντα, αυτό τό βρήκαμε πολύ βασικό.

Άλλά περιπτωσιακά αυτό τό έχουμε ήδη κάνει. Άκούσαμε για δικαστικές ύποθέσεις και ζητήσαμε τά

πρακτικά. Όμως τώρα θέλουμε νά τό κάνουμε συστηματικά. Θά δημιουργήσουμε λοιπόν μιά **μεγάλη καρτελοθήκη** καί πιθανώς μέ αντίγραφα, γιά νά ἔχουμε ἕνα ἀντίτυπο σέ κάθε χώρα. Θέλουμε νά τά ἔχουμε ὅλα μέ ἀκριβεία: μέ ἀριθμούς, μέ ἡμερομηνίες, μέ πρωτόκολλα, τί εἶδους δίκη ἦταν, ποιά ἀπόφαση καί πῶς ἀκριβῶς διεξήχθη· χρειάζομαστε τά αὐθεντικά κείμενα».

«Εἶχαμε τήν ἐμπειρία ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς ὀργανώσεως **Σαηεντόλοτzu** καί οἱ ἄνθρωποι τοῦ **Μούν** διηγούνται παντοῦ ἐσφαλμένα πράγματα σχετικά μ' αὐτά τά θέματα. Λένε ἐπί παραδείγματι **ὅτι κέρδισαν μιά δίκη πού δέν ἔγινε καθόλου**. Τότε ἐμεῖς πρέπει ἀμέσως νά μπορούμε νά ποῦμε: ἔχουμε τά πρακτικά αὐτῆς τῆς δίκης.

Αὐτό φυσικά εἶναι γιά μᾶς πολύ σπουδαῖο, ἐπίσης καί γιά ἕνα δικαστήριο εἶναι αὐτό πολύ σπουδαῖο. Ἐπί παραδείγματι σέ μιά μήνυση-συκοφαντία πρέπει νά ἔχουμε τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Καί αὐτές οἱ δίκες εἶναι πάντοτε διεθνείς, δηλαδή καλοῦμε τούς μάρτυρες ἀπό ἄλλες χώρες καί αὐτοί λένε: ναι, αὐτό κι ἐκεῖνο συνέβη, αὐτήν κι ἐκεῖνη τήν ἡμέρα».

Ὅρθή στάση τῆς οἰκογένειας

Μιλήσαμε γενικά γιά τή στάση τῆς οἰκογένειας στήν περίπτωση πού κάποιο μέλος τῆς ἔπесе θῦμα μιᾶς ὀλοκληρωτικῆς αἵρεσης ἢ παραθησκευτικῆς ὀμάδας. Θά ἐξετάσουμε τό ζήτημα πιό ἀναλυτικά.

Ἡ **Wendy Ford**, μέσα ἀπό τήν προσωπική της ἐμπειρία, ἀναφέρει γιά τό ρόλο τῆς οἰκογένειας βασικά σημεῖα, τά ὁποῖα ἐπιθυμοῦμε νά μεταφέρουμε στή συνέχεια.

Ὅταν τό πρόσωπο τῆς οἰκογενείας πού ἔφυγε ξαναγυρίσει, ἡ ἀνακούφιση τῆς οἰκογένειας εἶναι μεγάλη. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητη μιά μεγάλη προσαρμογή γιά ὅλους. Περίμεναν μέ φόβο τή στιγμή αὐτή ἐπί μῆνες καί μερικές φορές ἐπί ἔτη. Τώρα ὅμως πού ἐπέστρεψε, ὅπως καί ὁ ἄσωτος γιός, εἶναι καιρός γιά πολύ μεγάλη χαρά.

Ὅμως, δυστυχῶς, αὐτό δέν συμβαίνει σέ ὅλες τίς οἰκογένειες. Γιατί πολλές ὀμάδες ἔστειλαν τούς ἀγαπημένους τους σέ ἄγνωστες διευθύνσεις καί δέν τούς ἐπιτρέπουν νά ἐπικοινωνοῦν. Πολλές οἰκογένειες ἐξακολουθοῦν νά στέλνουν γράμματα πού ξέρουν ὅτι περνοῦν ἀπό λογοκρισία τῆς ὀμάδας, καί πολλές ἀπ' αὐτές τίς οἰκογένειες δέν στέλνουν πλέον χρήματα, γιατί αὐτά θά τά ἔπαιρνε ἡ ὀμάδα.

Μόλις λοιπόν ἐπιστρέψει τό ἄτομο στήν οἰκογένεια, πρέπει νά τοῦ δώσουν ἀμέσως βοήθεια καί ἐνθάρρυνση. Ὅσα προβλήματα κι ἄν παρουσιαστοῦν, ἡ οἰκογένεια πρέπει νά παρασταθεῖ μέ ἀγάπη καί κατανόηση. Ἄς ξεχαστοῦν τά χρόνια τῆς ἔντασης πού εἶχαν κατά τήν ἐπικοινωνία τους καί ἄς δημιουργήσουν καινούργιες ἀναμνήσεις, γεμάτες ἀγάπη καί γέλιο, γιά νά ἀντικαταστήσουν ἐκεῖνες τῶν χρόνων πού ἦσαν γεμάτες ἀπό θλίψεις καί ἀσυνεννοησιά.

Ἡ Wendy Ford ὑπογραμμίζει τούς ἀκόλουθους «δεῖκτες», πού εἶναι ἀπαραίτητοι, προκειμένου νά βοηθηθεῖ ἡ οἰκογένεια νά δημιουργήσει ἕνα καλό περιβάλλον.

Αναγνωρεῖτε ἀπό τήν ἀρχή ὅτι ἡ ἀποκατάσταση τοῦ ἀτόμου μπορεῖ νά χρειαστεῖ ἀκόμη καί χρόνια καί ὅτι κάποια βλάβη πού ἔχει ὑποστεῖ μπορεῖ καί νά μὴ διορθωθεῖ.

-Ἀποδεχθεῖτε τό χαμένο χρόνο καί τίς ἐμπειρίες πού χάσατε ἀπό τό ἀγαπημένο σας πρόσωπο.

-Μὴν εἶστε ἐριστικοί, δώστε του χρόνο νά ἀποβάλλει τήν ἀφοσίωση πού αἰσθάνεται ὅτι ὀφείλει στήν ὀμάδα καί τόν ἀρχηγό τῆς καί νά ἀναγνωρίσει τήν ἀπάτη.

Μὴν προσπαθεῖτε νά εἶστε ὑπερπροστατευτικοί ἢ νά τό ἐξουσιάσετε.

-Συγχωρεῖτε του τόν πόνο πού σᾶς προξένησε ὅταν ἦταν στήν ὀμάδα καί πέστε του ὅτι τόν συγχωρεῖτε.

-Ἐνθαρρύνετέ τον νά παίρνει ἀνεξάρτητες ἀποφάσεις.

-Αναγνωρεῖτε ὅτι μπορεῖ νά χρειαστεῖ οἰκονομική βοήθεια, ἀλλά ταυτόχρονα καί ὅτι πρέπει νά ἐνθαρρυνθεῖ ἡ οἰκονομική καί συναισθηματική ἀνεξαρτησία.

-Ἀποδεχθεῖτε τά προσόντα πού τυχόν ἀπέκτησε μέσα στήν ὀμάδα.

-Καταλάβετε τήν ἔντονη ἀπέχθειά του πρὸς κάθε μορφή ἐξουσίας.

Ὡς γονεῖς εἶχατε ὄνειρα γιά τά παιδιά σας καί ὅλα αὐτά σᾶς τά ἔκλεψε ἡ ὀμάδα. Ἐπίσης σᾶς ἔκλεψε καί τό χρόνο πού θά εἶχατε μαζί μέ τά παιδιά σας ἢ τά ἐγγόνια ἢ ἀκόμη καί τούς γονεῖς σας, ἂν εἶσατε νεοὶ ἄνθρωποι καί οἱ γονεῖς σας ἔμπλεξαν μέ ὀμάδες. Μὴ προσπαθήσετε ὑποσυνειδητά νά ἀνακτήσετε αὐτά τά χαμένα χρόνια, γιατί μ' αὐτόν τόν τρόπο θά δημιουργήσετε πίεση σ' αὐτό τό ἄτομο καί δέν θά κάνει καλό. Πάρτε τὴν ἀπόφαση, ὅτι αὐτό δέν μπορεῖτε νά τό κάνετε.

Εἶναι πολύ σκληρό νά αἰσθάνεστε ἀπομακρυσμένοι ἀπό κάποιον μέ τόν ὁποῖο εἶχατε ἕνα πολύ ζεστό δεσμό. Ὅμως σκεφθεῖτε αὐτόν τόν ἄνθρωπο πῶς αἰσθάνεται τώρα, ξεκομμένος ἀπ' ὅλους αὐτούς τούς ἀνθρώπους μέ τούς ὁποίους ζοῦσε τόσα χρόνια. Ἐλάτε ἐσεῖς στή θέση του καί ἀγαπεῖστε τον γι' αὐτό πού εἶναι τώρα καί ὄχι γι' αὐτό πού ἐσεῖς θά θέλατε νά εἶναι.

Ἐπίσης πολλά πρῶην μέλη αὐτῶν τῶν ὀμάδων ἔχασαν πολλές σπουδαῖες στιγμές τῆς οἰκογενείας τους, ὅπως π.χ. γάμους, θανάτους, θρησκευτικὲς γιορτές, κ.ἄ. Δώστε τους νά καταλάβουν ὅτι τούς συγχωρεῖτε πού δέν παρευρέθησαν καί ὅτι ἐξακολουθεῖτε νά τούς ἀγαπᾶτε καί νά τούς σέβετε καί ὅτι κατανοεῖτε, ὅτι ἡ ὀμάδα ἦταν ἐκεῖνη πού τούς ἀπέτρεψε στό νά παρευρισκονται σ' αὐτές τίς οἰκογενειακὲς στιγμές. Τούς χρειάζεται νά τό ἀκούσουν ἀπό τὰ ἴδια σας τὰ χεῖλη αὐτό, ὅπως τούς χρειάζεται νά δώσουν καί οἱ ἴδιοι συγχώρηση στόν ἑαυτό τους γι' αὐτό.

Μπορεῖ νά σᾶς πονέσει τό γεγονός, βλέποντας ἕνα 40χρονο ἄτομο τῆς οἰκογενείας σας, νά κοκκαλώνει μέ τή σκέψη ὅτι πρέπει νά κλείσει ἕνα ραντεβού μέ τό

γιατρό, ή νά ψάξει γά νά νοικιάσει ένα διαμέρισμα ή γιά νά ανοίξει ένα λογαριασμό στην Τράπεζα. Οί έρωτήσεις του μπορεί νά σάς φαίνονται παιδαριώδεις, αλλά θυμηθείτε ότι ζούσε σέ ένα άλλο κόσμο. Διδάξτε τον λοιπόν χωρίς ίχνος κριτικής και σαρκασμού και μήν είστε υπερπροστατευτικοί.

Πολλά πρώην μέλη παντρεύτηκαν και έκαναν παιδιά στό διάστημα πού ήσαν μέσα στην ομάδα. Ήταν γι' αυτούς ένα επίτευγμα. Πώς εξεπλήρωσαν τίς υποχρεώσεις τους κατά την διάρκεια πού ήσαν μπλεγμένοι, μή σάς απασχολεί. Έσεις βοηθείστε τους αυτή την εποχή πού έφυγαν και τώρα έχουν τραυματικές εμπειρίες από την όλη κατάσταση. Μπορεί νά μή χειρίζονται τά πράγματα όπως ακριβώς θά θέλατε έσεις, όμως έσεις υποστηρίζετε τους τώρα, ακούγωντάς τους, ρωτώντας τους απαλά και δίνοντάς τους συμβουλές, αν σάς τό ζητήσουν.

Μιά όπτική βοήθεια θά είναι γιά σάς αν μπορείτε νά τους φανταστείτε γεμάτους μώλωπες. Θυμηθείτε ότι ό πόνος τους είναι ψυχολογικός και οί μώλωπες δέν φαίνονται έξωτερικά, αλλά τά τραύματά τους είναι βαθειά. Τί λοιπόν θά ήταν σκόπιμο, νά πιέσετε και νά κλωτσίσετε τά μωλωπισμένα σημεία, ή νά βοηθήσετε όταν χρειαστεί;

Οί αγαπημένοι σας δέν θά ανοίξουν την καρδιά τους και δέν θά σάς μιλήσουν εάν τό περιβάλλον δέν τους ένθαρρύνει νά ανοίξουν τή συζήτηση. Δείξτε τους λοιπόν από την πρώτη στιγμή ότι είναι και δική σας επιθυμία νά σάς μιλήσουν και απλά ακούστε τους. Μή τους κάνετε έρωτήσεις γιά πράγματα πού δέν καταλαβαίνετε. Δώστε τους χρόνο. Και ίσως πέστε τους ότι θέλετε νά μελετήσετε μαζί τους τά πράγματα γιά νά βρείτε λύσεις.

Η κατανόηση και ή στοργή σας χτίζει μιá γέφυρα γι' αυτούς, νά βγούν από τόν κόσμο πού άφησαν πίσω και νά μπουν στόν καινούργιο τους κόσμο. Όσο πιό ισχυρή είναι ή γέφυρα, τόσο εύκολότερη θά είναι ή μετάβαση από εκεί, έδω. Συναγωνιζόσαστε μιá χίμαιρα πού τους έκανε νά νομίζουν ότι ήσαν απόλυτα αγαπητοί και αποδεκτοί. Σεις όμως έχετε ένα πράγμα πού δέν τό έχει ή χίμαιρα· έχετε άκεραιότητα!

Θά έλθουν στιγμές πού θά νομίζετε πώς όλα είναι μάταια. Ακούστε με. Θά νοιώσετε πολύ έννευρισμένοι.

Θά νοιώσετε ότι περπατάτε πάνω σ' ένα τεντωμένο σχοινί. Μή πτοηθείτε. Πολλές φορές οί αγαπημένοι σας θά είναι νευρικοί, άμίλητοι και μερικές φορές θά ξεσπούν πάνω σας χωρίς λόγο. Ή θά συμβεί αυτό πού συνέβαινε μέ τούς γονείς μου· έρχονταν τή νύχτα στό δωμάτιό μου και μέ εύρισκαν βουτηγμένη στό δάκρυα. Θά έλθουν στιγμές πού θά θελήσετε νά μαλώσετε μαζί τους. Μήν τό κάνετε.

Θά χρειαστείτε και σεις βοήθεια, αυτές τίς δύσκολες ώρες πού θά περνάτε. Ζητείστε βοήθεια. Πάρτε το άπόφαση, όσο κι αν σάς στενοχωρεί, ότι οί άνθρωποί σας γελάστηκαν και αυτό κοστίζει τώρα σέ όλους σας.

Και σεις κάποτε στην ζωή σας πήρατε λανθασμένες αποφάσεις, αλλά τό καταλάβατε και συνήλατε. Είχατε όμως την έλευθερία σας και μπορούσατε νά λογιευθείτε. Οί άνθρωποι όμως που άνήκουν σέ ομάδες, δέν την είχαν. Όσο παράδοξο κι αν σάς φαίνεται, είχαν άναχαιτίσει τό νοϋ των ανθρώπων αυτών μέ διάφορες τεχνικές, ώστε νά μή μπορούν νά λογιευθούν. Αυτές οί άναχαιτίσεις είχαν ισχυροποιηθεί από τή διδασχά και τούς συλλογισμούς της όργάνωσης. Χωρίς την ικανότητα της λογικής σκέψης δέν μπορούσαν νά φύγουν. Όσο κι αν φαίνεται παράδοξο, πρέπει νά πούμε πώς οί άνθρωποι αυτοί έχουν άναπτύξει μιá μεθοδολογία, ή όποία μπορεί νά έλέγξει τά θύματά τους από άπόσταση. Είναι τρομακτικό, αλλά είναι και δυνατό.

Αν νοιώθετε άμηχανία από την ένταξη των δικών σας στην όργάνωση, πρέπει νά φροντίσετε νά καταλάβετε καλύτερα τή δύναμη της ψυχολογικής βίας. Μόνο όταν την καταλάβετε θά είσαστε πρόθυμοι νά άποδεχθείτε, νά συγχωρέσετε και νά βοηθήσετε. Όταν καταλάβετε τόν έλεγχο του νοϋ, τότε θά άναγνωρίσετε ότι και σεις είστε τρωτοί και μόνο τότε θά έγκαταλείψετε τό μύθο, ότι τό παιδί σας έπρεπε νά ήξερε καλύτερα, ώστε νά μήν έμπλακει σέ μιá τέτοια ομάδα. Γιατί τώρα βλέπετε αυτήν την εμπειρία σαν μιá άδυναμία του παιδιού σας...;

Μήν είστε υπερπροστατευτικοί και μή προσπαθήσετε νά έπιβληθείτε σ' αυτούς τους ανθρώπους, γιατί ή συμπεριφορά σας θά είναι τό κρίσιμο σημείο πού θά τους βοηθήσει νά συνέλθουν γρήγορα ή θά τους καθυστερήσει σ' αυτή τους την επίδιώξη.

Διηγούνταν γιά τόν άββā Ήσαία ότι κάποτε πήρε ένα ζεμπίλι και πήγε στό άλώνι. Καί είπε στόν ιδιοκτήτη του χωραφιού: «Δός μου σιτάρι». Τόν ρωτάει τότε εκείνος: «Και σύ θέρισες, άββā;» «Όχι» άπαντά. «Και πώς λοιπόν —του λέει— ζητάς νά πάρεις σιτάρι, ένω δέν θέρισες;» Δευτερώνει τόν λόγο ό Γέροντας: «Ώστε εάν κάποιος δέν θερίσει, δέν έχει μισθό;» «Όχι βέβαια» του λέει ό ιδιοκτήτης. Μετά από τή συζήτηση αυτή έφυγε ό Γέροντας.

Οί άδελφοί πού είδαν τί έκανε, του 'βαλαν μετάνοια παρακαλώντας τον νά μάθουν γιατί τό 'κανε αυτό. Καί τούς είπε ό Γέροντας: «Γιά παράδειγμα του τό 'κανα ότι δηλαδή εάν κανείς δέν δουλέψει, δέν παίρνει μισθό από τόν Θεό».

“Τό Μέγα Γεροντικό”, έκδ.: Ί. Ήσυχ. “Τό Γενέσιον της Θεοτόκου”, Πανόραμα Θεσσαλονίκης.

EST (ERHARD SEMINAR TRAINING)* ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΜΙΑ ΨΥΧΟΣΕΚΤΑ

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου (Μ. Th).

I) 'Ο 'Ιδρυτής της σέκτας: 'Ιδρυτής της έν λόγω σέκτας υπήρξε ο έβραϊκής καταγωγής Werner Erhard. Τό πραγματικό του όνομα ήταν John Raul Rosenberg, ένώ τό ψευδώνυμό του μέ τό όποιο ήταν γνωστός αποτελεί σύνθεση από τά όνόματα δύο έπιφανών Γερμανών, του φυσικοϋ Werner Heisenberg και του καγκελλάριου Ludwig Erhard.

'Ο Werner Erhard γεννήθηκε 5-9-1935 στή Φιλαδέλφεια των Η.Π.Α. 'Εργάστηκε διαδοχικά σέ διάφορες έργασίες και παντρεύτηκε σέ νεαρά ηλικία. Τό 1959 έγκατέλειψε τή γυναίκα του και τά πέντε παιδιά του για κάποια άλλη γυναίκα, τήν όποία παντρεύτηκε σέ άλλη πολιτεία των Η.Π.Α. και απέκτησε μαζί της άλλα παιδιά. 'Η έγκατάλειψη της οικογένειάς του και ό φόβος του νά μήν τόν έντοπίσουν, τόν όδήγησαν στό νά χρησιμοποιεί τό ψευδώνυμο τό όποιο αναφέραμε.

Πρίν δημιουργήσει τό **est** είχε θητεύσει στή Σαηεντολογία και είχε ασχοληθεί μέ Ζέν, γιόγκα, έλεγχου του νοϋ, ύπνωση, ψυχολογία Γκεστάλτ κ. ά. Τό 1971, ύστερα από μία μεταμορφωτική, κατά τούς ισχυρισμούς του, έμπειρία καθώς όδηγοϋσε, έγκατέλειψε τήν έργασία του ως διευθυντής εκπαίδευσης σε μία εταιρία πωλήσεων και δημιούργησε το πρόγραμμα **est**.

II) Τί είναι τό est: Τά εκπαιδευτικά σεμινάρια Erhard (**est**) είναι οϋσιαστικά μία σύνθεση από στοιχεία Σαηεντολογίας, Ζέν Βουδισμού, θετικής σκέψης, έλέγχου του νοϋ, γιόγκα και ύπνωσης. Μία τυπική δηλαδή νεοεποχίτικη σύνθεση. Νά σημειωθεί έν προκειμένο, ότι ή Σαηεντολογία διέγραψε τόν Werner Erhard από τίς τάξεις της και ήρθε μαζί του σέ δικαστική διαμάχη, καθώς τόν κατηγοροϋσε ότι χρησιμοποιοϋσε πρακτικές της στά προγράμματά του.

Τό **est** παρουσιάζεται ως πρόγραμμα νέας εκπαίδευσης, προσέγγισης, συνειδητοποίησης και μεταμόρφωσης

* Για τήν σύνταξη του παρόντος άρθρου βασιστήκαμε στην έξής βιβλιογραφία: 1) Handbuch Religiöse Gemeinschaften und Weltanschauungen, (Hrsg. H. Reller, H. Krech, M. Kleiminger), 5^η έκδ. 2000. 2) H.Gasper - J. Möller - F. Valentín, Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen, 7^η έκδ, 2001. 3) Kirchen, Sekten, Religionen, (Hrsg. G. Schmid, G. O. Schmid), 7^η έκδ, 2003. 4) A. Fincke - M. Pöhlmann, Kompass Sekten und religiöse Weltanschauungen, 2004. 5) Nicolette Bohn, Kleines Lexikon der Sekten, Psychogruppen und Strukturvertriebe, 2005. 6) Irving Hexham, Pocket Dictionary of New Religious Movements, 2002.

της ζωής, και μετάπλασης των ικανοτήτων των ανθρώπων. Χαρακτηριστικό είναι έν προκειμένο τό διαφημιστικό τους σύνθημα «60 ώρες τή ζωή σου αλλάζουν», όπως επίσης και ό ισχυρισμός του Werner Erhard «δέν θέλουμε τίποτα λιγότερο από τήν απόλυτη μεταμόρφωση».

'Επίσης, για τόν Werner Erhard δέν υπάρχει Θεός. Θεοί μπορούμε νά γίνουμε έμεις οί ίδιοι, όπως επίσης δέν υπάρχει καλό ή κακό. 'Επίσης, ό κόσμος είναι όπως τόν κατασκευάζεις και τόν αντιλαμβάνεσαι έσύ. Άρα, ισχυρίζονται, μέ τήν εκπαίδευση **est** όσοι παρακαλοϋθήσουν τά σεμινάρια, παίρνουν μόνοι τήν ζωή στά χέρια τους και μπορούν νά εξαφανίσουν τό κακό και τά άσχημα πράγματα.

III) Τί περιλαμβάνουν τά σεμινάρια est: Τά σεμινάρια **est** διαρθρώνονται σέ τρία επίπεδα. Τό πρώτο επίπεδο περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό σεμινάριο στό όποιο αναλύεται ή λειτουργία του προγράμματος και έννημερώνονται για τούς κανόνες και τούς τρόπους λειτουργίας. Στο δεύτερο επίπεδο ακολουθεί τό κύριο σεμινάριο. Οί αρχικές συναντήσεις διαρκοϋσαν έπτά και πλέον συνεχόμενες ώρες μέ τρία μικρά διαλείμματα και μέ έξαντλητικούς ρυθμούς. Σταδιακά προς τό τέλος μειώνονταν στίς τέσσερις ώρες. Τό τρίτο επίπεδο περιελάμβανε ένα πρόγραμμα αποφοίτησης.

Βασικά χαρακτηριστικά των σεμιναρίων, ιδίως του δεύτερου επιπέδου, είναι ή φυσική έξάντληση και δυσφορία, ή σωματική κόπωση, οί ύβρεις, οί ειρωνίες, οί προσβολές και γενικά ή προσπάθεια άπαξίωσης και μείωσης των προσώπων.

Οί πρακτικές αυτές δικαιολογούνται από τούς υπεύθυνους των σεμιναρίων ότι στοχεϋουν νά αποδομήσουν τό άμυντικό σύστημα της προσωπικότητας και τίς ψυχολογικές της άντιστάσεις, ώστε νά γίνουν εύκολα άποδεκτές οί άρχές του **est** για μία νέα συνειδητοποίηση της ζωής. 'Επίσης κατά τήν άσκηση άπαγορεύεται τό ρολοί, νά φάνε, νά πάνε τουαλέτα, νά κοιμηθούν, και νά μιλοϋν μέ κάποιον άλλον. 'Η παρέκκλιση από τούς κανόνες πού έχουν τεθεί άπαγορεύεται άπολύτως.

Πρέπει έν προκειμένο νά έπιστημόνουμε, ότι τούς έν λόγω κανόνες είναι ύποχρεωμένοι νά τούς τηροϋν μόνο οί εκπαιδευόμενοι αλλά όχι οί εκπαιδευτές. 'Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης τό γεγονός, ότι οί πρακτικές του **est** είναι κυρίως τεχνικές διαλογισμού, αυτούπνωσης και έλέγχου του νοϋ, κατά τή διάρκεια των όποιων έμψυτεύονται στό νοϋ του ανθρώπου διάφορες ιδέες.

«Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ...»

του κ. Αθανασίου Νεοφώτιστου,
Επίτιμου Προέδρου της Π. Ε. Γ.

Όταν πήγα για πρώτη φορά στο σχολείο, μικρό παιδάκι άγουρο και φοβισμένο, τό πρώτο πράγμα που άκουσα από τή δασκάλα μας και πού μου μαλάκωσε τήν σφιγμένη μου καρδιά ήταν τό μικρό τραγουδάκι: «Η καμπάνα του χωριού μας, τήν άκούτε παιδιά, τί γλυκά σημαίνει, τί γλυκά σμαίνει ντίν ντίν ντάν, ντίν ντίν ντάν...». Η μελωδία και τά λόγια αυτού του τραγουδιού θά μέ συνόδευε σ' όλη μου τή ζωή και πολλές φορές τό σιγοψέλιζα όταν έβλεπα έκκλησάκι ή άκουγα τήν καμπάνα.

Τό άκουσα νά τό τραγουδοῦν μαθητές των σχολείων, χορωδίες μικρών παιδιών ή νά τό παίζουν στο πιάνο, μικροί μαθητευόμενοι με ιδιαίτερη άνεση και χαρά. Όπως μου είπε καθηγητής ώδειου, τό τραγούδι αυτό είναι ιδιαίτερα αγαπητό και αποτελεϊ βασικό εισαγωγικό μάθημα πιάνου ή άρμονίου.

Θά αναρωτηθείτε, αγαπητοί αναγνώστες, γιατί τά αναφέρω αυτά τά παιδικά μου βιώματα και ποιόν ενδιαφέρουν οι δικές μου αναμνήσεις; Τά θυμήθηκα όλα αυτά όταν πριν από λίγους μήνες «προέκυψε» τό «ζήτημα» της «κωδωνοκρουσίας» από τίς έκκλησίες μας και τίς «ένοχλήσεις» πού προκαλεϊ σε πολίτες, ιδίως σ'

αυτούς πού δέν έχουν σχέση με τόν Χριστιανισμό και τήν Έκκλησία (άθεοι, αλλόθρησκοι, κ.λπ.).

Τό θέμα βέβαια θεωρείται «λήξαν» (άλλά ποτέ δέν τελειώνουν τέτοια θέματα, γιατί πάντα θά εμφανίζεται κάποια άφορμή πού θά χρησιμοποιείται για τόν «άπώτερο» γνωστό στόχο), μετά τήν παρέμβαση του ύπουργού κ. Σουφλιά ό όποιος, άφου τιμώρησε τήν κάποια προϊσταμένη του Ύπουργείου του για τήν άπαράδεκτη έπιστολή της προς τήν Ίερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος, είπε αυτή τή θαυμάσια ρήση πού πολύ ζέστανε τίς καρδιές μας και ίκανοποίησε όλους τούς Έλληνες, πλην έλαχίστων: «Η καμπάνα» είπε ό Ύπουργός, «δέν ένοχλεϊ, αλλά χαϊδεύει τ' αυτιά των Έλλήνων πιστών, πού αποτελούν τή συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων της χώρας μας».

Τό όλο θέμα γύρω από τίς «καμπάνες» και τήν «ένοχλησή» τους δέν σταμάτησε, όπως θά έπρεπε, με τήν παρέμβαση του κ. Σουφλιά.

Τίς επόμενες ήμέρες εμφανίστηκαν στά κανάλια οι γνωστοί «ευαίσθητοι», πού συνήθως παρουσιάζονται ως ουδέτεροι παρατηρητές και γνώστες παντός θέματος για νά τοποθετηθούν επί του «προκύψαντος» ζητήμα-

Δέν πρέπει επίσης νά παραβλέψουμε τό γεγονός τό όποιο αναφέρει ό **Irving Hexham** (σελ 47), ότι προς τό τέλος των σεμιναρίων πολλοί από τούς συμμετέχοντες ανέφεραν έμπειρίες και συναντήσεις με πνευματικά όντα. Στην περίπτωση αυτή, εάν αποκλείσουμε τήν υπόθεση νά υπάρχει κάποιας ψυχιατρικής ύψης πρόβλημα, πού προέκυψε λόγω άποδόμησης και αλλοίωσης της προσωπικότητας πού ύφίστανται οι άνθρωποι σε τέτοιου είδους ψυχοσέκτες, τότε με βάση τήν Όρθόδοξη νηπτική παράδοση, έχουμε μιá ακόμα μαρτυρία για τήν ύπαρξη του δαιμονικού στοιχείου στις τεχνικές αυτών των ομάδων.

Τά σεμινάρια πραγματοποιοῦνται κυρίως σε απομονωμένους χώρους μεγάλων ξενοδοχείων και κάθε ομάδα περιλαμβάνει συνήθως 250 άτομα. Έξήντα ώρες «πνευματικών ασκήσεων» κατά τούς υπεύθυνους των σεμιναρίων κόστιζαν τίς δεκαετίες 1970-1980, 450 δολάρια Η.Π.Α για κάθε άτομο. Στην Γερμανία τήν δεκαετία του 1990, ανάλογα με τό είδος και τό επίπεδο των σεμιναρίων **est** ή συμμετοχή κόστιζε από 450-1850 γερμανικά μάρκα. Υπολογίζεται ότι, από τήν ίδρυση της ψυχοσέκτας μέχρι σήμερα έχουν συμμετάσχει στά σεμινάρια της 600.000 άνθρωποι σε 132 χώρες. Τήν δε-

καετία του 1990 παρουσιάστηκε μείωση του αριθμού των συμμετεχόντων.

IV) Άλλες ονομασίες και θυγατρικοί οργανισμοί:

Τά σεμινάρια **est** δέν εξαιρέθηκαν από τή συνήθη πρακτική των διαφόρων σεκτών νά αλλάζουν, δηλαδή, ονομασία και τίτλους στις διάφορες χώρες ή ανά τακτά χρονικά διαστήματα νά δημιουργοῦν θυγατρικούς οργανισμούς, πού με διαφορετική ονομασία προσφέρουν τά ίδια προγράμματα και καλλιεργοῦν τίς ίδιες άρχές του άρχικοῦ οργανισμού.

Έτσι, οι θυγατρικοί οργανισμοί πού προωθοῦν τίς αντίληψεις του **est** είναι: 1)Erhard Seminar Training INC, 2)The est Foundation, 3)Werner Erhard and Associates, 4)Action Technologies, 5)Forum, 6)Forum in Action, 7)The Centers Network, 8)The Centers Network International Group, 9)The Community Workshop, 10)Satellite Seminar Series, 11)The Breakthrough Foundation, 12)Centers Leadership Programm, 13)S.H.A.R.E. India, 14)The Africa Prize for Leadership, 15)The Education Network, 16)World Runners, 17)Centres Network für kontextuelle Studienseminare GmbH, 18)Landmark Education.

τος με τη μεροληπτική τους όμως πάντοτε τακτική εις βάρος της Ὁρθοδοξίας, ἐν ὀνόματι δήθεν τῶν «ἀνοικτῶν κοινωνιῶν», τῆς «ἐλευθερίας τοῦ ἄλλου», τῆς «ἀνοχῆς τῆς ἄλλης ἄποψης καὶ συμπεριφορᾶς» κ.λπ., κ.λπ. εὐηχα καὶ παραπλανητικά. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ὁμιλοῦν ἀπροκάλυπτα γιὰ ἀπαράδεκτη τακτική τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ σκοταδισμό, γιὰ στείρο συντηρητισμό, κ.λπ.

Ἐπὶ τούτων ὁμοῦ καὶ κάποιοι «προοδευτικοί» πού εἶναι καὶ οἱ πλέον ἐπικίνδυνοι, γιατί ἐμφανιζόμενοι ὡς «νεωτεριστές», μέ φιλοσοφικές ἢ ἄλλες περγαμινές, θέλουν δήθεν νά «βοηθήσουν» τήν Ἐκκλησία «νά βγεῖ ἀπό τόν ὕπνο της» καὶ νά «ἀπαλλαγεῖ ἀπό παρελθοντολογικές δογματικές διδασκαλίες καὶ ἀρτηριοσκληρωτικές θέσεις πού δέν μποροῦν νά ἔχουν ἐφαρμογή στό σύγχρονο κόσμο».

Ἐνας ἀπό τούς «διανοητές» ὁ ὁποῖος πολλές φορές ἐμφανίζεται στά κανάλια γιὰ νά «καταγγεῖλει» τήν «ἀρτηριοσκληρωτική ἐμμονή τῆς Ἐκκλησίας σέ ἀπαρχαιωμένες δομές» (ὅπως δήλωσε παλαιότερα) εἶπε καὶ τό ἔξις ἀμίμητο, μέ τήν «εὐκαιρία» πού τοῦ δόθηκε μετά τό θόρυβο γύρω ἀπό τίς κωδωνοκρουσίες, ὅτι δηλαδή πρέπει νά πάψουν νά χτυποῦν οἱ καμπάνες γιατί θίγουν τό θρησκευτικό συναίσθημα καὶ τή δογματική εὐαισθησία τῶν ὁπαδῶν ἄλλων δογμάτων καὶ πίστεων. Κάτι παρόμοιο λέγουν καὶ ὅσοι ἀντιτίθενται στήν ἀνάρτηση εἰκόνων σέ νοσοκομεῖα καὶ ἰδρύματα καὶ στή χρήση τῶν ἱερῶν συμβόλων σέ δημόσιους χώρους.

Κατά τήν ἴδια ὅμως λογική θά ἔπρεπε οἱ ἱμάμιδες νά παύσουν νά φωνάζουν ἀπό τούς μιναρέδες τῶν τζαμιῶν, γιατί ἐνοχλοῦν τίς ἄλλες μειονότητες καὶ οἱ Χάρε Κρίσνα μέ τά ξυρισμένα κεφάλια τους καὶ τούς πορτοκαλὺ καὶ ἄσπρους χιτῶνες θά ἔπρεπε νά μὴν «παρελαύνουν» στοὺς δρόμους τῶν δυτικῶν πόλεων κ.ο.κ. Κανείς ὅμως Ὁρθόδοξος Χριστιανός δέν θά βγεῖ νά πεῖ ὅτι ἐνοχλεῖται ἀπὸ τή φωνή τοῦ Ἰμάμη ἢ τίς παράξενες τελετές τῶν βουδιστῶν ἢ τούς χορούς ἀνατολικῶν καὶ ἀφρικανικῶν θρησκειῶν, κ.λπ.

Δέν ὑπάρχουν στήν Ἐκκλησία μας φαινόμενα ρατσισμού, φανατισμοῦ, μισαλοδοξίας, ἀποκλεισμοῦ τῶν ἄλλων ἰδεῶν καὶ ἀπόψεων. Τό ἀντίθετο μάλιστα σεβόμαστε τή διαφορετική πίστη, τή διαφορετική ἄποψη.

Ὁ ἐν λόγῳ σχολιαστής τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων θά ἔπρεπε νά ἐρευνήσῃ, ἂν παρατηρεῖται, ὄχι σεβασμός, ἀλλὰ ἀπλή ἀνοχή τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῶν μειονοτήτων, πού διαβιοῦν στίς μουσουλμανικές χώρες, ἀπό τούς ἀρμόδιους παράγοντες τῶν χωρῶν αὐτῶν. Ἄν δέν τό γνωρίζῃ θά τοῦ ἀναφέρουμε ἐμεῖς κάποια πράγματα πού ἀποδεικνύουν τήν ἀβυσσαλέα διαφορὰ στή συμπεριφορὰ τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου.

Σ' ἓνα τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ὀδοιπορικό Ὁρθόδοξου Ἱεραποστολῆς», πού ἐκδίδει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορέας κ. Σωτήριος, διαβάσαμε στό ἄρθρο «Ἀποστολή στό Πακιστάν» καὶ τά ἔξις θλιβερά καὶ ἀδιανόητα: «Σέ ἓνα κατ' ἔξοχὴν μουσουλμανικό καὶ πολλές φορές

φονταμενταλιστικό πολιτιστικό περιβάλλον, οἱ Χριστιανοὶ τοῦ Πακιστάν φέρουν ἓνα πολὺ βαρὺ ζυγὸ καὶ θεωροῦνται ὡς κατακάθια τῆς κοινωνίας (!). Κάποτε ἡ ἀφοσίωση στό Ἰσλάμ ἀποτελοῦσε τόν πρόδρομο γιὰ τήν πλήρη Πακιστανική ὑπηκοότητα. Ἄν καὶ τοῦτο δέν ἰσχύει παντελῶς, ὅμως ἀκόμη ἐπιβάλλεται στοὺς πακιστανούς νά ἐκδηλώνουν ἐξωτερικά τήν πίστη τους στό Ἰσλάμ καὶ νά κρύβουν κάθε χριστιανική διάθεση. Ἐπὶ τούτων περιοχῆς τῆς χώρας στίς ὁποῖες οἱ Χριστιανοὶ δέν χαίρουν καμμιάς ἐκτιμῆσεως. Ἐξ αἰτίας τῆς θρησκευτικῆς προκαταλήψεως μερικά ἐστιατόρια δέν ἐξυπηρετοῦν Χριστιανούς, ἐνῶ ἄλλοι φοβοῦνται νά τό κάνουν... Πολύ συχνά τό ἐνσταλαζόμενο μῖσος κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν παρερμηνεία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ μία σκληρὴ στάση ἀπὸ τούς μὴ Χριστιανούς θρησκευτικούς ἡγέτες».

Τὰ ἴδια καὶ χειρότερα συμβαίνουν καὶ σέ ἄλλες μουσουλμανικές χώρες. Στὴ Σαουδική Ἀραβία ἀπαγορεύεται φανερά κάθε χριστιανική ἐκδήλωση ἢ συμπεριφορὰ. Νά κάνει κάποιος χριστιανός τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ ἢ νά φορεῖ σταυρὸ κ.λπ., κινδυνεύει.

Πρόσφατα μάλιστα ἡ Σαουδική Ἀραβία ψήφισε νόμο, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο πολῖτες τῆς χώρας αὐτῆς μποροῦν νά εἶναι μόνον ὅσοι εἶναι μουσουλμάνοι στό θρήσκευμα. Δέν ἐπιτρέπει ἡ Σαουδική Ἀραβία τήν ἀνέγερση χριστιανικῶν ναῶν στά ἐδάφη της, ἡ ἴδια ὅμως χρηματοδοτεῖ τήν κατασκευή πολυτελῶν τεμενῶν σέ ὅλες τίς χώρες τῆς Δύσης.

Στὴν Κωνσταντινούπολη οἱ ἐλάχιστοι ἐναπομειναντες Ἕλληνες φοβοῦνται νά μιλοῦν τὴ γλώσσα τῆς Ἑλληνικῆς ἔξω ἀπὸ τὰ σπίτια τους. Ἐάν Ἕλληνες ἱερεῖς ἐπισκεφθοῦν τήν Τουρκία γιὰ προσκύνημα σέ χριστιανικούς τόπους πρέπει νά κυκλοφοροῦν χωρὶς ράσα (!), νά φοροῦν πολιτικὴ περιβολή.

Αὐτὰ συνέβαιναν πάντοτε στή γειτονική μας χώρα. Οἱ βίαιοι διωγμοὶ καὶ ἐξισλαμισμοὶ τῶν Ἑλλήνων ὁμολογοῦνται καὶ ἀπὸ πολλοὺς Τούρκους ἱστορικούς, ὅπως τόν Χαλίλ Ἰνανλσίκ, ὁ ὁποῖος γράφει στό ἔργο του «Ὁθωμανικὴ Ἀυτοκρατορία», ὅτι μεγάλο μέρος τῶν σημερινῶν Τούρκων εἶναι Ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Τὴν ἴδια ἄποψη ὑποστηρίζει καὶ ὁ γνωστός Βρετανὸς τουρκολόγος Lord Kinross στό ἔργο του «Ὁθωμανικοὶ Χρόνοι». Καὶ ὁ Μιντάτ Πασάς ὑποστήριξε σέ γραπτὰ του ὅτι οἱ Τούρκοι τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου ἦσαν κυρίως Ἕλληνες πού εἶχαν ἀλλαξοπιστήσῃ σέ κάποια φάση τῆς ἱστορίας. Πῶς «ἀλλαξοπίστησαν» εἶναι γνωστό ἱστορικά καὶ τό ἔχουμε γράψῃ σέ προηγούμενα σχόλια τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ἐμεῖς δέν ἔχουμε καμμία ρατσιστικὴ συμπεριφορὰ ἐναντι τῶν μουσουλμάνων πού κατοικοῦν στή χώρα μας. Οἱ ἴδιοι ἄλλωστε τό ἐπιβεβαιώνουν καὶ κοινολογοῦν τήν ἀγαπητικὴ στάση τῶν Ἑλλήνων ἀπέναντί τους πού τούς συνδράμουν ποικιλοτρόπως καὶ συνεχῶς. Στὰ συσσίτια τῶν Ἐκκλησιῶν οἱ περισσότεροι τρόφιμοι εἶναι ἄλλοδαποὶ καὶ κυρίως μουσουλμάνοι, ἐνῶ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ*

του κ. Κωνσταντίνου Γανωτή, εκπαιδευτικού.

(β' μέρος)

Τούς πρώτους πού συγχώρεσε ο Κύριος ήταν οι σταυρωτές Του, κι έπειτα όλους τούς άλλους. Σκεφτείτε ότι οι πρώτοι άνθρωποι πού είδαν την Ανάσταση ήταν οι στρατιώτες πού φύλαγαν τόν τάφο του Χριστού, οι όποιοι πήγαν και είπαν στους άρχιερείς: «Ξέρετε, άνοιξε ο τάφος και βγήκε λουσιμένος στο φώς». Κι εκείνοι τούς είπαν: «Μήν τό πείτε σε κανέναν», και τούς έδωσαν χρήματα για να μήν τό διαδώσουν πουθενά και τό μάθει ο κόσμος ότι ο Χριστός αναστήθηκε. Οι πρώτοι πού πληροφορήθηκαν την ανάσταση, ήταν αυτοί πού Τόν σταύρωσαν, και οι άρχιερείς πού διέταξαν τή σταύρωσή Του. Όποτε πλούσια ή αγάπη του Θεού, επιχέεται σε όλο τόν κόσμο. Και μηνύει την Ανάσταση Του, τόν Σταυρό Του, την αγάπη Του την φανερώνει, την εξαγγέλλει.

* Άπομαγνητοφωνημένη όμιλία του στο Σεμινάριο Όρθοδόξου Πίστewς, πού γίνεται κάθε Κυριακή στο Ένοριακό Κέντρο του Ί. Ναού Άγίας Παρασκευής, του όμωνύμου προαστείου, από 11.30' π.μ. έως 1 μ.μ.

Αυτή είναι ή Έκκλησία. Έάν δέν τό πάρουμε είδηση αυτό κι άρχίσουμε άγώνες... Έσείς οι κακοί κι έμεις οι καλοί, έσείς δέν ντρέπεστε λιγάκι γι' αυτά πού κάνετε, κ.λπ., τότε χάνουμε τό παιχνίδι, δέν είμαστε Έκκλησία. Βλέπετε στους Ρωμαιοκαθολικούς; Λένε στη δογματική τους, στην λειτουργική τους, ότι ο ιερέας δέν πρέπει να κάνει ευχή της προσκομιδής, αλλά με την αναφορά και μόνο των λόγων της Άγίας Γραφής, εκείνη την ώρα, γίνεται ή μετουσίωση. Γιατί να μήν κάνει προσευχή; Γιατί λένε... Είναι δυνατόν τώρα σ' αυτή την κατάσταση, πού είναι ο άνθρωπος, έστω και ιερέας, να επικαλείται και να κατεβάζει τό Άγιο Πνεύμα στη γη; Τί πράγματα είναι αυτά; Γιατί είχαν την φεουδαρχική ψυχολογία, ότι έγω είμαι άρχοντας, δέν μπορεί κανένας να μου πει, έλα κάτω κύριε. Τό χάριν αντί χάριτος... Χάρη μας κάνει ο Θεός; Χάρη και έμεις στο Θεό... Ός χάρη του ζητάμε ό,τιδήποτε και προσφέρουμε τόν έαυτόν μας, όχι επειδή έχουμε κάτι λογαρισμούς να ξεπληρώσουμε -πάρτα και δός μας-, αλλά από αγάπη κι έμεις.

όσοι Χριστιανοί ζούν σε μουσουλμανικά ή άλλα αλλόθρησκα κράτη είναι και σήμερα θύματα διωγμών, είναι σύγχρονοι μάρτυρες. Όπως γράφει ο Άντον Μπράουν συντάκτης των «Τάϊμς» του Λονδίνου σε άρθρο του στο βρετανικό περιοδικό «The Spectator», πάνω από 300 εκατομμύρια Χριστιανών ζούν υπό την άπειλή της βίας και των διακρίσεων με την άνοχη της Δύσης. Τό άρθρο του έν λόγω διακεκριμένου δημοσιογράφου παρουσιάζει και σχολιάζει σε δημοσιευμά της ή εφημερίδα «Έλεύθερος Τύπος» (Γ. Ν. Παπαθανασόπουλου, 11 Ίουνίου 2005). Άς μελετήσουν λοιπόν αυτό τό άρθρο οι συνήθεις επικριτές της Έκκλησίας μας. Άς ακούσουν τή φωνή ενός ανθρώπου (του συντάκτη του άρθρου) ο όποιος δηλώνει άθεος, και έπομένως θά πρέπει να θεωρηθεί άμερόληπτος. Είναι συγκλονιστικά όσα αναφέρει. Μακάρι να τό μελετήσουν όλοι οι «ευαίσθητοι» της μιās πλευράς και άν δέν φρίζουν, τουλάχιστον άς προβληματιστούν.

Τά γράφομε αυτά, αγαπητοί αναγνώστες, στο άρθρο μας αυτό όχι για να κλείσουμε κάποια στόματα. Δέν έχουμε αυτή την ουτοπική έλπίδα. Οι «προοδευτικοί» θά συνεχίσουν τό έργο τους πού είναι: Πόλεμος με κάθε μέσο και κάθε ευκαιρία κατά της Όρθόδοξης Έκκλησίας. Πρέπει όμως όλοι οι πιστοί να είναι προσεκτικοί και ιδίως οι νέοι να μήν δέχονται «κηρύγματα»

και «άπόψεις» ανθρώπων πού έχουν βάλει σκοπό να άποδυναμώσουν τις άμυνες και τις αντίστασεις του Έλληνικού λαού. Διότι τότε θά συμβεί αυτό πού συνέβη με άλλους λαούς σε κρίσιμες περιόδους πού ο λαός μας έριμήνευσε σωστά σαν άρνηση όλέθρια και όνόμασε όλους όσους άμφισβητούν ιερά και όσια πατροπαράδοτα, «πουρκουάδες».

Έμεις πρέπει να υπερασπιζόμαστε όλες τις πατριωτικές και θρησκευτικές παραδόσεις και να ήχουν όσα έχουν σχέση με τις ιερές μας παρακαταθήκες γλυκά όπως ή καμπάνα του χωριού μας και να χαϊδεύουν μελωδικά τ' αυτιά μας όπως είπε ο κ. Ύπουργός. Και άς θυμηθούμε την δήλωση πού έκανε ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. κ. Χριστόδουλος κατά τόν ένθρονιστήριο λόγο του στον Μητροπολιτικό Ναό Άθηνών στις 9 Μαΐου 1998:

«Θά πρέπει να δηλώσω κατηγορηματικά ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία παντού, αλλά και στην Ελλάδα, ούδέποτε παρήγαγε, ενίσχυσε ή υπέθαψε διακρίσεις σε βάρος αλλοθρήσκων ή έτεροδόξων πολιτών. Αντίθετα υπήρξε στο παρελθόν και εξακολουθεί και σήμερα ένίοτε να είναι τό θύμα άσκησης σε βάρος της, προσηλυτισμού από μέρους αίρετικών και παραθρησκευτικών κινήσεων, πού δρούν καταλυτικά για την ένότητα του λαού και παραβιάζουν τά ανθρώπινα δικαιώματά του».

Αυτό τό άγνοούνε κι ύστερα λένε, θά κοινωνήσουν σώμα και αίμα Χριστού οί ιερείς, άλλ' όχι κι ό λαός, ό όγλος, οί τόσο άμαρτωλοί, άλλ' αυτοί μόνο, σώμα Χριστού και πολύ τούς εΐναι. Κάνουν κάστες, δηλαδή. Κάστες άξιολόγησης τών ανθρώπων: Ό Θεός, ό κληρος, κι ό κόσμος. Όπως άκριβώς είχαν κάνει και τήν φεουδαρχική κοινωνία. Κι έτσι οί άνθρωποι νοιώθουν διαρκώς ένοχοι. Οί ιερείς ένοχοι άπέναντι του Θεού, και γι' αυτόν τόν λόγο δέν μπορούν νά προσευχηθούν στό Θεό νά έρθει νά τούς βοηθήσει, και νά κάνει τό μυστήριο τής Θείας Ευχαριστίας και ό λαός, ένοχος άπέναντι τών ιερέων, πού δέν εΐναι άξιοι νά κοινωνήσουν όπως εκείνοι. Και άς εΐπε ό Χριστός: «Πίετε έξ αυτού πάντες», γιατί ήξερε ότι θά βρεθούν αυτοί πού θά κάνουν αυτές τις αίρετικές δοξασίες του κόσμου.

Αλλά άς δούμε και στή θεολογία. Η θεολογία τους ή όποία δέν εΐναι μόνο δική τους, αλλά έχει εισχωρήσει σαν μιά ύπουλη αίρεση και μέσα στους Όρθόδοξους, εΐναι ότι ό Θεός από τήν άμαρτία τών ανθρώπων και τήν άποστασία των προσεβλήθει και άφου προσεβλήθει, σύμφωνα μέ τό δίκαιο, πρέπει νά άποζημιωθεί. Και ή άποζημίωση εΐναι οί θυσίες πού κάνουν οί άνθρωποι. Κάνοντας θυσίες, πληρώνουν και φεύγουν, έξαγοράζουν, τήν ένοχή τους. Γι' αυτό λέει, άμα δέν πληρώσεις, άμα δέν κάνεις αυτό, δέν κάνεις εκείνο, δέν σώζεσαι. Άμα δέν κάνεις και τόσες μετάνοιες δέν θά σωθείς. Τότε γιατί νά έρθει ό Χριστός; Θά μπορούσαν νά κάνουν όλοι μετάνοιες και νά σωθεί ό κόσμος. Υπάρχει μιά αντίληψη συναλλαγής, ότι ή λατρεία μας εΐναι μιά ανταπόδοση, ότι έξαγοράζουμε τό έλεος του Θεού. Και ότι ό Θεός άπευθύνεται στους άνθρωπος πουλώντας κατά κάποιον τρόπο τήν άφεση τών άμαρτιών μέ τήν πληρωμή πού δέχεται. Γι' αυτό λέει και τά βάσανα και οί τιμωρίες και οί θλίψεις και όλ' αυτά, εΐναι οί τιμωρίες του Θεού για νά ικανοποιηθεί για τό έγκλημα πού κάναμε νά είμαστε μακριά Του, και τό αίμα του Χριστού χύθηκε γιατί ήταν αίμα ανθρώπινο, κι έπρεπε μέ αίμα νά γίνει ή άποζημίωση του Θεού, κατά κάποιον τρόπο, για τό έγκλημα, πού κάναμε νά φύγουμε από κοντά Του.

Αυτά όλα εΐναι ή συκοφαντία πού γίνεται στόν άληθινό Θεό, από τούς ανθρώπους, πού δέν μπόρεσαν νά ξεφύγουν από τό πνεύμα τής Παλαιάς Διαθήκης και τούς ανθρώπους, οί όποιοι δέν μπόρεσαν νά ξεπεράσουν τά όρια αυτά τά ιδεολογικά και ψυχολογικά τής φεουδαρχικής κοινωνίας τής Δύσεως. Κι αυτή ή θεολογία πού διατυπώθηκε μέ τόση σοβαροφάνεια, παρ' ότι ένέχει μέσα τόση κακοδοξία, επηρέασε και πολλούς δικούς μας, Όρθόδοξους, πού δέν μπορούσαν νά τήν ξεπεράσουν. Και άς ήταν μέσα από τήν καρδιά τής βυζαντινης μας ιστορίας, πού άκούστηκαν οί φωνές, πού δίνουν τήν άλήθεια, όπως ήταν οί ιεράρχες μας; Και από τόν Γρηγόριο τόν Παλαμά και από τόν Νικόλαο Καβάσιλα και από τούς άλλους θεολόγους...

Λένε: Ό Θεός, ό Πατέρας εφόσον εΐναι άναλλοίωτος και εφόσον μäs άγαπά άνεξάρτητα άπ' ό,τι κάνουμε

εμείς, και μäs άγαπά τό ίδιο, όπως και πριν τήν πτώση τών πρωτοπλάστων μας, μäs άγαπά τό ίδιο και μετά... Πώς, λέει ότι μäs άγαπά, άφου μäs καταράστηκε;

Δέν λέει ότι εγώ σας καταριέμαι. Θά εΐσαι, λέει, επικατάρατος. Γιατί άγαπάμε τήν κατάρα, τήν άγαπάμε εμείς τήν κατάρα. Τήν δημιουργήσαμε και τήν άγαπάμε. Πέστε σέ άνθρωπος, πού εΐναι άσχετοι μέ τήν Έκκλησία: Έλάτε στην Έκκλησία. Νά δείτε πώς θά θυμώσουν. Θά πουν... Έγώ, Έκκλησία; Τί λές τώρα; Έγώ έχω τόν διάβολο μέσα μου. Τό λένε μόνοι τους οί άνθρωποι. Αυτοκαταριώνται και συκοφαντούν τόν Θεό οί άνθρωποι αυτοί, έτσι -και εΐναι δάκτυλος του διαβόλου αυτό-, για νά λέμε, ότι ό Θεός καταράστηκε τούς ανθρώπους και ζητά άποζημίωση. Και λέμε: Εΐναι δυνατόν ό Θεός νά ζητάει αίμα και μάλιστα του Υιού του, όταν δέν άνέχτηκε τή θυσία του υιού του Άβραάμ; Και εΐναι δυνατόν νά έχει άνάγκη, εΐναι δυνατόν νά εΐναι πληγωμένος, προσβεβλημένος ό Θεός; Έμεις είμαστε γονείς, άμαρτωλοί σέ τόσο βαθμό, και τά παιδιά μας μäs κάνουν κάποια μεγάλη άταξία κι ύστερα μετανιώνουν και τά σφίγγουμε στην άγκαλιά μας, και δέν θέλουμε τήν παραμικρή άποζημίωση, τήν παραμικρή ικανοποίηση, ούτε τά δάκρυά τους δέ θέλουμε νά βλέπουμε και ό Θεός ό Πανάγαθος μπορεί νά εΐναι σ' αυτή τήν κατάσταση;

Αλλά, έτσι θέλουν οί άνθρωποι του κόσμου. Αυτό εΐναι τό σφιχταγγάλισμα του κόσμου μέ τήν Έκκλησία... Όταν ό κόσμος καπελώνει τήν Έκκλησία και όχι, όταν ή Έκκλησία σκεπάζει και άγκαλιάζει τόν κόσμο.

Μά λέει, πώς λέει λύτρα; Δέν εΐναι λύτρο; Πώς πληρώνουμε λύτρο στους ληστές και απαλάσσουν έναν άνθρωπο δικό μας και του λέμε πόσα θέλεις για νά τόν έλευθερώσεις, και μäs λέει... τόσα. Πάρτα! Ποιός κρατούσε τό ανθρώπινο γένος σκλαβωμένο μέσα στην πλάνη, μέσα στην έχθρα; Για σκεφτείτε, ότι είχαμε κάνει τόσες άμαρτίες και κάνουμε! Μετά από κάθε άμαρτία, έχουμε μέσα μας μιά έχθρα για τόν Θεό, τό αντίθετο άπ' ό,τι έπρεπε νά υπάρχει, δηλαδή, συντριβή και ταπείνωση. Ποιός μäs κρατούσε; Ό διάβολος!

Εΐναι δυνατόν -Θεός φυλάξει-, ό Χριστός μας νά έδωσε τό αίμα Του στόν διάβολο; Λέει, τό πρόσφερε στόν Πατέρα του, χωρίς νά Του τό ζητήσει ό Πατέρας Του, από άγάπη, φιλοτιμία και αίσθημα θυσίας. Και σέ μäs τό λέει ό ιερέας: «Λάβετε, φάγετε...» Και μäs δίνει έμäs, μäs δίνει τό αίμα Του, ό Χριστός μας. Αυτό εΐναι τό λύτρο! Δηλαδή, τό φάρμακο σωτηρίας. Σου λέει, πάρτο, και από τήν ώρα, πού τό παίρνεις παύεις νά εΐσαι θνητός. Ό θάνατός σου εΐναι ένα πέραςμα φυσικό, πού σέ άνάγει στην άθανασία. Εΐναι φάρμακο ή λέξη λύτρο. Γιατί μäs τό προσφέρει ό Χριστός... Τό αίμα Του.

Άς πούμε ότι κάποιος εΐναι πολύ έρωτευμένος μέ μιά κοπέλλα... Τής κάνει δώρα για νά τήν καταφέρει, κι άς υποθέσουμε ότι ή κοπέλλα εΐναι λιγάκι άπόμακρη και άδιάφορη και δέν του δείχνει ένδιαφέρον και δέν του δίνει σημασία... Τό πιό μεγάλο δώρο πού μπορεί νά τής προσφέρει για νά τήν πείσει 100% ότι τήν άγαπάει εΐναι νά πεθάνει γι' αυτή και τότε δέν θάχει τήν

παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι τὴν ἀγαποῦσε. Ἔτσι καὶ ὁ Χριστός, ἀπέναντι στὴν ἀνθρωπότητα. Σοῦ προσφέρει τόσο μεγάλο δῶρο, πού εἶναι ἀδύνατο νά φαντασθεῖς ὅτι δέν σ' ἀγαπᾷ.

Καί ἔρχεται καί λέει: Πάρτε τό αἷμα μου! Τί ἄλλο νά σᾶς δώσω; Τόν Παράδεισο ὀλόκληρο... Καί, τί; Ὁ Παράδεισος τῶν πρωτοπλάστων δέν συγκρίνεται μέ τόν Παράδεισο, πού μᾶς δίνει τώρα ὁ Χριστός. Γιατί ὁ Παράδεισος τῶν πρωτοπλάστων ἦταν ἕνας πολύ ὠραῖος κήπος, πού εἶχε ὅλες τίς χάρες καί οἱ ἄνθρωποι ἦταν ἄνθρωποι σ' αὐτόν μέσα, πλάσματα τοῦ Θεοῦ μόνον. Ἐδῶ τώρα, ὁ Παράδεισος εἶναι ὁ Χριστός, ὅπου εἶναι ὅλη ἡ κτίσις, ὁρατή καί ἀόρατη προσφορά στους ἀνθρώπους καί οἱ ἄνθρωποι πιά δέν εἶναι ἄνθρωποι, εἶναι θεᾶνθρωποι. Γινόμαστε θεᾶνθρωποι. Γινόμαστε σύνθρονοι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐγὼ δέν μπορῶ νά τό καταλάβω, εἶναι ὅμως ἔτσι!

Αὐτή εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας ἀπέναντι σ' αὐτόν τόν κόσμο. Δέν τόν περιφρονεῖ, δέν τόν ἀδικεῖ, τόν φέρνει μέ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ στό χεῖλος τῆς σωτηρίας. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σήμερα, μέ ὅλα τὰ ἐγκλήματα πού γίνονται βρίσκονται σ' ἕνα μουράγιο, ἐκεῖ μπροστά, πού εἶναι ἀραγμένα καρᾶβια διπλαρωμένα. Δέν ἔχουν πιά παρά νά κάνουν ἕνα βῆμα, νά μποῦν στό καρᾶβι, νά σωθοῦν.

Γιά δέστε τοὺς ἀνθρώπους, πού ἔχουν κάνει φόνους, τίς γυναῖκες πού ἔχουν κάνει ἐκτρώσεις καί τοὺς ἄνδρες, πού συμμετεῖχαν σ' αὐτά, πόσο πόνο ἔχει ἡ καρδούλα τους, πόνο πού τόν κουβαλᾷ. Καί πόσο κοντά εἶναι αὐτός ὁ πόνος νά συντρίψει τὴν καρδιά τους καί νά τοὺς φέρει στὴν σωτηρία. Ξέρω βαρυποινίτες, πού ἔχουν στὴν πλάτη τους φορτωμένους δεκάδες φόνους, πού ἔχουν ἐξομολογηθεῖ τόν τελευταῖο καιρό μέ κλάμα καί ἔχουν κοινωνήσει. Σοῦ λέει κανεῖς... Ἄν δέν ἦταν φορτωμένοι αὐτοὶ μέ δεκάδες φόνους, αὐτὴν τὴν ὥρα, θά κάθονταν σέ ἕνα παραλιακό καφενεδάκι, νά βλέπουν τίς κοπέλλες, πού περνοῦν, νά δοῦν ποιά τοὺς ἀρέσει περισσότερο... Κι ὅμως, μέ τὰ ἐγκλήματα αὐτά ἤρθανε μπροστά στόν Θεό. Ἄρα, καί ἡ ἁμαρτία τοῦ κόσμου καί ἡ πλάνη τοῦ κόσμου καί ἡ ἄβυσσος αὐτῆ τῆς ἐγκληματικότητας, πού μᾶς κάνει νά τρελλαινόμεστε, ὅλα αὐτά εἶναι οἱ προσκλήσεις τῆς μετανοίας καί οἱ πρῶτοι, πού εἶναι κοντά στὴ σωτηρία εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πού βρίσκονται στό παραλήρημα τῆς ἀθείας καί τῆς ἀσωτίας.

Αὐτή εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας. Ἐάν δέν τὴν δεχοῦμε ἔτσι, θά γίνουμε μιά παράταξη, μιά θρησκευτικὴ παράταξη καί θά μαχόμεστε μάταια καί στους ἄλλους θά λέμε: Δέν ντρέπεσθε; Ἐμεῖς εἴμαστε καλύτεροι. Ὁ σταυρωμένος Χριστός εἶναι ἐκεῖ καρφωμένος, γιὰ νά ξέρουμε ὅτι δέν μπορεῖ νά μᾶς δώσει «καμιά», ὅσο ἁμαρτωλοὶ κι ἂν εἴμαστε. Ἐάν δεῖ κανεῖς στὴν Καπέλλα Σιξτίνα στὴ Ρώμη, τό ἔργο τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, τὴν Δευτέρα Παρουσία, δείχνει τοὺς ἁμαρτωλοὺς νά φεύγουν, ὅλοι σκυμμένοι, ἀπὸ τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ, καί τόν Χριστό νά

ἔχει ἀπὸ πάνω τό χέρι Του σάν νά κρατᾷ ἕναν μπαλτά ἔτοιμος νά τοὺς σκοτώσει. Ἄγριο πρόσωπο, σκληρό, τιμωρός καί φυσικά, αὐτό δέν τό χρησιμοποιοῦσαν μόνο γιὰ νά συνεντίσουν τό λαό, πού χρειάζεται νά συνεντιστεῖ, ἀλλά, σοῦ λέει, ἔτσι θά νικήσουμε ὅλους τοὺς ἐχθροὺς μας, τοὺς Ὀρθοδόξους, τοὺς μουσουλμάνους, τοὺς ἀθέους τοὺς πάντες. Καί τό κάνουν!

Εἶδατε, μέ τί φρίκη ἀκοῦμε νά μιλοῦν γιὰ τόν Σταυρό καί τοὺς σταυροφόρους οἱ μουσουλμάνοι τώρα; Ἔχουν ἐμπειρία οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἕνα σταυρό, πού μῆ-χτηκε μέσα τους καί τοὺς ἔσφαξε καί πλημμύρισε ἡ Ἱερουσαλήμ στό αἷμα. Εἶδαν, δηλαδή, ἀναποδογυρισμένο τό σταυρό. Ἐμεῖς λέμε: Naί, λατρεύω τό Σταυρό, κι ἐγὼ σταυρώνομαι γιὰ Σένα. Ἐνῶ οἱ ἀρνητὲς τοῦ ἀληθινοῦ φρονήματος τοῦ Σταυροῦ λένε: Λατρεύω τόν Σταυρό, τόν παίρνω καί σέ σκοτώνω, μέ τόν Σταυρό. Φυσικά αὐτό δέν εἶναι Ἐκκλησία, εἶναι κόσμος ντυμένος ράσα. Καί πέρασε αὐτὴ τὴ δοκιμασία ὁ κόσμος, καί τὴν περνᾷ ἀκόμα ὡς ἕνα βαθμό. Ἄν καί ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τό πολεμαίε δογματικά καί ποιμαντικά ἀκόμη καί πάντα μπροστά στὴν Ἁγία Τράπεζα ἔχουμε τόν Ἐσταυρωμένο. Ἀλλά, ὁ πειρασμός ὑπάρχει καί στίς οἰκογένειες. Λέει, ἐγὼ εἶμαι χριστιανός καί σύ δέν εἶσαι καί θά σέ βασανίσω, θά σέ περιφρονήσω, θά σέ κατακρίνω, θά σέ κάνω, θά σέ φτιάξω νά δεῖς ἐσύ τί ἀξίζουμε ἐμεῖς. Καί μεταφέρουμε αὐτό καί μέσ' στὴν οἰκογένεια, στά παιδιά μας. Τά βλέπουμε νά ἀτακτοῦν, ν' ἀπειθαρχοῦν, κι ἀμέσως τὰ χωρίζουμε: Σέ μιά παράταξη ἐσεῖς τά παλιόπαιδα κι ἐμεῖς οἱ καλοὶ γονεῖς. Ἐνῶ ἡ δουλειά μας εἶναι νά πέσουμε καί νά τ' ἀγκαλιάσουμε καί νά προσευχηθοῦμε ἐμεῖς γι' αὐτά. Θά μοῦ πεῖτε μπορεῖ νά προσεύχομαι ἐγὼ καί νά σωθεῖ ὁ ἄλλος; Βεβαιῶς! Δέν σταυρώνεται ὁ Χριστός καί σώζομαι ἐγὼ; Ἄν ἔλειπαν σήμερα οἱ μεγάλοι ἀσκητὲς, πού προσεύχονται μέρες καί νύχτες γιὰ μᾶς, δέν θά ἤμασταν τώρα ζωντανοὶ νά περπατοῦμε μέ τόση λίγη προσευχή πού κάνουμε. Γιατί τό χαρακτηριστικό τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὅτι δέν μᾶς θέλει ἕναν, ἕναν. Μᾶς ταίζει ἕναν, ἕναν, ἀλλά μᾶς θέλει ὅλους μαζί.

Ἄν ἕνας γονιὸς καλέσει τά παιδιά του νά κάνουν Πάσχα ὅλοι μαζί καί τοῦ λείπει ἕνα, ἡ ἔννοια του θά ναι σ' αὐτό τό ἕνα. Δέν θέλει ἀτομισμούς, θέλει νά γίνουμε ἕνας. Ὅταν πέθανε ὁ Αἴας ὁ Τελαμόνιος στὴν Τροία - αὐτοκτόνησε γιατί εἶχε τρελλαθεῖ, τόν εἶχε τρελλάνει ἡ Ἀθηνά-, ὁ Τεύκρος, πού ἦταν ἀδελφός του ἀπὸ τόν ἴδιο πατέρα, ἀλλὰ ἀπὸ μιά παλλακίδα τοῦ πατέρα του, λέει: Πῶς θά πάω ἐγὼ τώρα πίσω στόν πατέρα; Θά μοῦ πεῖ: Τί τόν ἔκανες τόν ἀδελφόν σου, πού τόν ἄφηρες; Γιατί δέν ἦλθε καί ὁ ἀδελφός σου μαζί; Καί θά μέ διώξει. Κι ἔφυγε ὁ Τεύκρος καί πῆγε στὴν Κύπρο μέ τὰ καρᾶβια. Δέν τολμοῦσε νά δεῖ τόν πατέρα του ἐφόσον δέν εἶχε τόν ἀδελφόν του μαζί. Ἔτσι εἴμαστε κι ἐμεῖς ἀπέναντι στόν Θεό.

Καί ὁ λόγος καί ἡ λαχτάρα μας, πού κάνουμε ἱεραποστολή εἶναι πού θέλουμε νά πάμε ὅλοι μαζί. Ἄφοῦ ὁ

Θεός καθυστερεί για μᾶς -σκεφτόμαστε ιστορικά τήν Β' Παρουσία καί τήν ἀποκατάσταση τοῦ κόσμου, τῆς δημιουργίας- καί ἀφήνει ἀκόμη ἀνικανοποίητους τούς μάρτυρες, τούς Ἁγίους, κι ἀκόμη τά σωματά τους εἶναι σκόνη καί λείψανα καί δέν ἔχουν ἀκόμη ἀναστηθεῖ, γιά νά ἀναστηθοῦμε ὅλοι μαζί: «ἵνα μή χωρίς ἡμῶν τελειωθῶσιν...»· μήπως αὐτοί τελειωθοῦν καί ἀπολαύσουν τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, κι ἐμεῖς ἀκόμα..., μᾶς περιμένει ὅλους. Τόση εἶναι ἡ ἀγάπη.

Ἔστερα ἀπ' αὐτό πρέπει νά καταλάβουμε ὅτι ὅταν ἔχει ἕνας ἀδελφός μας πρόβλημα πρέπει νά τόν ἀγαποῦμε παράφορα ὅπως ἀγαπάει ἐμᾶς ὁ Χριστός, πού δέν θέλει οὔτε ἕναν ν' ἀφήσει. Αὐτή εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Καί πρέπει ἔτσι νά τή ζήσουμε. Πρέπει νά ξέρουμε ὅτι τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας εἶμαστε ἐμεῖς, δηλαδή, ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς εἶμαστε ἐσταυρωμένοι.

Κάθε πόνο πού τραβάμε, κάθε βάσανο, εἶναι μιὰ τρύπα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Καί καταλαβαίνει κανείς, τί ἀτιμωτικά ἦταν αὐτά τά καρφιά στά μέλη τοῦ Χριστοῦ, πού πόνεσαν... Κι ἦταν ὅλα τά μέλη Του πού πόνεσαν κι εἶμαστε ἐμεῖς τά μέλη Του. Ἄρα δέν μπορούμε ἐμεῖς οὔτε νά χλευάζουμε τόν κόσμο, οὔτε νά τόν κατακρίνουμε, οὔτε νά τόν ἀπαρνούμαστε, γιατί ὅλον αὐτόν τόν κόσμο τόν προσκαλοῦμε νά γευθεῖ τά ἀποτελέσματα τῆς σωτηρίας.

Σκεφτεῖτε, ὅτι ὁ Χριστός σταυρώθηκε, κι ἐμεῖς σωζόμαστε χωρίς νά σταυρωθοῦμε. Μόνο μέ τό ὅτι ἠμνοῦμε τήν ἀνάσταση, προσκυνοῦμε τόν τάφο. Τόσο λίγο ζητάει ἀπό μᾶς. Κι ἐμεῖς, τόν κόσμο τόν ζητάμε ἔτσι, γιατί δωρεάν εἶναι ἡ σωτηρία.

Ἔτσι, λοιπόν, ὁ κόσμος ἔχει σάν κύριο χαρακτηριστικό τό ὅτι ἀμελεῖ τόν θάνατο, προσπαθεῖ νά τόν κρύψει. Τόν ἀγνοεῖ, τόν ἀπωθεῖ, ἀλλά ὁ θάνατος δουλεύει ἀσυνείδητα μέσα μας. Ὑποσυνείδητα τότε οἱ ἄνθρωποι, γιά νά κάνουν θόρυβο νά τόν ξεγελάσουν, κάνουν ὅλο αὐτό, πού λέγεται πολιτισμός. Εἶμαστε καλά καί θέλουμε νά πᾶμε καλύτερα ἀκόμη, κι ἀκόμη καλύτερα, γιατί μέσα σ' αὐτόν τόν πυρετό τοῦ καλύτερου, καί καλύτερου, ξεχνᾶμε τόν θάνατο. Ὅλος ὁ πολιτισμός εἶναι μιὰ ἀγωνία νά ξεχάσει ὁ ἄνθρωπος τόν θάνατο.

Καί δεύτερον, ὅτι ὁ κόσμος αὐτός, παρ' ὅτι ζεῖ σ' αὐτό τό παραλήρημα τοῦ ἀγῶνα γιά νά ξεχάσει τόν θάνατο καί νά ξεγελάσει ὁ καθένας τόν ἑαυτό του καί τούς ἄλλους, εἶναι μπροστά, μπροστά στή σωτηρία. Ἔχουν

ὄλες τίς προϋποθέσεις γιά νά ποῦν ἕνα ἀμήν. Γι' αὐτό λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, στήν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή: «Ἐγγύς τοῦ στόματός σου ἡ σωτηρία». Μέσα σ' ὅλο αὐτό τό χάλι, νά πεῖς τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με». Εἶναι σά νά ἀνοίγεις μιὰ χαραμίδα σ' ἕνα σκοτεινό χῶρο κι ἔρχεται τό φῶς μέσα καί τά φωτίζει ὅλα. Ὅχι, ὅτι μέ τό στόμα σου θά σωθεῖς -δέν μπορείς νά καυχηθεῖς-, ἀλλά ἐπειδή ὁ πόνος σ' ἔχει ἐτοιμάσει.

Κάποτε, μέ εἶχαν παρεξηγήσει, πού εἶπα ὅτι ὅλοι αὐτοί πού πεθαίνουν ἀπό τά ναρκωτικά, ὅλοι αὐτοί κερδίζουν Παράδεισο. Ἔτσι, πιστεύω. Γιατί στό χάλι, πού βρίσκονται, τήν ὥρα πού φεύγουν, δέν μπορεί νά ἔχουν μεγάλη ιδέα γιά τόν ἑαυτό τους. «Ἄ, τί ὠραία, θριαμβευτικά, τί ὠραία πῆγαμε, νικήσαμε, πῶς τά καταφέραμε»; Φεύγουν μέ πολύ πόνο, μέ πολύ δυστυχία καί ἐγκατάλειψη. Ἄρα γι' αὐτούς τό: «Κύριε ἐλέησον» εἶναι μέσα στό στόμα τους. Δέν γίνεται νά μήν εἶναι.

Κι ἀκόμη, νά καταλάβουμε, ὅτι τό πνεῦμα τοῦ κόσμου εἶναι φανταστικό. Δηλαδή ἡ εὐτυχία, πού ἐπαγγέλλεται ὁ κόσμος καί πού ἐπιδιώκει, εἶναι φαντασιώδης. Δέν εἶναι πραγματική. Ἔνας ἄνθρωπος μετανοημένος, ἐξομολογημένος, κοινωνημένος βγαίνει ἔξω καί βλέπει ἕνα λουλουδάκι, τό βλέπει καί γεμίζει ἡ καρδιά του ἀπό θαυμασμό γιά τήν δημιουργία τοῦ Θεοῦ, καί εὐγνωμοσύνη γιά τήν ἀγάπη Του. Ἄλλος, πού βγαίνει μέ σκληράδα στήν καρδιά του, ἀμετανόητος, βλέπει τά πάντα καί λέει: «Ἄντε ἀπό 'δῶ πέρα, δέν μ' ἀρέσουν, δέν σ' ἀγαπῶ» καί προσπαθεῖ νά βρεῖ ἕνα αὐτοκίνητο, νά τρεῖξει, νά εἶναι μέσα σ' ἕνα κατασκευάσμα δικό του, γιατί ἡ δημιουργία δέν τοῦ μιλάει, ὁ κόσμος μέ τις ὁμορφιές του δέν τοῦ μιλάει.

Κι ἔρχεται ἡ Ἐκκλησία μας κι ἀγκαλιάζει αὐτόν τόν κόσμο, καί τοῦ λέει: Ἔλα, ἕνα χιλιοστό σοῦ μένει γιά τήν μετάνοια, τόσα βάσανα, πού πέρασες νά πιάσουν τόπο ἄνθρωπέ μου, μήν πᾶς χαμένος. Αὐτή εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας κι ἔτσι πρέπει νά εἶμαστε κι ἐμεῖς. Κι εἶναι δύσκολο νά νικήσουμε τό κοσμικό μας φρόνημα καί νά πάψουμε νά κρίνουμε καί νά κατακρίνουμε τόν κόσμο ἢ νά τόν ἀποστρεφόμεθα ἢ νά λέμε: Δέν θέλω νά τούς ξαναδῶ, δέ ντρέπονται λιγάκι, κ.λπ. Κι ἔτσι ἀγκαλιασμένοι, ἀμαρτωλοί καί μετανοημένοι, θά μπορέσουμε, νά ὑποδεχοῦμε τόν Νυμφίο καί νά φτάσουμε στήν Ἀνάσταση, ἀγκαλιασμένοι μέ οἶκτο καί ἀγάπη.

Αὐτό εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας, ἀπέναντι σ' αὐτό πού εἶναι ὁ κόσμος.

Εἶπε ἡ ἀμμᾶς Θεοδώρα: «Αὐτός πού κάνει τό ἔργο τοῦ διδασκάλου, ὀφείλει νά εἶναι ξένος ὡς πρὸς τή φιλαρχία καί τήν κενοδοξία καί μακριά ἀπό τήν ὑπερηφάνεια γιατί ὑπάρχει φόβος μήν ξεγελασθεῖ ἀπό τίς κολακείες ἢ τυφλωθεῖ ἀπό τά δῶρα μή νικηθεῖ ἀπό τή γαστρομαργία, μή γίνεῖ δοῦλος στήν ὀργή. Ἀντίθετα, πρέπει νά εἶναι μακρόθυμος, ἐπιεικής, ὅσο γίνεται πιό ταπεινός, νά εἶναι ἀποδεκτός ἀπό τούς ἄλλους ἀλλά καί ὑπομονητικός, προνοητικός καί στοργικός».

“Τό Μέγα Γεροντικό”, ἔκδ.: Ἰ. Ἦσυχ. “Τό Γενέσιον τῆς Θεοτόκου”, Πανόραμα Θεσσαλονίκης.

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΜΟΝΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΞΩΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥΣ ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΥΣ, ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥΣ*

του Λεωνίδου Φιλιππίδου (†), Καθηγητού
καί Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τή μοναδικότητα του ιστορικού Θεανθρώπου Κυρίου Ιησοῦ Χριστοῦ, τήν προεγκόσμια προαιωνιότητα Αὐτοῦ καί τήν ἀπό τόν οὐρανό πραγματική ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ Λόγου, ἄριστα ὑπογραμμίζει σύγχρονη θρησκευολογική διαπραγμάτευση τοῦ ὅλου χριστολογικοῦ θέματος.

Οἱ μορφές “δῆθεν λυτρωτῶν” στά ἐξωχριστιανικά θρησκευόμενα εἶναι “καθαρώς μυθικές μορφές ἐπινοήματα τῆς ἀνθρώπινης φαντασίας”¹. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἀντιπροέβαλε στόν “Sol invictus” τόν Ἰησοῦ Χριστό, ὡς τόν “Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης”².

Ἐάν ὁ Χριστός ὑπερνίκησε τόν ἰσχυρότατό του, κατά τήν συγκρότηση τῆς πρώτης Ἐκκλησίας Του, ἀντίπαλον, τόν Μίθρα, ἀκριβῶς σέ αὐτό ἐγκείται ἡ ἀπόδειξη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δέν εἶναι μόνο ὁ Ἀληθινός Θεός, ἀλλά καί ὁ Ἀληθινός Ἄνθρωπος τῆς Ἱστορίας, ὁ μόνος ἀληθινός Θεάνθρωπος τῆς παγκόσμιας Ἱστορίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς φανταστικούς, πλασματικούς, ἀνύπαρκτους, θεανθρώπους. Θεανθρώπους διά τῶν ὁποίων οἱ λαοὶ προῦποτύπωσαν τόν νοσταλγούμενο πραγματικό ἱστορικό Θεάνθρωπο, τόν Ὅποιο οἱ πηγές ἐξιστοροῦν ἐξ αὐτοψίας, ὡς τόν ἱστορικό Χριστό καί τοῦτον ἐσταυρωμένο.

Ὁ Ἰωάννης ἀνοίγει τό Εὐαγγέλιό του περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέ τόν ὑπέροχο πρόλογο:

“Πρὶν ἀπ’ ὅλα ὑπῆρχε ὁ Λόγος καί ὁ Λόγος ἦταν μέ τόν Θεό καί Θεός ἦταν ὁ Λόγος. Ἀπ’ τήν ἀρχή Αὐτός ἦταν μέ τόν Θεό” (Ἰω. 1, 1-2).

Αὐτός πού εἶδε τό ὄραμα στήν Πάτμο, ἄρα, πρότασε τῆς ἐπίγειας διαδρομῆς τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ τόν προγῆινο τρόπο ὑπαρξῆς τοῦ Χριστοῦ, γιά νά ἐκφράσει, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε ἀπλῶς ἓνας ἄνθρωπος Ἰησοῦς ἀπό τήν Ναζαρέτ, ἀλλά μόνο ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ Ὁποίου ὅμως ἡ πορεία ζωῆς χαράσσει τή διαδρομή: ἀπό τόν οὐρανό διά τοῦ κόσμου πρὸς τόν οὐρανό. Ἡ σύντομη ἐπίγεια ὑπαρξή Του κρύβει τέτοιο ἀπροσμέτρητο περιεχόμενο, ὥστε μόνον κάτι ἐλάχιστο μπορούμε νά συλλάβουμε μέσα στό φῶς τῆς προῦπαρξῆς Του, ὡς ὁμοούσιου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί

στήν φωταυγῆ δόξα τῆς μετά ταῦτα ὑπάρξεώς Του, ὡς τοῦ καθήμενου σέ θρόνο στά δεξιὰ τοῦ Πατρὸς καί ὑπερδοξασμένου Ἰησοῦ.

Ἡ πίστη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς πρὸ τῆς ἐπίγειας ὑπαρξῆς Του, εἶχε ἤδη ὑπαρξή καί ζωή προαιωνία στόν ἐπέκεινα κόσμο, στόν Θεό, ἐκπηδᾷ ἀπό τίς ἄμεσες δηλώσεις αὐτοῦ τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου. Ἐξ ἀφορμῆς σχετικῆς ἀπορίας τῶν Ἰουδαίων περὶ τῆς ἀπό τόν Ἀβραάμ θεᾶς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου στόν Χριστό, Αὐτός ἀπάντησε: “Σᾶς βεβαιῶνω πῶς, πρὶν γεννηθεῖ ὁ Ἀβραάμ, ἐγὼ ὑπάρχω” (Ἰω. 8, 58). “Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι σωστά κατάλαβαν πῶς ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἐκφράσει γιά τόν Ἐαυτό Του τήν προῦπαρξή Του, ἀποδεικνύεται ἀπό τήν ἀπόπειρά τους νά τόν λιθοβολίσουν. Διότι προῦπαρξή εἶναι ἡ μετοχή στήν αἰωνιότητα καί ἄρα χαρακτηριστικό τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Λίγο πρὶν ἀπ’ αὐτό τό ἐπεισόδιο τοῦ εἶχε πεῖ: “Ἔσεῖς κατάγεστε ἀπό ἐδῶ κάτω, ἐνῶ ἐγὼ κατάγομαι ἀπό πάνω· ἐσεῖς προέρχεστε ἀπό αὐτόν ἐδῶ τόν κόσμο, ἐνῶ ἐγὼ δέν προέρχομαι ἀπό τόν κόσμο αὐτό” (Ἰω. 8, 23). Στήν ὑπερκοσμιότητά Του αὐτή, τήν ὁποία τόνιζε ὁ Κύριος, συμπεριλαμβανόταν ἡ προεγκοσμιότητά Του. “Ἐγὼ εἶμαι τό φῶς τοῦ κόσμου”, εἶπε μιλώντας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους (Ἰω. 8, 12). Στόν Νικόδημο δέ ἀποσαφήνισε τήν προέλευσή Του, ὡς τοῦ Φωτός, λέγοντας γιά τόν ἑαυτό Του, ὅτι “τό φῶς ἦλθε στόν κόσμο” (Ἰω. 3, 19), ὁ ἀπό τά βάθη τῆς αἰωνιότητος ἀναδυθεῖς “Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης”.

Ἐπειδή δέ ὁ Ἰησοῦς ἀπό τήν σφαῖρα τοῦ Αἰωνίου κατέβηκε στό πεδίο τῆς ἐγκοσμιότητος, μπορούσε νά πεῖ ὅσα εἶπε στόν Νικόδημο, τά ὁποία μαρτυροῦσαν τή θεϊκή Του οὐσία καί παγγνωσία καί τήν ἀπ’ τόν οὐρανό προέλευσή Του: “ἔμεῖς λέμε αὐτό πού ξέρουμε ἀπό πείρα καί μεταδίδουμε στοὺς ἄλλους αὐτό πού ἔχουμε δεῖ μέ τά μάτια μας... ἂν δέν πιστεύετε ὅταν σᾶς μιλάω γιά πράγματα πού συμβαίνουν στή γῆ, πῶς θά μέ πιστεύετε ἂν σᾶς πῶ γιά τά οὐράνια; Κανένας βέβαια δέν ἀνέβηκε στόν οὐρανό παρά μόνο Ἐκεῖνος πού κατέβηκε ἀπ’ τόν οὐρανό, ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι στόν οὐρανό” (Ἰω. 3, 11-13).

Ὡς παράδειγμα γιά τή γνώση αὐτῆ τῶν ἐπουρανίων μνημόνευσε, ὁμιλώντας πρὸς τοὺς ἐβδομήκοντα μαθητές Του, ἓνα γεγονός πού συνέβη στό ὑπερπέραν πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του, τό ὁποῖο εἶδε: “Ἐγὼ ἔχω δεῖ τόν σατανά νά πέφτει ἀπό τόν οὐρανό σάν ἀστραπή” (Λουκ. 10, 18) - γεγονός, τό ὁποῖο εἶδε ὡς ὀπτασία κατά

* Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο: “Ἡ Παγκόσμιος Προσοδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ”, νεοελληνική ἀπόδοση-ἐπιμέλεια: Βαρθάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνοῦ, Μαρία Ζέρβα, ἔκδοση τῆς Π.Ε.Γ. (2003).

1. Ὅπ. π. σ. 17.

2. Ὅπ. π. σ. 19.

ἀποκάλυψη Θεοῦ καί ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης (Ἀποκ. 12, 7-9).

Μετά τόν πολλαπλασιασμό τῶν ἄρτων εἶπε: “Εγώ εἶμαι ὁ ἄρτος, πού χαρίζει τή ζωή καί κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό· ὁποῖος φάει ἀπ’ αὐτόν τόν ἄρτο θά ζήσει αἰώνια” (Ἰω. 6, 51).

Στήν μικρή πρό τοῦ πάθους προσευχή εἶπε: “Καί τώρα, Πατέρα, δόξασέ με κοντά σ’ ἐσένα μέ τή δόξα, πού εἶχα κοντά σου προτοῦ νά γίνει ὁ κόσμος” (Ἰω. 17, 5)... “Πατέρα, αὐτοί πού μοῦ ἔδωσες θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγώ νά εἶναι καί ἐκεῖνοι μαζί μου, γιά νά μποροῦν νά βλέπουν τή δόξα τή δική μου, τή δόξα πού μοῦ χάρισες, γιατί μέ ἀγάπησες προτοῦ νά γίνει ὁ κόσμος” (Ἰω. 17, 24).

Στήν ἀνάληψή του βλέπει ὁ Κύριος τήν ἰσχυρότητα ἀπόδειξη τῆς προεγκόσμιας ὑπαρξῆς Του: “Τοῦτο σᾶς σκανδαλίζει; Τότε τί θά γίνει ἄν δεῖτε τόν Υἱό τοῦ ἀνθρώπου ν’ ἀνεβαίνει ἐκεῖ, πού ἦταν προηγουμένως” (Ἰω. 6, 62). Ὅπως δέ εἶχε πει μέ ἄλλη ἀφορμή: “Κανένας δέν ἀνέβηκε στόν οὐρανό παρά μόνο ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου, πού κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό, καί πού εἶναι στόν οὐρανό” (Ἰω. 3, 13).

Ἡ ἀπόδειξη αὐτή τῆς προϋπάρξεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπό τόν ἴδιο μέ ἔμφαση ἀνθροπολογούμενη, ἄσχησε κολοσσιαία ἐπίδραση στόν Παῦλο: “Τό ἀνέβηκε ὅμως τί ἄλλο σημαίνει παρά πώς προηγουμένως κατέβηκε ἐδῶ κάτω στή γῆ; Αὐτός πού κατέβηκε εἶναι ὁ ἴδιος, πού ἀνέβηκε πάνω ἀπ’ ὅλους τούς οὐρανοῦς, γιά νά γεμίσει μέ τήν παρουσία του τό σύμπαν” (Ἐφ. 4, 9-10). Καί ὁ Κύριος εἶχε πει: “Εγώ ἀπό τόν Θεό ἐξήλθα καί ἦρθα σ’ ἐσᾶς δέν ἦρθα ἀπό μόνος μου, ἀλλά μέ ἔστειλε Ἐκεῖνος” (Ἰω. 8, 42). “Εγώ κατέβηκα ἀπό τόν οὐρανό γιά νά κάνω ὄχι ὅ,τι θέλω ἐγώ, ἀλλά αὐτό πού θέλει Ἐκεῖνος, πού μ’ ἔστειλε” (Ἰω. 6, 38). “Ὁ Θεός ἔστειλε τόν Υἱό Του στόν κόσμο” (Ἰω. 3, 17) εἶπε ὁ Κύριος. Ἄλλοτε γιά τόν Ἐαυτό Του: “Μέ ἀπέστειλε ὁ Πατέρας, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς” (Ἰω. 6, 57).

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι τό μοναδικό στήν Ἱστορία Πρόσωπο, τό ὁποῖο ἐπανειλημμένως ἀπό τῆς ἐμφανίσεώς Του μέχρι τόν θάνατό Του, ἔδωσε τόσο κατηγορηματικές περὶ τῆς προϋπάρξεως καί προελεύσεως τῆς θεότητάς του ἀποδείξεις κατὰ τήν διάρκεια τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του. Ὅλες οἱ ἐξωχριστιανικές ἀφηγήσεις γιά πλασματικούς ἀνύπαρκτους θεανθρώπους ἀποκαλύπτουν τήν ἀσίγητη νοσταλγία τῆς ἀνθρωπότητας πρός τόν Ἕνα πραγματικό Θεάνθρωπο Λυτρωτή, πρός πραγματική ἱστορική ἐνανθρώπηση τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας προϋποτυπώσεις ἦταν οἱ φανταστικοί θεάνθρωποι.

Ὅλες αὐτές οἱ θρησκευτικές προαισθήσεις καί νοσταλγίες ἐπρόκειτο νά ἐκπληρωθοῦν σ’ Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος, ἄν καί στεκόταν ἀνάμεσα σέ ἁμαρτωλοῦς ἀνθρώπους, μποροῦσε νά ρωτᾷ: “Ποῖός ἀπό σᾶς μπορεῖ νά ἀποδείξει πώς ἔκανα κάποια ἁμαρτία;” (Ἰω. 8, 46).

Στά ἐξωχριστιανικά μυθεύματα περὶ φανταστικῶν θεανθρώπων ἀποκαλύπτεται θεῖα διαπαιδαγώγηση

τῆς ἀνθρωπότητας. Πῶς ἀλλιῶς θά μποροῦσαν οἱ ἀνθρώποι νά ἐννοήσουν τό νά προβάλλει ἀνάμεσά τους ὁ Χριστός, ἀπότομα, χωρίς ὁποιαδήποτε προετοιμασία καί νά τοὺς πει: “Σεῖς κατάγεστε ἀπὸ ἐδῶ κάτω, ἐνῶ ἐγώ κατάγομαι ἀπὸ πάνω· σεῖς προέρχεστε ἀπὸ αὐτόν ἐδῶ τόν κόσμο, ἐνῶ ἐγώ δέν προέρχομαι ἀπὸ αὐτό τόν κόσμο” (Ἰω. 8, 23). Ὁ Κύριος, μέ τό νά γίνει ἐκπλήρωση τῶν παγκόσμιων νοσταλγιῶν καί νά πραγματοποιήσει στόν Ἐαυτό του τήν ἀπό τὰ Ἕθνη προσδοκωμένη καί στήν φαντασία τους προϋποτιπωμένη παρουσία πραγματικοῦ ἱστορικοῦ θεανθρώπου, διαφωτίζει πλήρως μέ τήν Προσωπικότητά του τήν παγκόσμια ἱστορία καί τερματίζει μέ πραγματική λύτρωση τό πανανθρώπινο δράμα, κηρύσσοντας, ὅτι στό Πρόσωπό Του, τό Ὑπεριστορικό ἦλθε στήν Ἱστορία, τό Ὑπερκόσμιο στήν ἐγκοσμιοσύνη, τό πρό τοῦ χρόνου Αἰώνιο στό παρόν καί στήν χρονικότητα.

Ἀλλά μεταξύ τοῦ πραγματικοῦ Θεανθρώπου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῶν φανταστικῶν ἐξωχριστιανικῶν προϋποτυπώσεων, οἱ ὁποῖες μόνο ὡς παιδαγωγικές, κατὰ θεῖα Πρόνοια, ἐκφράσεις τῆς πανανθρώπινης νοσταλγίας ἔχουν ἀξία προπαρασκευαστική εἰς Χριστό, ὑπάρχουν καί ἄλλες οὐσιώδεις διαφορές.

Ἡ ὁμολογία τῆς θεότητάς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι οὔτε καρπὸς φιλοσοφικῆς θεώρησης, οὔτε ἀποτέλεσμα ἔρευνας τῆς συγκριτικῆς θρησκευολογίας, ἀλλά στηρίζεται ἀποκλειστικά στήν ἄμεση ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Ἐδῶ στεκόμαστε μπροστά σ’ ἓνα θρησκευτικό μυστήριον, τό ὁποῖο κατὰ τή διαδρομὴ τῆς ἱστορίας τῶν θρησκευτικῶν ἀποκαλύφθηκε μόνο μία φορά στους ἀνθρώπους. Στόν γῆινο αὐτόν πλανήτη προβάλλει Ἕνα ἱστορικό Πρόσωπο, πού εἶναι αὐτός ὁ ἄπειρος Θεός. Στά ἐξωχριστιανικά θρησκευτάματα δέν ὑπάρχει Πρόσωπο, πού καθορίζει τή σχέση του μέ τόν Θεό μέσα ἀπὸ ἀποκαλυπτικές ὁμολογίες περὶ τῆς ὁμοουσιότητάς του μέ τόν Θεό Πατέρα καί τῆς ἐνότητάς του μέ Αὐτόν: “Εγώ καί ὁ Πατέρας εἶμαστε ἓνα” (Ἰω. 10, 30), “ἄν ξέρατε ἐμένα, θά ξέρατε καί τόν Πατέρα μου” (Ἰω. 8, 19), “Αὐτός πού ἔχει δεῖ ἐμένα, ἔχει δεῖ τόν Πατέρα” (Ἰω. 14, 9).

Ἀντίθετα, ὑπὸ τό φῶς τῆς θεότητάς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποδεικνύεται ἡ ἀνυπαρξία παρόμοιας Προσωπικότητάς στα ἐξωχριστιανικά θρησκευτάματα καί βεβαιώνεται ἡ μοναδικότητα τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ πρό αἰῶνων ὑπάρχων Θεός, σέ ἀντίθεση πρός τοὺς ὑπὸ ἀνθρώπων θεοποιούμενους ἀνθρώπους. Ὅχι μόνο ἡ προσωπικότητά Του, ἀλλά καί τό λυτρωτικό Του ἔργο προβάλλει στήν Ἱστορία τῶν θρησκευμάτων ὡς ἀσύγκριτο, ὡς “ἐντελῶς ἄλλο” καί, γι’ αὐτό, ὡς ἀπόλυτο καί μοναδικό. Στόν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ Χριστό ἔχουμε τόν ἴδιο τόν Θεό πού ἐνανθρώπησε, ὁ Ὅποιος ἀποκάλυψε τόν Ἐαυτό Του καί δίδαξε τήν ἀληθινὴ θεογνωσία, διὰ τῆς ὁποίας ἡ πλάνη τῆς πολυθεΐας καταργήθηκε. Σ’ αὐτόν καί στό μοναδικό προσωπικό Του παράδειγμα ἔχουμε Αὐτόν, πού ἔδωσε τή μόνη γνήσια ἠθική

ζωή, τόν ἐγκαινιασμό τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἡ ὁποία καί μόνη σώζει, πού αἶρει τόν ἐπερχόμενο χωρισμό τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεό λόγω τῆς ἁμαρτίας. Αὐτά δέ, σέ ἀντίθεση πρὸς τίς ποικίλες ἀντιθέσεις καί ἀντιφάσεις τῶν πλανημένων ἀνθρώπων ἠθικῶν συστημάτων.

Ἐπομένως στὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό ἔχουμε Ἐκείνον διὰ τοῦ Ὁποίου γνωρίσαμε τόν ἀληθινὸ Θεό, τόν Μεσίτη μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων, Ἐκείνον πού ἔνωσε τὰ διαχωρισμένα, πραγματικὸ Λυτρωτὴ τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὁ Ὁποῖος σήκωσε ἐκούσια, χωρὶς Αὐτὸς νὰ ἔχει ἐνοχίᾳ ἢ ἁμαρτία, τὴν ἐνοχίᾳ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καί τίς ἁμαρτίες μας καί ὑψώθηκε, φέροντας κι αὐτές, πάνω στό Σταυρό, καί μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπ' αὐτές καί ἀπό τίς θανάσιμες συνέπειές τους. Μὲ τόν Σταυρό δέ καί τὴν Ἀνάστασή Του κατάργησε τόν θάνατο καί ἀπαγκίστρωσε ἀπ' αὐτόν τὸ αἰχμάλωτο σ' αὐτόν ἀνθρώπινο γένος, ἀφοῦ ἐγκέντρισε αὐτό στὸν Ἐαυτὸ του. Ἔτσι, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἔχουμε τὴν ἐκπλήρωση καί τὴν ὁλοκλήρωση τῆς ἀπὸ αἰῶνων νοσταλγούμενης λύτρωσης τοῦ ἀνθρώπου.

“Σήμερα ὁ παράδεισος ἀνοιξε γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καί ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης μᾶς καταφωτίζει”, ἀναβοᾷ ἡ Ἁγία μας Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὴν μεγάλη ἑορτὴ τῶν Ἐπιφανειῶν:

“Σήμερα λυτρωθήκαμε ἀπὸ τὸ σκοτάδι καί ἀπὸ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας καταλάμπουμε.

Σήμερα ἡ οὐρανὸς τοῦ κόσμου καθαρίζεται μὲ τὴν ἐπὶ γῆς παρουσία τοῦ Θεοῦ μας.

Σήμερα λάμπει ὅλη ἡ κτίσις ἄνωθεν.

Σήμερα ἡ πλάνη καταργήθηκε καί ὁδὸν σωτηρίας ἀπεργάζεται γιὰ μᾶς ὁ ἐρχομὸς τοῦ Δεσπότη.

.....
Διότι Σὺ εἶσαι Θεὸς ἀπερίγραπτος καί χωρὶς ἀρχῆς καί χωρὶς δυνατότητα νὰ σέ ἐκφράσουν, ἦλθες στὴ γῆ, παίρνοντας τὴ μορφή δούλου, ἀφοῦ ἔγινες ὁμοῖος μὲ τὸν ἀνθρώπο διότι δέν ἀνεχόσουν, Δέσποτα, λόγω τῆς εὐσπλαχνίας Σου, νὰ βλέπεις νὰ τυραννιέται ἀπ' τὸ διάβολο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἀλλὰ ἦλθες καί μᾶς ἔσωσες.

Διότι Σὺ, ὁ Θεὸς μας, φάνηκες πάνω στὴ γῆ καί συναναστράφηκες μὲ τοὺς ἀνθρώπους”³.

Στὴν μεγαλειώδη αὐτὴ εὐχὴ προβάλλει ἀνάγλυφο τὸ ὅλο πεδίο τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, ἐπάνω στό ὁποῖο καί γιὰ τὸ ὁποῖο τελεσιουργήθηκε ἡ λύτρωση διὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ στὸν Θεάνθρωπο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό· τοῦτο δέ γιὰ πρώτη καί μοναδική φορὰ στὴν παγκόσμια ἱστορία, ἀλλὰ καί πλήρως καί ὀριστικά.

3. Ποίημα Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, πού δι-
αβάζεται στίς 6 Ἰανουαρίου ὡς εὐχὴ τοῦ Μ. Ἀγιασμοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἐνανθρωπήσας Θεοῦ Λόγος Θεός, εἶναι ὁ μόνος πραγματικὸς ἱστορικὸς Θεάνθρωπος. Ἀπ' ἐδῶ καί ἡ ἰδιοτυπία τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τὸ ἀσύγκριτο αὐτοῦ μὲ τὰ ἄλλα θρησκείματα. Οἱ θεάνθρωποι, πού πλάστηκαν ἀπ' αὐτοὺς στὴν φαντασία τους εἶναι ἀπλῆς φανταστικὲς ἐκδηλώσεις τῆς νοσταλγούμενης παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους, ἡ ὁποία μόνο ἐν Χριστῷ ἔγινε πραγματικότητα.

Ἔτσι, ἐξ ἀφορμῆς τῶν μυθευόμενων ἐνανθρωπήσεων θεῶν στους Ἴνδους ἀποδείχθηκε ἤδη θρησκευολογικά, ὅτι ὅλες οἱ ἐκτὸς χριστιανισμοῦ φερόμενες ἐνανθρωπήσεις θεῶν εἶναι, ὅπως καί αὐτοί, φανταστικὲς καί ἱστορικῶς ἀνύπαρκτες ἐναντι τῆς ἐφάπαξ ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς λύτρωση τῶν ἀνθρώπων, εἶναι δηλ. ἐκφράσεις τῆς θεανθρώπινης προσδοκίας καί τῆς νοσταλγούμενης λύτρωσης, ἡ ὁποία τελεσιουργεῖται, τουτέστι γίνεται πραγματικότητα, μόνον διὰ τοῦ πραγματικοῦ Λυτρωτοῦ, δηλ. διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι ὁ μόνος ἱστορικὸς Θεάνθρωπος στὸν ὁποῖο πραγματικά ἐνανθρώπησε ὁ Ἀληθινὸς Ἕνας μόνος Θεός.

Ἔτσι στὰ ἰνδικὰ θρησκείματα, λ.χ. ἡ ἰδέα τῆς ἐνανθρωπήσεως θεῶν πρὸς βοήθεια τῶν ἀνθρώπων παραμένει μόνον ἰδέα στό πλαίσιο τῆς φανταστικῆς ἀνακυκλήσεως τῶν μεταβιώσεων ἢ ἀναγεννήσεων (σασμάρρα) στὴν ἰνδικὴ διδασκαλία καί θεωρεῖται ὅτι πραγματοποιεῖται κατ' ἐπανάληψη σέ κάθε περίοδο τοῦ κόσμου. Ὡς τέτοια εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἐφάπαξ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ.

Τὸ κύριο καί οὐσιώδες χαρακτηριστικὸ τῶν λεγομένων αὐτῶν ἐπαναληπτικῶν δῆθεν ἐνανθρωπήσεων θεῶν εἶναι, ὅτι οὐδέποτε καί πουθενά δέν λέγεται στίς Ἰνδίες γιὰ ἕναν ὀρισμένο ἀνθρώπο, πού πράγματι ἔζησε στὴν Ἱστορία, ὅτι, αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος ἦταν Θεός. Γίνεται λόγος γιὰ κάθε εἶδος ἀνθρώπων, ὅτι δῆθεν σ' αὐτοὺς ὑπῆρξε ἐνσάρκωση ἑνὸς Θεοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι κατ' οὐσίαν ἐντελῶς διαφορετικὸ τῆς περὶ Χριστοῦ ἱστορικῆς καί ἀπὸ κάθε ἄποψη διαπίστωσης, ὅτι αὐτὸς ὁ ἕνας καί μόνος αὐτὸς ὁ ἕνας Ἀνθρώπος Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ ἦταν πράγματι ὁ ζωνταντὸς Θεὸς μὲ ἀνθρώπινη μορφή.

Ἡ ἰνδικὴ διδασκαλία περὶ ἐνανθρωπήσεων θεῶν ἀποτελεῖ ἀπλὰ ἀπόδειξη τῆς ὑπάρχουσας καί στὰ ἰνδικὰ θρησκείματα νοσταλγίας γιὰ ἐνανθρώπιση τοῦ Ἐνὸς Θεοῦ. Ἀλλὰ ἡ νοσταλγία παραμένει νοσταλγία. Αὐτὴ δέν ἐκπληρώνεται. Ἐκπλήρωση καί πραγματοποίηση τῆς νοσταλγούμενης λύτρωσης ἦλθε ἀληθινὰ καί πραγματικά μόνον ἐν Χριστῷ. Ὅτι ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ ἦταν ἀναγκαῖα διαισθάνονται οἱ Ἴνδοί. Ἀλλὰ ὅλες οἱ ἀπόπειρες νὰ ποῦν κάτι περὶ τοῦ τί καί πῶς τῆς πραγματικῆς ἐνανθρωπήσεως εἶναι ἐντελῶς πλανημένες. Ἡ μένει ἡ ἰδέα, ὅτι πρέπει ὁ Θεὸς νὰ ἐνανθρωπήσει, ἀπλῶς ἰδέα, ἢ, ὅπου λέγεται, ὅτι σ' αὐτόν ἢ σ' ἐκείνον τὸν ἀνθρώπο ὑπῆρξε δῆθεν ἕνας θεάνθρωπος, τοῦτο εἶναι νόθα, δηλ. μὴ γνήσια, ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν πραγματικὴ ἐνανθρώπιση. Διότι ὁ ἕνας Θεός, ὁ πραγματικὸς Θεός,

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ἢ «ΜΑΡΤΥΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ»;

τῆς κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε πάντοτε πρόβλημα γιά τήν ἐταιρία «Σκοπιά». Δέν ἦταν, βεβαίως, οὔτε καί εἶναι τό μοναδικό, εἶναι ὅμως τό πλέον σημαντικό. Ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἰδρύσεώς της στήν Ἀμερική, ἡ ἐταιρία, πρὸς ἐξεύρεση ὁπαδῶν, χρησιμοποίησε, σάν πεδίο τῶν δραστηριοτήτων της τούς πιστοῦς τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν ὁμολογιῶν.

Ὁ Κάρολος Ρῶσσελ, ἐξ ἀρχῆς, ἐνστερνίστηκε τίς ἐσχατολογικές δοξασίες τῆς ἐποχῆς του. Ἀκόμη, συμπεριέλαβε στήν κίνησή του καί διάφορες ἄλλες δοξασίες, κυρίως ἀπό τόν Προτεσταντικό χῶρο. Οἱ διάδοχοι τοῦ Κ. Ρῶσσελ μέ τίς πολλές δογματικές ἀλλαγές καί τήν φιλοδοξία γιά ἀπόλυτη ἐξουσία –αυτό κληρονομεῖται ἀπό τή μία ἡγεσία στήν ἄλλη– ἔδωσαν τό δικό τους στίγμα, σέ ὅ,τι ἀφορᾶ κυρίως στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ:

«**Σκοπιά**» τῆς 15-7-1898 (στήν Ἀγγλική) ὁ Κ. Ρῶσσελ κηρύττει ὅτι εἶναι καθήκον τῶν πιστῶν νά **λατρεύουν** τόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ ἀποψη αὐτή διατηρήθηκε ἀρκετά χρόνια. Ὅμως, τό «νέο φῶς», πού ἦλθε στίς 15-7-1959 μᾶς πληροφορεῖ ὅτι **δέν** πρέπει νά **λατρεύεται** ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Τό 1970, στήν Μ. Ν. Κ., στό χωρίο Ἐβρ. Α', 6, ἡ ἐταιρία ἐπανέρχεται στήν ἀρχική θέση της ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χρι-

στός **λατρεύεται!** Ἀλλά «νέο φῶς» λάμπει καί πάλι... Ἔτσι, στήν ἀναθεωρημένη Μ. Ν. Κ., **τό 1971**, ὁ Ἰησοῦς Χριστός **δέν λατρεύεται**. Ἡ θέση αὐτή τῆς ἐταιρίας παραμένει καί στήν ἀναθεώρηση τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τοῦ **1984**, ὅπου κηρύττει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός **δέν λατρεύεται**. Ὅχι, λοιπόν, λατρεία στόν Ἰησοῦ Χριστό.

Στήν συνέχεια, ὁ Ἰησοῦς εἶναι βασιλιάς μόνον τῶν 144.000 ἀδελφῶν Του καί ὄχι μέ ἀπόλυτη ἐννοια, γιάτί καί αὐτοί εἶναι συμβασιλεῖς καί συνιερεῖς. Εἶναι μέν μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ἀλλά σχετικῶς... Ὅλες αὐτές οἱ τοποθετήσεις καί πολλές ἄλλες, πού ἔχουν κατά καιροῦς ἀναφανεῖ, εἶναι ἐν πολλοῖς γνωστές, ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο νά μνημονευθοῦν καί πάλι γιά νά ὑπάρξει μία σαφῆς εἰκόνα τοῦ σκηνικοῦ τῆς ἐταιρίας, ὅσον ἀφορᾶ στή θέση καί στή σχέση, πού κατέχει ὁ Ἰησοῦς στή ζωὴ τῶν ὁπαδῶν. Αὐτό, διότι νέα δοξασία, πολύ σοβαρή καί καθοριστική γιά τόν «Πολύ Ὅχλο» τῆς «Σκοπιάς», ἐμφανίζεται, μέ ἀναφορά στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τό περιοδικό «Σκοπιά» τῆς ἐταιρίας δημοσιεύει στό τεῦχος τῆς 1-1-05, στή σελίδα 31, τήν ἐξῆς ἐρώτηση: «*Μήπως τα λόγια του Στεφάνου, στο εδάφιο, Πράξεις 7:59 υποδηλώνουν ὅτι οἱ προσευχές πρέπει νά απευθύνονται στον Ἰησοῦ;*».

μόνο μία φορά θά ἔπρεπε νά γίνει ἄνθρωπος, γι' αὐτό καί πραγματικά μόνο μία φορά ἐνανθρώπησε. Αὐτό καί ἀρκεῖ. Τελεσιούργησε ὁ Θεός, κατά τήν μοναδική ἐνανθρώπησή Του, τή σωτηρία μας. Ἔτσι ἡ σωτηρία ἔχει συντελεστεῖ· δέν ἔχει ἀνάγκη ἐπαναλήψεως. Ἀκριβῶς ἄρα γι' αὐτό, οἱ ἐπαναλήψεις τῶν δήθεν ἐνανθρωπήσεων θεῶν ὑπό τήν μορφή περισσοτέρων ἀνθρώπων ἀποδεικνύουν, ὅτι σ' αὐτές δέν ὑπάρχει πραγματική ἐνανθρώπιση τοῦ ἐνός ζῶντος θεοῦ.

Καί στούς Ἰρανοῦς ἤδη ἡ ἀπό τόν Ζωροάστρη προσδοκία τοῦ Σωτήρα (Saoshyant) παραμένει ἀπραγματοποίητη νοσταλγία. Πουθενά δέν λέγεται ὅτι ὁ Σωτήρας ἦρθε καί πραγματοποιοῖ τή λύτρωση ἀπό τήν ἁμαρτία καί τήν ἐνοχή, ὅπως πραγματικά αὐτό ἔγινε. Καί πραγματοποιήθηκε αὐτή ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἡ διαφορὰ τῶν φανταστικῶν θεανθρώπων ἀπό τόν νοσταλγηθέντα πραγματικό Θεάνθρωπο ἔγκειται σ' αὐτό, ὅτι ὁ πραγματικός Θεάνθρωπος, ὁ μοναδικός, εἶναι αὐτός μόνον ἱστορικός, εἶναι Προσωπικότητα, πού ἀνήκει στήν παγκόσμια Ἱστορία, σ' ὁλόκληρη τήν ὁποία δίδει νέο νόημα. Ἀποκαλύπτει δηλ. ὁ Χριστός καί τό

νόημα τῆς πρό Αὐτοῦ Ἱστορίας, τό ὅλο σχέδιο τῆς Πρόνοιας τοῦ Θεοῦ γιά τόν κόσμον στό ἱστορικό ἐπίπεδο.

Ὅρθῶς ἔχει λεχθεῖ, ὅτι «μία νέα κατανόηση τοῦ κόσμου, τῆς ἱστορίας καί τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δυνατή ἀπό τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ»⁴. «Ἱστορία εἶναι πάντοτε, στή βαθύτατη ἐννοια, τοῦ Θεοῦ ἱστορία»⁵.

Ὅ,τι φανερῶνεται στήν Ἱστορία καί ὅ,τι δίδεται στή συνείδηση, ὡς Θεοῦ βούληση, εἶναι τελικῶς τό ἴδιο, πού φανερῶνεται πραγματικά μόνο μέ τήν πίστη. Καί τό ἀντικείμενό της εἶναι «ἡ αἰωνιοποίηση τῆς Ἱστορίας καί ἡ ἱστοριοποίηση τοῦ Αἰωνίου. Αὐτό εἶναι τό θαῦμα καί μάλιστα τό θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεως, τῆς ἐνσαρκώσεως»⁶. «Γιά τόν πιστό, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τόν σκοπό τοῦ κόσμου στόν Θεό, ἡ διαδρομή τοῦ κόσμου εἶναι στήν πραγματικότητα ἱστορία τῆς σωτηρίας ἀπό τήν ἀρχή της, στήν δημιουργία τοῦ Θεοῦ, μέχρι τό τέλος της, στό τέλος τοῦ κόσμου»⁷.

4. G. van der Leew, *Phänomenologie der Religion*, Tübingen 1933, σ. 633.

5. Ὅπ. π. σ. 535.

6. Ὅπ. π. σ. 536.

7. Ὅπ. π. σ. 552.

Ἀκολουθεῖ ἡ ἀπάντησις τῆς Σκοπιᾶς: «Το ἐδάφιο Πράξεις 7:59 λέει: “Λιθοβολούσαν τον Στέφανο ενώ εκείνος ἔκανε ἐπίκληση και ἔλεγε: «Κύριε Ἰησοῦ δέξου το πνεῦμα μου»”. Αὐτά τα λόγια ἔχουν εγείρει ἐρωτηματικά στις **διάνοιες ορισμένων**, ἐφόσον ἡ Ἁγία Γραφή λέει ὅτι ὁ Ἰεχωβά εἶναι “Αὐτός που Ἀκούει Προσευχή”, (ψαλμός 65:2). Προσευχήθηκε ὄντως ὁ Στέφανος στον Ἰησοῦ; Ἄν ναι, υποδηλώνει αὐτό ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι τὸ ἴδιο πρόσωπο με τὸν Ἰεχωβά;

Ἡ μετάφραση Βασιλέως Ἰακώβου λέει ὅτι ὁ Στέφανος “ἐπικαλούνταν τὸν Θεό”. Εἶναι λοιπὸν ἐννόητο γιατί πολλοὶ καταλήγουν στο ἴδιο συμπέρασμα με τὸν σχολιαστή τῆς Ἁγίας Γραφῆς Μάθιου Χένρι, ὁ ὁποῖος εἶπε: “Ἐδῶ ὁ Στέφανος προσεύχεται στον Χριστό και τὸ ἴδιο πρέπει να κάνουμε και εμεῖς”. **Ἐντούτοις αὐτὴ ἡ ἀποψη εἶναι ἐσφαλμένη**. Γιατί; Πολλές μεταφράσεις λένε ὄντως ὅτι ὁ Στέφανος “προσευχόταν” στον Ἰησοῦ. Καὶ ἡ υποσημείωσις στη Μ. Ν. Κ. δείχνει ὅτι ἡ λέξις “ἐπίκλησις” μπορεῖ ἐπίσης να σημαίνει “ἐπίκλησις για βοήθεια, προσευχή”. Δεν υποδηλώνει αὐτό ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Παντοδύναμος Θεός; Ὁχι. Το ἐριμνευτικὸ Λεξικό των Λέξεων τῆς Παλαιᾶς και τῆς Καινῆς Διαθήκης του Βάιν (Vine’s Expository of Old and New Testament Words) ἐξηγεῖ ὅτι σε αὐτά τα συμφραζόμενα, τὸ ῥήμα ἐπικαλέω τὸν πρωτότυπο **ἐλληνικὸν** κειμένου σημαίνει: “Καλῶ κάποιον σε βοήθεια... κάνω ἐκκλησιον σε κάποιον ἐξουσία”. Ὁ Παῦλος χρησιμοποίησε τὴν ἴδια λέξις ὅταν δήλωσε: “Τὸν Καίσαρα ἐπικαλούμαι” (Πράξεις 25:11). Ἐπομένως, Ἡ Νέα Ἀγγλικὴ Βίβλος (The New English Bible) λέει ὁρθά ὅτι ὁ Στέφανος “**κραύγασε** προς τὸν Ἰησοῦ”».

Ἔως ἐδῶ φαίνεται ἡ ὅλη προσπάθεια τῆς «Σκοπιᾶς» νὰ ἀποπροσανατολίσει τὸν ἀναγνώστη / ὁπαδὸ ἀπὸ τὸ πραγματικὸ περιεχόμενον τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐνῶ ὅμως ὑπάρχει τὸ πρωτότυπο κείμενον στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα -πού, βεβαίως, δὲν τὴν ἐξυπηρετεῖ-, αὐτὴ ἐπικαλεῖται ξένες μεταφράσεις, μετεωρόμενη γνωστά τεχνάσματα, ὅπως τὰ **συμφραζόμενα**, μιὰ προσφιλή τακτικὴ τῆς γιὰ νὰ ἐπιβάλλει τὴ δική τῆς θέσι. Ἐνα ἐλάχιστο δείγμα τῆς μεθοδεύσεως τὴν ὁποία ἀσκεῖ, στὴν διεργασία τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ὁπαδῶν τῆς.

Καὶ τὸ κείμενον τῆς Σκοπιᾶς συνεχίζει: «Τὶ υποκίνησε τὸν Στέφανο να κάνει αὐτὴ τὴν ἐπίκλησις; Σύμφωνα με τα ἐδάφια (Πράξεις 7:55, 56) ὁ Στέφανος, “γεμάτος καθῶς ἦταν με ἅγιον πνεῦμα, ἀτένισε τὸν οὐρανὸ και εἶδε τὴ δόξα τὸν Θεοῦ και τὸν Ἰησοῦ να στέκεται στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ” **Κανονικά** ὁ Στέφανος θα ἀπήλυθνε τα αιτήματά του στον Ἰεχωβά στο ὄνομα τὸν Ἰησοῦ. Βλέποντας ὁμως, τὸν ἀναστημένο Ἰησοῦ σε ὄραμα, ὁ Στέφανος προφανῶς αἰσθάνθηκε ὅτι μπορούσε να ἐπικαλεσθεῖ ἀπευθεῖας ἐκεῖνον, λέγοντας: “Κύριε Ἰησοῦ, δέξου το πνεῦμα μου”. Ὁ Στέφανος γνώριζε ὅτι στον Ἰησοῦ εἶχε δοθεῖ ἡ ἐξουσία να ἀνασταίνει νεκρούς. Γι αὐτὸ ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ να διαφυλάξει τὸ πνεῦμα του, δηλαδή τὴ δύναμη τῆς ζωῆς του, ως τὴν ἡμέρα που θα τὸν ἀνάστασε σε

ἀθάνατη ζωὴ στον οὐρανὸ. Θέτει ἡ σύντομη φράσις τὸν Στεφάνου προηγούμενον για να προσευχόμεστε στον Ἰησοῦ; Σε καμιά περίπτωση. Κατ’ ἀρχάς, ὁ Στέφανος ἔκανε σαφὴ διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στον Ἰησοῦ και στον Ἰεχωβά, διότι ἡ ἀφήγησις λέει ὅτι εἶδε τὸν Ἰησοῦ “να στέκεται στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ. Μολοντί οἱ Χριστιανοὶ σήμερον ἀπευθύνουν ὁρθά ὅλες τὸς τὶς προσευχές στον Ἰεχωβά Θεό, πιστεύουν και αὐτοὶ ἀκράδαντα ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι “ἡ ἀνάστασις και ἡ ζωὴ”».

Οἱ “χριστιανοὶ” στοὺς ὁποίους ἀναφέρεται ἐδῶ τὸ κείμενον τῆς “Σκοπιᾶς” εἶναι βεβαίως οἱ “μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά” ἀλλὰ τί χριστιανοὶ εἶναι αὐτοὶ, χωρὶς Χριστό; Πῶς εἶναι χριστιανοὶ ὅταν δὲν τὸς ἐπιτρέπει ἡ ἑταιρία νὰ ἀπευθύνουν στὸν Ἰησοῦ Χριστό τὴν προσευχή τὸς, τὸ αἴτημά τὸς, τὶς εὐχαριστίες τὸς, νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Ἀνθρωπὸ τὸς; Δὲν εἶναι προσωπικὸς σωτήρας τὸς! Εἶναι κάτι ἀόριστο, νεφελῶδες...

«Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος θέτει προηγούμενον νὰ προσεύχονται στὸν Ἰησοῦ Χριστό»; Ἐρωτᾷ ἡ «Σκοπιᾶς». «Σὲ καμιά περίπτωση», ἀπαντᾷ ἡ ἴδια. «Πρέπει νὰ προσεύχονται μόνο στον Ἰεχωβά». Ἐτσι τὸς καθοδηγεῖ!

Ἐύπνα 22-4-05 σελ. 5: «Ὁ Στέφανος, μαθητὴς τὸν Ἰησοῦ, θανατώθηκε ἀπὸ θρησκευόμενους διώκτες. Ἐνῶ ἦταν ἑτοιμοὶ να τὸν λιθοβολήσουν, δόθηκε ἓνα **ὄραμα** στον Στέφανο. Ὁ ἴδιος εἶπε: “Βλέπω τὸς οὐρανοὺς ἀνοιγμένους και τὸ Γιο τὸν ἀνθρώπου να στέκει στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ”. (Πράξεις 7:56). Ὁ Στέφανος εἶδε λοιπὸν τὸν Ἰησοῦ, “τὸν Γιο τὸν ἀνθρώπου” να βρῖσκεται στο πλευρὸ τὸν Θεοῦ στον οὐρανὸ -”στα δεξιὰ τὸν Θεοῦ”- ὁπως ἀκριβῶς ἦταν “δίπλα στο Θεό” προτοῦ ἐρθεῖ στη γῆ (Ἰωάν 17:5). Ἀργότερα μετὰ τὴν ἐκτέλεσις τὸν Στεφάνου ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίστηκε θαυματουργικά στο Σαούλ πρὸς γνωστὸ με τὸ ρωμαϊκὸ τὸν ὄνομα Παῦλος. (Πράξεις 9:3-6). “Ὅταν ὁ Παῦλος ἦταν στὴν Ἀθήνα, μίλησε για τὸν Θεό που ἔκανε τὸν κόσμο και ὅλα ὅσα υπάρχουν σε αὐτόν.” Εἶπε ὅτι ὁ Θεός, ὁ “μόνος ἀληθινός Θεός”, θα “κρίνει τὴν κατοικημένη γῆ με δικαιοσύνη μέσω ἐνός ἀνδρα τὸν ὁποῖο διόρισε και ἔδωσε ἐγγύησι σε ὅλους τὸς ἀνθρώπους ἀνασταίνοντάς τὸν ἀπὸ τὸς νεκρούς (Πράξεις 17:24, 31)”. Ἐδῶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιέγραψε τὸν Ἰησοῦ ως “ἀντρα” -ναι, κατώτερο ἀπὸ τὸ Θεό- τὸν ὁποῖο ὁ Θεός εἶχε ἀποκαταστήσει σε οὐράνια ζωὴ. Καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐπίσης περιέγραψε τὸν Ἰησοῦ ως **κατώτερο** ἀπὸ τὸν Θεό. Ὁ Ἰωάννης εἶπε ὅτι εἶχε γράψει τὸ Εὐαγγέλιό τὸν ὥστε οἱ **ἀναγνώστες** τὸν να πιστέψουν πως “ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Γιος τὸν Θεοῦ” -ὄχι ὁ Θεός. (Ἰωάννης 20:31)».

Ἡ ἀλαζονεία τῆς ἐκάστοτε ἡγεσίας τῆς ἑταιρίας δὲν ἄφησε νὰ τὴν ἀγγίσει αὐτὸ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβείας, στὴν Ἀ’ Τιμοθέου Γ’ 16: «Ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί...». Δὲν συνέλαβε τὸ μέγεθος τῆς Θεῆς ἀγάπης, τῆς σταυρωμένης ἀγάπης, οὔτε ἐνόησε -ἀλλὰ οὔτε προσπάθησε νὰ ἐννοήσει-, τὸ γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Γραφή ἄλλες φορὲς ὡς «Υἱός τὸν

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

τοῦ κ. Ἰωάννου Μηλιῶνη.

(β' μέρος)

Συνεχίζουμε τήν δημοσίευση τῆς πολύ ἐνδιαφέροντος συζήτησης πού διεξάγεται στόν δικτυακό τόπο "Allforums" (www.allforums.gr).

Allforums (Αρχική σελίδα):

Εξωγήνη μορφή ζωής.

Amphipolis:

Κάνοντας τόσο μεγάλα ποστ σε ένα φόρουμ, κινδυνεύεις να μην τα διαβάσει κανείς. Σύντομα ποστ είναι ιδανικά για φόρουμ, στο λέω απλά λόγω... πείρας!

Alexandra:

Την ανάλυση αυτή την έκανε στο φόρουμ μας η Π.Ε.Γ. Δεν ενδιαφέρομαι να επικοινωνήσω με το "ευρύ κοινό", αλλά με τον ένα, τον "επαίοντα". Εσένα, δηλαδή. Πίστεψα ότι θα ενδιέφερε εμάς τους λίγους, που μας κάνουν τέτοια θέματα. CU.

Tziko:

Πολύ ενδιαφέροντα όλα όσα λες αλλά όσο μπορείς πιο σύντομα. Τα μεγάλα ποστ πραγματικά αποθαρρύνουν τον καθένα στην ανάγνωση. Έχω γράψει και εγώ ενδιαφέροντα μεγάλα ποστ, όπως και άλλα μέλη στο φόρουμ. Αλλά από ανάγνωση... τζίφος. Άκουσε την Αμφίπολη. Στο λέει από ενδιαφέρον. Αυτά! Και καλώς ήρθες στο φόρουμ.

Alexandra:

ΟΚ, τέλος τα μεγάλα μνη. Η Amphipolis έχει δίκιο. Πώς μπορώ να βάλω κι εγώ ένα εικονάκι κάτω απ' τ' όνομά μου, όπως κι εσείς? Φιλάκια.

Anti:

Να πούμε ότι η εκκλησία (γενικά) θεωρούσε και θεωρεί ότι, ό,τι ήταν εναντίον (και είναι) ή πήγαινε κόντρα στους στόχους της (για την εξουσία) το θεωρούσε Δαμονικό...

Θεοῦ» καί ἄλλες ὡς «Υἱός τοῦ ἀνθρώπου». Τό μήνυμα αὐτό δέν πέρασε ἀπό τούς συντάκτες τῶν κεμένων της, οὔτε κατ' ἐπέκταση, ἀπό τά πιεστήρια τῆς ἐταιρίας. Οὔτε ὁ λόγος, γιά τόν ὅποιο τό Ἅγιο Πνεῦμα καθοδήγησε τούς ἀποστόλους, νά κηρύττουν καί τίς δύο φύσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκριβῶς, ὥστε νά γίνει ἀντιληπτό -ὅσο εἶναι δυνατόν ἀπό ἀτελεῖς ἀνθρώπους, ὅμως τόσο ἀπαραίτητο γιά τήν σωτηρία μας- τό μυστήριό αὐτό, τῆς Θείας οἰκονομίας.

Στό κείμενο τῆς «Σκοπιᾶς» μᾶς παρουσιάζεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος νά περιγράφει τόν Ἰησοῦ ὡς ἄνδρα, «ναί, κατώτερο ἀπό τόν Θεό». Ἀκόμη, ἐπικαλεῖται τόν εὐαγγελιστή Ἰωάννη, ὅτι ἀναφέρει (στό Κ':31) τόν Ἰησοῦ κατώτερο ἀπό τόν Θεό. Δέν κάνει τόν κόπο -δέν θέλει,- νά παρουσιάσει καί τό Κ':28, 29 ἀπό τό Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννου, ὅπου ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ἀναφωνεῖ πρὸς τόν Ἰησοῦ: «Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου», χωρίς ὁ Ἰησοῦς νά τόν ἐπιτιμῆσει γιά τήν προσφώνηση αὐτή, ἐάν δέν ἦταν ἀλήθεια, ἀλλ' ἀντίθετα, μακαρίζει ὄσους πιστεύσουν στή θεότητα Του, παρ' ὅ,τι δέν θά τόν ἰδοῦν.

Ἡ «Σκοπιᾶ», βεβαίως, ἔχει διαφορετική ἄποψη καί τήν διδαχή της αὐτή τήν παρουσιάζει καί τήν κηρύττει στους ὁπαδούς της, οἱ ὅποιοι πρέπει νά δεχθοῦν ὅ,τι τούς προσφέρει, ὡς πνευματική τροφή. Μέ αὐτή τήν μεθοδευμένη τακτική, κατόρθωσε νά ἐπιβάλλει ὅτι ὁ Ἰη-

σοῦς Χριστός δέν εἶναι ὁ Θεός, εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἰεχωβά, εἶναι ὁ πῖο καλός ἄνθρωπος πού περπάτησε ἐπάνω στήν γῆ, εἶναι «θεοειδής εἶναι θεός». Τόν Ἰησοῦ δίχως θρόνο θεϊκό, γυμνό ἀπό τήν Θεότητα Του, τόν ἐτοποθέτησε ἡ Σκοπιᾶ. Αὐτή, λοιπόν, τήν κενή θέση τήν καταλαμβάνει ὁ «δοῦλος», προβάλλοντας καί ἐπιβάλλοντας τόν ἑαυτόν του, ὡς τόν ἀπόλυτο κυρίαρχο στή ζωὴ τῶν ὁπαδῶν καί μοναδικό «σωτήρα».

Βεβαίως, ἡ Ἅγία Γραφή κηρύττει ἄλλα... Μοναδικός Σωτήρας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ ἐταιρία ἀπότητη κι ἀδίστακτη, φρόντισε καί ἐξέδωσε τήν δική της «ἅγια γραφή» -τήν Μετάφραση τοῦ Νέου Κόσμου (Μ.Ν.Κ.)-, ἡ ὁποία εἶναι τό κατασκευάσμα, πού ἐξυπηρετεῖ τίς κακοδοξίες της, εἶναι τό «ἄλλο εὐαγγέλιο».

Ὅμως, δυστυχῶς, παρὰ τίς κακοδοξίες της καί τίς ἀλληλοσυγκρουόμενες διδασκαλίες της, διαπιστώνουμε ὅτι ἡ «Σκοπιᾶ» πλανᾷ καί κρατᾷ δέσμια ἀνθρώπινα θύματα σέ ὅλο τόν κόσμο καί στή χώρα μας, 28.000 περίπου, Ἑλληνες ἀδελφούς μας. Ἐκμεταλλεῖται διάφορες καταστάσεις γιά νά καθοδηγεῖ ὑπάρξεις, ὅπως ἐκείνη βούλεται. Θρηνοῦν οἱ Ἑλληνικές οἰκογένειες, πού ζοῦν καθημερινά τό δικό τους δράμα... Εἶναι ὅμως ἄραγε μόνο δικό τους; Ἐμᾶς, τούς ὑπολοίπους, δέν μᾶς ἀγγίζει;

Κι ὅμως, ὅλοι ἔχομε τό μεριδίό μας, τῶν εὐθυνῶν. Ἄς προβληματιστοῦμε, λοιπόν!

Alexandra:

Αγαπητή «Anti». Εξαρτάται από ποια οπτική γωνία αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα και σε τι θεμέλιο επάνω πατάμε προκειμένου να κρίνουμε θεσμούς και πρόσωπα. Θα πρέπει, αρχικά, να προσδιορίσουμε τι είναι, τι αντιπροσωπεύει, για μας η Εκκλησία? Είναι ένας Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου (κατά το Νόμο), που έχει συμφέροντα αντίθετα με τους πολίτες και ως εκ τούτου, προσπαθεί να παγιδεύσει τον άνθρωπο και να τον δεσμεύσει στα συμφέροντά της? Ή είναι ένας Θεοανθρώπινος οργανισμός, «Σώμα Χριστού» (με Κεφαλή το Χριστό), που αγωνίζεται να σώσει τον άνθρωπο της πτώσεως και να τον καταστήσει και πάλι άρχοντα της κτήσεως και πολίτη του ουρανού? Εμείς, στο χώρο της Εκκλησίας, αποδεχόμαστε τη δεύτερη άποψη και στηριγμένοι πάνω σ' αυτό το θεμέλιο, δίνουμε τη μαρτυρία μας και κάνουμε τον αγώνα μας. Αν κάποιος δεν βιώσει, έσωθεν, το Μυστήριο, που είναι η Εκκλησία, θα αγωνίζεται, από έξω, ορθολογιστικά, να κατανοήσει το ακατανόητο και φυσικά θα αποτυγχάνει. Αυτή είναι κι η άποψη του παπα-Χαράλαμπου, του Πνευματικού μου, που με βοήθησε να συντάξω αυτό το κείμενο. Φιλάνια.

Anti:

Δεν αναφέρομαι συγκεκριμένα στην δική μας εκκλησία, αλλά στην Παπική... Που από την αρχή της "δημιουργίας" της έχει αυτήν την "πολιτική". Και φυσικά οι απόψεις του κάθε Χριστόδουλου δεν αντιπροσωπεύουν την εκκλησία σαν σύνολο... Αλλά πώς εξηγείς όλη την υπόθεση για τις νέες χώρες... Πλακώθηκαν κ οι δυο οι αρχιεπίσκοποι για το ποιος θα έχει την εξουσία... Δεν σοβαρεύονται λέω εγώ κ να κοιτάξουν το έργο τους...

Alexandra:

Έχεις απόλυτο δίκιο, αγάπη. Είναι φορές που κι εγώ σκανδαλίζομε με τα όσα φαίνονται να συμβαίνουν ή και στην πραγματικότητα συμβαίνουν μέσα στον Εκκλησιαστικό χώρο. Μετά κάθομαι και συλλογιέμαι τα όσα με έχουν διδάξει και ο παπα-Χαράλαμπος και η κα Ηλέκτρα η δασκάλα μου. Ότι η Εκκλησία είναι το νοσοκομείο. Στο νοσοκομείο, όλοι είναι άρρωστοι κι ας μη το ξέρουν, συχνά κι οι γιατροί. Είμαστε μέσα για να θεραπευτούμε. Αν ήμασταν άγιοι, θα ήμασταν στον ουρανό. Ότι το σημείο αναφοράς μας δεν είναι οι ιερείς μας (πολλοί απ' τους οποίους μπορεί να είναι αξιόλογοι), ούτε οι αρχιερείς, ούτε ο Αρχιεπίσκοπος ή ο Πατριάρχης (που όλοι, άνθρωποι είναι κι αυτοί, αμαρτωλοί), αλλά οι άγιοι της Εκκλησίας. Όταν με πιάνουν οι μαύρες μου, κάθομαι και σκέφτομαι τον άγιο Νεκτάριο, άγιο των ημερών μας. Τι τράβηξε (κι από αρχιερείς)! Η συνείδηση όμως της Εκκλησίας αναγνώρισε την αγιότητά του αφού ο Θεός επέτρεψε και θαύματα εν ζωή να κάνει! Άλλοτε πάλι, σκέφτομαι ότι την πολεμούν την Εκκλησία με λύσσα. Σπάνια ο πεσμένος μας εαυτός μπορεί να κατανικήσει τον εγωισμό. Πάντα

εμείς ξέρουμε καλύτερα... 100 καλά να κάνουν οι άνθρωποι της Εκκλησίας κανείς δε συγκινείται. Ένας παπάς να πουν ότι «άπλωσε το χέρι του» λίγο παραπάνω, βούκινο στα media. Προσπαθώ, αγάπη, να ακολουθώ το παράδειγμα των Πατέρων, όσο τα καταφέρνω, να είμαι κοντά στα Μυστήρια (Εξομολόγηση, Θεία Κοινωνία) και δεν ενημερώνομαι για το τι συμβαίνει στον κόσμο, παρ' όσο είναι απολύτως απαραίτητο. Φιλάνια.

Amphipolis:

Είμαι ένας άνθρωπος που μεγάλωσα σε μια χριστιανική οικογένεια, πήγα σε χριστιανικό σχολείο (ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ) και ασχολήθηκα με τα κατηχητικά για μεγάλο διάστημα. Θέλω να πω ότι έζησα εκ των έσω αυτό που καλούμε χριστιανική ζωή. Δυστυχώς ή ευτυχώς επειδή ο ανθρώπινος παράγοντας είναι... καταλυτικός σε όλους τους θεσμούς και τα πιστεύω... η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ως θεσμός δεν κατάφερε ποτέ να κρατήσει τον λαό κοντά της εκτός από την εποχή της σκλαβιάς μας από τους Τούρκους, και γι' αυτό είμαι ευγνώμων... Γιατί όμως συμβαίνει κάτι τέτοιο? Γιατί λειτουργούν οι φορείς της αρκετά αφοριστικά. Η Αμαρτοφοβία είναι κάτι που βίωσα τόσο άσχημα που με έστρεψε μακριά από τη θρησκεία. Αποφάσισα να δω μόνη μου τι είναι όλα όσα αποκαλούνται επίσημα από την Εκκλησία μας δαιμονικά και ανακάλυψα ότι ελάχιστα είναι... Αυτό που ανέφερα, πας μη Ορθόδοξος είναι δαιμονικός επίσημα έχει υιοθετηθεί από την Ορθόδοξη Εκκλησία. Τώρα αν υπάρχουν κάποιοι πεφωτισμένοι που έχουν άλλες απόψεις, ευχαριστώ το Θεό γι' αυτό... Αλλά... που είναι? Με όσους ιερείς μίλησα και με τον πνευματικό μου, όλοι είχαν την ίδια γραμμή. Δυστυχώς παίζονται πολλά... παιχνίδια κάθε είδους με τα οποία ελέγχουν τους πιστούς για διάφορους λόγους, που είναι λίγο πολύ γνωστοί. Αυτό συνέβαινε, συμβαίνει και θα συμβαίνει παντού και πάντα. Από κει και πέρα όποιος αναζητά την αλήθεια με αγνή καρδιά πάντα θα προστατεύεται από τη ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ. Γιατί ο Θεός τους αγαπά όλους και όλους τους θέλει δίπλα του... Τα υπόλοιπα είναι εκ του... πονηρού! Ο Ταοϊστής δεν είναι δαιμονικός. Ο Βουδιστής δεν είναι δαιμονικός, είναι άνθρωποι που πιστεύουν στον Θεό και προσπαθούν να προσεγγίσουν την ΑΛΗΘΕΙΑ από μια άλλη οδό! Επιτέλους ας το δεχτούμε εμείς οι Ορθόδοξοι χριστιανοί αυτό!

Alexandra:

Αγαπητή Amphipolis. Το μνη σου, μέσα σε λίγες αράδες, συνοψίζει το συλλογικό ανθρώπινο πρόβλημα της αναζήτησης του: «Ποιος είμαι? Από πού έρχομαι? Ποιο είναι το νόημα της ζωής μου?» Και συγχρόνως: «Τι είναι η Εκκλησία?» και το: «Ποια είναι η σχέση της Εκκλησίας με τις θρησκείες και τις φιλοσοφίες του κόσμου τούτου? (Και γιατί όχι, με τα «υπαρξιακά συστήματα» του κόσμου τούτου, που υπόσχονται τη δημιουργία ενός Νέου Ανθρώπου, στα πλαίσια μιας Νέας Εποχής)».

Καταλαβαίνεις ότι τέτοια ερωτήματα είναι αδύνατο να σου τα απαντήσω εγώ, μια κοπέλα 17 χρονών, όση εμπειρία κι αν έχω αποκτήσει ζώντας σε ένα Ορθόδοξο λειτουργικό περιβάλλον, έχοντας ένα θαυμάσιο πνευματικό, με σπάνια διάκριση και έχοντας διδαχθεί στα πλαίσια των κατηχητικών συνάξεων (είμαι Ομαδάρχισσα στο Ανώτερο Κατηχητικό της Μητροπόλεως), πολλά για τις θρησκείες του κόσμου. Οι απαντήσεις μου αυτές βασίζονται κυρίως στη διδασκαλία της Εκκλησίας, όπως ο π. Χαράλαμπος μας τις μετέφερε τα τελευταία 10 χρόνια. Το οικογενειακό περιβάλλον, το Ορθόδοξο, συχνά μπορεί να λειτουργεί ευσεβιστικά και να μην έχει σε βάθος εκκλησιαστικό φρόνημα. Άλλοτε πάλι, αν λειτουργεί απαγορευτικά, ενώ ο νέος άνθρωπος ζητά ώριμες απαντήσεις, μπορεί να κάνει ζημιά. Τέλος, είναι πιο εύκολο να απορρίπτει κανείς τους γονείς του και μαζί τους και τα όσα πρεσβεύουν, από το να απορρίπτει ξένες «αυθεντίες» σε διαφορετικούς και συχνά αντίθετους τρόπους ζωής και πίστης. Θυμάμαι, συχνά το ερώτημα της κας Ηλέκτρας (είναι η καθηγήτριά μου της Ελληνικής Φιλολογίας και συγχρόνως ειδική σε θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας, συνεργάτης της «Συνοδικής Επιτροπής επί των Αιρέσεων» της Αρχιεπισκοπής Γιοχάνεμπουργκ & Πραιτόρια). Το ερώτημά της αυτό το απηύθυνε σε νέους που είχαν ενταχθεί σε εξωχριστιανικές ομάδες (Βουδισμός, Ινδουισμός κ.λ.π.) και ήθελαν να κουβεντιάσουν σχετικά. Τους ρωτούσε: «Εξάντλησες όλα τα περιθώρια της δικής μας πίστης πριν αποφασίσεις να ενταχθείς σ' αυτή την ομάδα?». Αν ο συνομιλητής ήταν καλοπροαίρετος και δεν θεωρούσε ότι «εκείνος τα ξέρει όλα», συχνά προβληματιζόταν. Φιλία.

Υ.Γ. Για να μην έχουμε μεγάλα posts σταματώ εδώ και θα σου συνεχίσω σύντομα. Σ' ευχαριστώ θερμά για την βοήθειά σου στο εικονάκι. Ο Admin μου έστειλε email και του έστειλα ένα δικό μου μικρό. Πιστεύω να το βάλει σύντομα. Σ' ευχαριστώ, πάντως.

Amphipolis:

Αγαπητή μου Αλεξάνδρα. Δε διαφωνώ διόλου σε ότι γράφεις, τουναντίον ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΩΣ. Δε ζήτησα απαντήσεις... ωστόσο αποφεύγεις να απαντήσεις στη μοναδική ερώτηση που έθεσα. Είμαι Χριστιανή Ορθόδοξη. Μελέτησα βουδισμό και ταοϊσμό για να βρω αυτό το... δαιμονικό που διατείνονται πολλοί πιστοί ότι ενέχουν και γιατί το ήθελα. Σε πληροφορώ ότι δεν έχουν τίποτα τέτοιο! Από θρησκευτική άποψη δεν βρήκα κάτι να με προσελκύει εκεί. Ούτε και ασπάζομαι τις θρησκείες αυτές. Από φιλοσοφική άποψη έχουν όμως τρομερό ενδιαφέρον. Η Ορθόδοξη χριστιανική πίστη μόνο τον λεγόμενο "Ύμνο της Αγάπης" του Απ. Παύλου να είχε, εμπεριέχει την ουσία όλης της θρησκείας μας και με καλύπτει όσο καμία άλλη. Τους ευσεβείς χριστιανούς τους σέβομαι απόλυτα όπως και κάθε άνθρωπο που ξέρει τι πιστεύει και ΕΡΕΥΝΑ. Άλ-

λωστε οι χριστιανοί οφείλουν να ΕΡΕΥΝΟΥΝΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΕΣ. Σωστά? Απάντησε όμως σε παρακαλώ αν θες στο ερώτημα μου: Πας μη Χριστιανός είναι δαιμονικός? Είναι ένας άνθρωπος που έχει χάσει το δρόμο του? Γιατί προσδοκώ απλά μια ώριμη απάντηση, τίποτα περισσότερο... Η δική μου είναι ΟΧΙ. Ο κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να πορευτεί προς την Αλήθεια, το Θεό μέσα από το δικό του Δρόμο. Η πίστη είναι αποκάλυψη, βίωμα και δεν έχει κανείς δικαίωμα να βάζει ταμπέλες σε αλλόθρησκους.

Alexandra:

Αγαπητή Amphipolis. Ενώ η διδασκαλία του Κυρίου Ιησού Χριστού και η διδασκαλία των Πατέρων (που είναι η Ορθόδοξη ερμηνεία της διδασκαλίας του Κυρίου) είναι η Αποκάλυψη της βουλήσεως του Θεού στον άνθρωπο (δεν είναι ανθρώπινη διδασκαλία) κι όποιος τη βιώσει σωστά σώζεται, η ποιμαντική της Εκκλησίας συχνά παρουσιάζει κενά. Αυτό είναι κάτι που το ομολογούν όλοι οι σωστοί Εκκλησιαστικοί άνθρωποι. Τις περασμένες δεκαετίες η Ακαδημαϊκή θεολογία, επηρεασμένη από Δυτικά πρότυπα, παρουσίαζε συχνά έναν Θεό τιμωρό κι όχι το Θεό της Εκκλησίας, που είναι Πατέρας και στη φύση Του είναι Αγάπη και Συγνώμη (Πατερική θεολογία). Συχνά, και η ηγεσία της Εκκλησίας δεν ξέφευγε απ' αυτό το πρότυπο. Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότερο η Εκκλησία ανακαλύπτει ξανά το Πατερικό της πρόσωπο. Η αμαρτία είναι ένα γεγονός στη ζωή του ανθρώπου. Όμως η Εκκλησία έχει τα κατάλληλα φάρμακα για τη θεραπεία. Αρκεί να τα ζητήσουμε. Δε λύνεται το πρόβλημα με το να εγκλωπωθούμε ξένες κοσμοθεωρίες, που μας χαϊδεύουν τ' αυτιά με τον ισχυρισμό ότι «η αμαρτία είναι ένα εφεύρημα των παπάδων για να κρατούν τους πιστούς υποχείριους». Η Εκκλησία ως θεσμός, που κατάφερε να κρατήσει τον λαό κοντά της την εποχή της σκλαβιάς μας από τους Τούρκους, λειτούργησε απλά σαν εθνικός και κοινωνικός θεσμός (που κι αυτά είναι η Εκκλησία), όμως αυτό δεν έχει να κάνει με τη σωτηρία μας. Αφορούν μόνο την εδώ και τώρα επιβίωσή μας στο «γυμναστήριο», που είναι αυτός ο κόσμος. Είναι πάλι η ποιμαντική της Εκκλησίας, που αν δεν εφαρμόζεται σωστά, μπορεί να οδηγήσει τους νέους «αναζητητές της αλήθειας» σε ξένα μονοπάτια, που μπορεί να είναι αξιόλογα από πλευράς ανθρώπινης αναζήτησης και ανθρώπινου προσανατολισμού, όμως δεν οδηγούν στο ένα και ανεπανάληπτο Θεανδρικό πρόσωπο, που είναι η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή! Όσο για το τι είναι δαιμονικό και τι σημαίνει αυτός ο όρος, ας το συζητήσουμε σύντομα. Φιλία.

Amphipolis:

Αρχίζει να μ' αρέσει η συζήτηση μας, και σέβομαι την ευγενική σου άρνηση να απαντήσεις στο ερώτημα μου. Κατ' ουσία δε διαφωνώ καθόλου, όπως στο ξαναείπα και χαίρομαι για αρκετά από αυτά που γράφεις.

Ωστόσο, επέτρεψε μου: “ξένες κοσμοθεωρίες, που μας χαϊδεύουν τ’ αυτιά με τον ισχυρισμό ότι η αμαρτία είναι ένα εφεύρημα των παπάδων για να κρατούν τους πιστούς υποχείριους”. Καμία σοβαρή θρησκεία αιώνων δεν αποδέχεται και διαλαλεί κάτι τέτοιο. Ο άνθρωπος έχει αδύνατα σημεία, πέφτει στη λάσπη αν θες, έχει τον κακό του εαυτό και ο σκοπός της ζωής του είναι για μένα τουλάχιστον, να γίνει καλύτερος, να φτάσει στο Θεό. Κανείς σοβαρός άνθρωπος δεν έχει πει ότι η αμαρτία έχει ΕΦΕΥΡΕΘΕΙ για να εξουσιάζει τον άνθρωπο. Εγώ αυτό που είπα ότι μια “πολιτική” κάποιων θρησκείων και δυστυχώς και χριστιανικών, εκμεταλλεύτηκε τον όρο ΑΜΑΡΤΙΑ για να εξουσιάζει τον άνθρωπο. Αυτό το αρνείσαι? Να περνάς καλά...

Alexandra:

Αγαπημένη μου Amphipolis. Η Εκκλησία δεν θεωρεί τους ανθρώπους που στεγάζονται κάτω από κάποια θρησκεία «δαμονικούς». Οι άνθρωποι είμαστε όλοι πλάσματα του Θεού και το μεγαλύτερο δώρο του στην ανθρώπινη φύση μας είναι το «αυτεξούσιο», η δυνατότητα που μας δόθηκε να ακολουθήσουμε την πραγματική μας φύση που πλάστηκε «κατ’ εικόνα Θεού» ή να την αρνηθούμε ακολουθώντας το παράδειγμα του προπάτορα Αδάμ και προ αυτού του Εωσφόρου. Η Εκκλησία δεν αναγνωρίζει «δαμονική φύση» σε κανένα άνθρωπο. Όσο μακριά απ’ την Αλήθεια κι αν βρίσκεται, όμως η Εκκλησία διδάσκει ότι δεν υπάρχει παρά μία και μοναδική Σωτηρία κι αυτή δια του προσώπου του Ιησού Χριστού. Η Εκκλησία όμως διακρίνει ότι: «Οι θεοί των Εθνών, δαιμόνια», οι δε θρησκείες του κόσμου δεν είναι παρά προσπάθειες του ανθρώπου να ανακαλύψει το Θεό, πολλές φορές αξιόλογες. Η Εκκλησία, δεν είναι θρησκεία, είναι η Αποκάλυψη του Θεού στον άνθρωπο, αν και πολλοί Χριστιανοί μπερδεύουν την Εκκλησία με αυτό που συχνά ονομάζουν «Χριστιανική θρησκεία». Η Εκκλησία είναι «ο στύλος και το εδραίωμα της Αληθείας» και ο μοναδικός δρόμος για τη σωτηρία. Οι θρησκείες αναζητούν το Θεό, με τις ανθρώπινες δυνάμεις τους, αλλά αυτό που βρίσκουν, στην καλύτερη περίπτωση, είναι τα «ίχνη» του Θεού στη δημιουργία κι όχι ο ίδιος ο Θεός. Είναι πλάνη η άποψη ότι όλες οι θρησκείες οδηγούν στο Θεό, αλλά, δήθεν, από διαφορετικά μονοπάτια. Είναι μια πλάνη, που την ξαναέφερε στο προσκήνιο, στις μέρες μας, η Ε. Π. Μπλαβάτσκη (της Θεοσοφικής Εταιρείας) και οι διάδοχοί της. Αν θέλω να πάω απ’ το Cape Town στο Johannesburg, θα πρέπει να πάρω το λεωφορείο για το Johannesburg, το οποίο ακολουθεί τον Εθνικό Δρόμο Cape Town – Johannesburg. Είναι αστείο να ισχυριστώ ότι, όποιο λεωφορείο και να πάρω θα καταλήξω τελικά στο Johannesburg. Ο Ταοϊσμός, ο Βουδισμός, ο Ινδουισμός κ.λ.π. είναι καλύτερα να αντιμετωπίζονται σαν «Κοσμοθεωρίες» ή «Υπαρξιακά Συστήματα» γιατί αυτό είναι στην ουσία τους κι όχι σαν φιλοσοφίες, αφού από τους

οπαδούς τους ζητούν βίωση. Η Γιόγκα και οι Πολεμικές Τέχνες π.χ. δεν είναι γυμναστική, είναι «τρόποι ανάπτυξης» του «κρυμμένου δυναμικού» του ανθρώπου και χρειάζεται να αποδεχθεί κανείς αυτή την κοσμοθεωρία, αν θέλει να είναι συνεπής σ’ αυτό που καταπιάστηκε. Θα σε σοκάρει η αλήθεια αυτή, αλλά «είναι ασυμβίβαστη η ιδιότητα του Ορθόδοξου πιστού, μέλους της Εκκλησίας, με την ιδιότητα του ασκούμενου στη Γιόγκα (ασκήσεις, διαλογισμός) και στα παραπλήσια». Δε υπάρχουν δαμονικοί άνθρωποι (με εξαίρεση ίσως την περίπτωση της δαμιονοκαταληψίας), υπάρχουν όμως άνθρωποι σε πλάνη, που μακάρι, με τη βοήθεια του Θεού να μπορέσουν να δουν την Αλήθεια. «Ο Θεός πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι, και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν». Φιλάκια.

Amphipolis:

Ευχαριστώ για την όμορφη συζήτηση. Όχι Γιάννης, Γιαννάκης... Εντάξει δεν είναι δαμονικός, αλλά είναι μακριά από την Αλήθεια, παραπλανημένος, στο Σκοτάδι, κλπ, κλπ.: “όμως η Εκκλησία διδάσκει ότι δεν υπάρχουν παρά μία και μοναδική Σωτηρία κι αυτή δια του προσώπου του Ιησού Χριστού.” “Θα σε σοκάρει η αλήθεια αυτή, αλλά «είναι ασυμβίβαστη η ιδιότητα του Ορθόδοξου πιστού, μέλους της Εκκλησίας, με την ιδιότητα του ασκούμενου στη Γιόγκα (ασκήσεις, διαλογισμός) και στα παραπλήσια”. Δε με σοκάρει διόλου φίλη μου. Γι’ αυτό και αποφάσισα να χαράξω τον δικό μου δρόμο και την προσωπική μου αναζήτηση της Αληθείας. Λυπάμαι πραγματικά, αλλά αδυνατώ να συνεχίσω το διάλογο γιατί δεν μου δίνεις αυτή τη δυνατότητα μέσα από το ποστ σου. Πάραυτα, ευχαριστώ για τη συμμετοχή! Να περνάς καλά...

Alexandra:

Αγαπημένη μου Amphipolis. Χαίρομαι που μιλήσαμε, όχι ίσως τόσο γιατί «ανταλλάξαμε απόψεις», όσο γιατί ήλθα σε επαφή μ’ έναν αξιόλογο άνθρωπο (εσένα), που έχει υπαρξιακά ενδιαφέροντα και ψάχνει (ίσως για την ώρα προς άλλες κατευθύνσεις). Είναι σπουδαίο οι άνθρωποι ν’ αναζητούμε την Αλήθεια κι όταν αυτό γίνεται καλοπροαίρετα, με ειλικρίνεια και χωρίς εγωισμό, έχουμε πάντα τη δυνατότητα να τον βρούμε το Δρόμο, καθώς ο Κύριος βαδίζει δίπλα μας και συνεχώς προκαλεί την προαίρεσή μας. Σου εύχομαι, λοιπόν, να βρεις το Δρόμο γιατί το αξίζεις! Θα ήθελα και μια τελευταία χάρη από σένα. Να μου γράψεις το μικρό σου όνομα, αν θέλεις (εδώ ή στο email μου). Φιλάκια.

Amphipolis:

Σοφία, Αλεξάνδρα μου! Είναι δύσκολο ΓΕΝΙΚΩΣ να μπορεί κάποιος να κάνει διάλογο, σεβόμενος το συνομιλητή του, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ δια-δικτυακά. Είσαι από τους λίγους ανθρώπους που το καταφέρνεις. Γι’ αυτό σ’ ευχαριστώ από καρδιάς. Να περνάς καλά!

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΚΟΥΡΤΖΙΕΦ (GURDJIEFF)
ή “Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΔΟΣ”¹

Πώς να εκπαιδεύετε γκουρού.

Οι “Σχολές Γκουρτζιέφ” αυξάνονται στη Γαλλία, όπως και σ’ όλο τον κόσμο.

Πρόκειται για μικρές ομάδες, με έντονο μυστικιστικό χαρακτήρα, εγκαταστημένες στις πανεπιστημιούπολεις ή σε αγροκτήματα, στην έξοχή. Οι “προθάλαμοι” τους (μέρη απ’ όπου συλλέγουν τους όπαδούς τους) εύρισκονται σε “κέντρα προσωπικής ανάπτυξης”, σε γνωστά πανεπιστήμια, σε “χριστιανικές” ομάδες αναζήτησης, σε μεγάλες σχολές κ.λπ., όπου παραδίδονται μαθήματα: “Εργασίας με τόν Έαυτό”, “Κίνησης”, “χορού Osho-Gurdjieff”, “Εννεάγραμμα” ή “Κινήσεων Εύφρονίας”.

Οι όπαδοί του Γκουρτζιέφ διακηρύσσουν ότι “ή γοητεία του μορούσε να συγκριθεί μόνο με τη σοφία του”, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τον αριθμό των διανοουμένων των οποίων τά όνόματα συνδέονται με τό κίνημα: K. Mansfield, A. Huxley, L. Pannels, R. Daumal, P. Brook R. Barjarel, για να αναφέρουμε μόνο μερικούς.

Όμως, διηγήσεις των πρώτων όπαδών διαψεύδουν, αθέλα τους, αυτό τον μύθο. Κείμενα που στοχεύουν στην εξύμνηση του “δασκάλου”, που πέθανε τό 1949, δίνουν τήν εικόνα ενός ανθρώπου, πολύ πιθανόν αγράμματου, αλλά όξυδερκή και όπορτουνιστή, που ή διεστραμμένη εύφυία του ήταν όλοκληρωτικά στραμμένη στην χειραγώγηση των άλλων, με όποτέλεσμα όχι μόνο τήν πλήρη ύποταγή των όπαδών, αλλά και τή διαστροφή κάθε στοιχειώδους έννοιας σχετικής με τήν αντίληψη καλού και κακού.

Ό πονηρός άνθρωπος.

Ό Georges Ivanovitch Gurdjieff γεννήθηκε στον Καύκασο -ή ήμερομηνία παραμένει ακαθόριστη- κι έφτασε

1. Bulles, 3er trimestre 2005.
2. Έσωτερικό σύμβολο, που λέγεται ότι έφηρε ό Γκουρτζιέφ.

Alexandra:

Σοφία μου, σ’ ευχαριστώ. Δε θα σε ξεχάσω. Ο Θεός μαζί μας. Φιλάνια.

Είναι πραγματικά έντυπωσιακό, πόσο όποτελεσματικός μπορεί να είναι ένας Όρθόδοξος Χριστιανός σε θέματα όμολογίας πίστewς, όταν τόν χαρακτηρίζουν: Όρθόδοξο φρόνημα, γερή έκκλησιαστική παιδεία και σωστή

στή Γαλλία τό 1921, περιτριγυρισμένος από ίκανό αριθμό Ρώσων όπαδών.

Τό 1922 κατόρθωσε να όποκτήσει μία ιδιοκτησία στην περιοχή του Fontaineblau, με τήν βοήθεια του Ρώσου δημοσιογράφου, P. D. Ouspensky. Ό Ούσπένσκυ ήταν εγκαταστημένος στην Άγγλία, σε άμεση έπαφή με τό περιβάλλον τής Θεοσοφικής Έταιρείας.

Άργότερα, ό Ούσπένσκυ έπρόκειτο να στείλει έναν αριθμό από δικούς του “μαθητές” να μείνουν για λίγο ή πολύ στό Fontaineblau, μέχρι ότου ό Γκουρτζιέφ τόν ανακήρυξε persona non grata³, αφού όμως πρώτα δημιούργησε τά πλαίσια, που του επέτρεπαν να “έπιτεθεί” στην άμερικανική άγορά.

Η κίνηση Γκουρτζιέφ ήταν διεθνούς έμβέλειας. Ό Γκουρτζιέφ είχε μεγάλη στρατηγική ίκανότητα, πέρα από τό ταλέντο του χειραγωγού. Στρατολογώντας και εκπαιδεύοντας επώνυμους δημοσιογράφους, όπως με τόν Ούσπένσκυ κι άργότερα με τόν όμολόγό του, τόν άγγλο Orage, προκαλούσε με “δύο πέτρες, χίλια χτυπήματα”. Από τή μιά, έδινε στό κίνημά του μία εικόνα καλλιεργημένη και διανοουμενίστικη κι από τήν άλλη όποκτούσε πρόσβαση σε μία πελατεία, ή όποία είχε ήδη προετοιμασθεί από τή Θεοσοφική Έταιρεία.

Ό Γκουρτζιέφ δέν στράφηκε στη γαλλική “άγορά” παρά μόνο κατά τή διάρκεια τής Κατοχής, από τό διαμέρισμά του στό Παρίσι. Από τότε, οι διανοούμενοι που προσχώρησαν -για να προωθήσουν και να δημιουργήσουν ομάδες στη Δυτική Εύρώπη, στην Β. και Ν. Άμερική, στην Όκεανία και σήμερα στην Άνατολική Εύρώπη και στην Άσία-, υπήρξαν αναρίθμητοι.

Ό θεωρία.

Ό Γκουρτζιέφ έμπνεύστηκε πολύ από τήν Έλενα Π. Μπλαβάτσου (Helena P. Blavatsky), ιδρύτρια τής Θεοσοφίας. Χρησιμοποίησε επίσης ιστορίες και “άφορισμούς”, για να εκφράζει μία “βαθεία λαϊκή σοφία”. Άκόμη, ανέπτυξε θεωρίες βασισμένες στη μουσική όκτάβα, άναμινύοντας άριθμολογία και διάφορες χμιαυικές

3. Άνεπιθύμητος.

-όσο τό δυνατόν- βίωση του Μυστηρίου τής Έκκλησίας. Άκόμα, ένας καλός πνευματικός, ένα περιβάλλον βιωμιατικά Όρθόδοξο και ή “τεχνική ύποστήριξη” τής Π.Ε.Γ.

Η τόσο “όλοκληρωμένη” όμολογία πίστewς τής 17χρονης αὐτής κοπέλλας -τής Άλεξάνδρας- είναι ίσως ένα καλό παράδειγμα για όλους μας, στό θέμα τής βοήθειας των πλανημένων μας άδελφών.

Κι άς βάλομε κι έμεις τή Σοφία στην προσευχή μας!

κοσμοθεωρίες, ἐκ τῶν ὁποίων καί τό ἐννεάγραμμα, ὅπου βασίζει τήν κοσμοθεωρία του καί συμβολίζει τούς, κατ' αὐτόν, ἐννέα ἀνθρώπινους τύπους. Ἄν προσθέσουμε καί στοιχεῖα ἀπό ταντριζμό, λίγη γιόγκα, λίγη ἀστρολογία, “ἔσωτερικό χριστιανισμό”, “σουφισμό”, συμπληρώνουμε ἕνα κατάλληλο πόντ-πουρί ιδεῶν στό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ὁ ἐσωτερισμός ἦταν κάτι πού “φοριόταν” πολύ -μέ ἀποτέλεσμα μία συνεχῆ ροή νέων ὀπαδῶν- καί πού ἐξακολουθεῖ νά ἀνθεῖ καί στίς μέρες μας. Ἐντούτοις, τό μέρος αὐτό τῆς θεωρίας παραμένει ἀνέκδοτο. Ἡ ἰδιομορφία τῆς “Τετάρτης Ὀδοῦ” βρίσκεται περισσότερο στήν πρακτική της καί λιγότερο στίς θεωρίες της. Θά μπορούσαμε νά ποῦμε συνοψίζοντας, ὅτι Γκουρτζιεφ σημαίνει Θεοσοφία μέ τεχνικές κυρίως πειθαρχίας-ὑποταγῆς.

Ἡ πρακτική.

Ἡ διδασκαλία Γκουρτζιεφ ἀπαιτεῖ ἄμεση βίωση. Ὁ Γκουρτζιεφ θεωρεῖ τόν ἄνθρωπο “σάν ἕνα πείραμα” τοῦ ὁποίου ὁ ἴδιος εἶναι ὁ πειραματιστής:

-Εἶχα ἀνάγκη ἀπό ποντίκια γιά τά πειράματά μου.

-Πῶς;

-Ναί, ποντίκια.

Ὁ Γκουρτζιεφ εἶχε ἀκόμα στή διάθεσή του ὀρισμένα “ποντίκια” ἢ “ἐκπαιδευμένα πειραματόζωα” -ἄν καί οἱ βασιλιάδες τῶν ποντικῶν ἔχουν φύγει γιά τήν πλειοψηφία⁴.

Ἡ “βίωση” αὐτή προϋπέθεται ἔντονη φυσική προσπάθεια, στέρηση ὕπνου, παρατεταμένες νηστείες καί συναισθηματικά σόκ, κυρίως ὕστερα ἀπό περιόδους ἔντονης δοκιμασίας καί συνήθως διεξαγόταν σέ χώρα ξένη ἀπό αὐτή τῆς προέλευσης τοῦ νέου μέλους.

Ἐξάλλου, ὁ ὀπαδός ὄφειλε νά κάνει διαρκεῖς προσπάθειες ἐνδοσκοπῆσης -ὀνομαζόμενες “ἡ ἐργασία”- προκειμένου νά:

-Καθαρίσει τήν ψυχική του λειτουργία -ἰσορροπημένη κακῶς, στόν σύγχρονο ἄνθρωπο- σύμφωνα μέ τίς διδασκαλίες τοῦ Γκουρτζιεφ.

-Νά ἀποδιώξει, χωρίς ἔλεος, ὅτιδήποτε εἶχε σκεφτεῖ, πιστέψει, ἢ “πιστέψει ὅτι ἤξερε” μέχρι τότε. Ἐπρόκειτο γιά τή “διάλυση τῆς ψεύτικης προσωπικότητας”, πού τοῦ εἶχε δημιουργηθεῖ ἀπό τήν κοινωνία καί τή “συλλογική ὕπνωση” στήν ὁποία εἶχε συνηθίσει νά ζεῖ στό παρελθόν.

Κατά τόν Γκουρτζιεφ, “ὁ ἄνθρωπος εἶναι μία μηχανή, πού ἀντιδρᾷ στό ἐρεθίσματα” καί μόνο σπάνια ὄντα, σωστά καθοδηγημένα, εἶναι ἱκανά -“ἐργαζόμενα” στόν ἑαυτό τους- νά ἀποκτοῦν μία καθαρή θέληση καί μία ἀθάνατη ψυχή. Γιά νά κατακτήσουν αὐτό τό “ἀνώτερο ἐπίπεδο συνειδήσεως”, δέν χρειάζεται ἕνας γκουρού, ἕνας γιόγκι ἢ ἕνας παπάς, ἔλεγε ὁ Οὐσπένσκυ, “ἀλλά, εἶναι ἀπαραίτητος ἕνας καλός καθηγητής”.

Ἐἶναι προφανές, ὅτι ἄν θεωροῦμε δεδομένο, ὅτι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶναι μηχανές κι ὅτι ὁ ἑαυτός μας δέν

4. Ἀπό τίς συνομιλίες τοῦ C. S. Nott μέ τόν Gurdjieff, τό 1931, στό Café de la Paix.

εἶναι, τείνει νά γεννηθεῖ μία ἐπικίνδυνη τάση. Ἄν οἱ ἄλλοι εἶναι μηχανές, γιατί νά μὴν τούς χρησιμοποιήσουμε σάν τέτοιες”;

Ὁ διχασμός τῆς προσωπικότητας, λοιπόν, γίνεται ἕνας τελείως νόμιμος τύπος ἐκπαίδευσης γιά μία πιό ὀξεῖα συνείδηση τοῦ ἐγώ. Καί σ' αὐτό τό σημεῖο παρεμβαίνει ἕνα εἶδος πνευματικῆς ἀντιστροφῆς, πολύ πιό ἐπικίνδυνης ἀπό τόν ἀμοραλισμό.

Ὁ ἀληθινός πνευματικός κίνδυνος ξεκινάει τή στιγμή ὅπου τό καλό ὀνομάζεται κακό, καί τό κακό, καλό. Ἡ διαστροφή, πού δημιουργεῖται ἔτσι εἶναι ἀθεράπευτη.

Κατά τόν Γκουρτζιεφ, αὐτή ἡ κατάσταση “Συνείδησης” ἀναζητήθηκε ἀπό τούς φακίρηδες -φυσική σκληραγώγηση-, τούς μοναχούς -ἐλεγχος συναισθήματος- καί τούς γιόγκι -“διανοητική” ἐργασία-, πού ἀκολούθησαν ὁ καθένας μία ἀπό τίς τρεῖς μεγάλες ὁδούς πνευματικότητας, ἀλλά μόνο ἡ “Τετάρτη Ὀδός” ἐπιτρέπει τή σύνθεσή τους, καί πολύ πιό γρήγορα, διευκρινίζει, χάρι σέ ἕνα συγκεκριμένο “μικρό χάπι”.

Ἡ “Τετάρτη Ὀδός”, ἢ “Ὀδός τοῦ Πονηροῦ Ἀνθρώπου”, πασπαλίζεται μέ ψυχότροπα.

Ἡ στρατολόγηση.

Ὁ Γκουρτζιεφ φαίνεται ὅτι κατεῖχε ἕνα ὀρισμένο χάρισμα καί μία πρακτική ὑπνωτισμοῦ, πέρα ἀπό τό χάρισμα του, τῆς στρατηγικῆς. Ἡ στρατολόγηση τοῦ Οὐσπένσκυ τό 1915 δέν ἔγινε καθόλου στήν τύχη, ἀλλά ὑπῆρξε τό ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐπιλογῆς, πού πραγματοποιήθηκε ὕστερα ἀπό μακρά ἐργασία προσέγγισης κι ἀπό σχέσεις συχνά ἀντικρουόμενες. Ἄν ὁ Γκουρτζιεφ, μέ το τριμμένο πανωφόρι, τό κολάρο μιᾶς ἀμφίβολης καθαριότητας καί τήν καυκάσια προφορά του, προσέγγισε ἀπ' εὐθείας τόν Οὐσπένσκυ, αὐτός πέρασε σέ χρόνο ρεκόρ ἀπό τήν ἀποστροφή στήν εὐλάβεια. Ἐπιβεβαίωσε τήν πλήρη του ὑπακοή καί πίστη μετά ἕνα σεμινάριο, ὅπου ἀπέκτησε “θεωρία” (μυστικιστικό ὄραμα) καί γεύτηκε τήν ἀγχώδη ἐμπειρία τῶν “τηλεπαθητικῶν δυνάμεων” τοῦ Γκουρτζιεφ.

Ἀκολούθησαν κι ἄλλοι, πού εἶχαν τήν ἴδια τύχη καί ἡ στρατολόγηση συνεχίστηκε ἀπό συνάξεις διανοουμένων, πού διηύθυναν “ἔσωτερικές” ὀμάδες καί ἐξυμνοῦσαν αὐτόν τόν νέο “διδάσκαλο” τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία θά ἄλλαζε τόν κόσμο.

Βήματα ὀπαδῶν.

Τά βασικά στάδια τῆς “Ἐργασίας”, πού πήρε ἐπίσης τό ὄνομα: “4η Ὀδός”, ἀνέλαβαν προχωρημένοι ὀπαδοί, ὡς “καθηγητές”. Ὁ Γκουρτζιεφ μιλοῦσε μέ δυσκολία ἀγγλικά καί γαλλικά, ἀλλά οἱ ὀπαδοί ἀπόμεναν ἄβουλοι στό βλέμα του, σάν μαριονέτες. Τά λόγια του ἀκούγονταν συχνά ἀκατάληπτα. Ἔτσι, ἡ λέξη “ἡλίθιος” σήμαινε γι' αὐτούς κάτι ὅπως “ἕνα πρόσωπο ἄνω τοῦ μέσου ὄρου”, καί δέχονταν χωρίς κατσοῦφιασμα τά ἀπαραίτητα “τόστ ἡλιθίων” πού ἀκολουθοῦσαν τά γεύματα. Ὁ καθένας ἔπρεπε νά καθορίσει τί εἶδος ἡλίθιος ἦταν, καταπίνοντας μέ τό ζόρι ποτήρια βότκας.

Ο Γκουρτζιέφ χαιρόταν επίσης νά γίνεται χυδαῖος. Μία συγκεκριμένη βρυσιά ἀποτελοῦσε τήν ἀγαπημένη του ἔκφραση καί τοῦ ἄρρεσε νά περιτριγυρίζεται ἀπό κοπέλες πού ὀνόμαζε: “*Δαμάλες μου, πού δέν ἔχετε γίνει ἀκόμα ἀγελάδες*”, χωρίς νά περιφρονεῖ καί τίς παντρεμένες γυναῖκες. Οἱ σύζυγοι συγκατατίθενταν ἄν “ἤθελαν” νά παραμείνουν. Μέγας πότης, καλοφαγάς καί ψευδοθεραπευτής, ὁ Γκουρτζιέφ ἀνήκε στή ἴδια ράτσα μέ τόν Ρασπούτιν.

Σύμφωνα μέ τούς ὁπαδούς του, ὁ Γκουρτζιέφ προσπαθοῦσε σκόπιμα νά σοκάρει, προκειμένου νά ἀποκαρδιώνει αὐτούς πού δέν εἶχαν τήν ἀπαραίτητη διεισδυτικότητα γιά νά βλέπουν πέρα ἀπό τά φαινόμενα. Ἔτσι ἀπέφευγε νά χάνει τό χρόνο του μέ ἀνθρώπους πού εἶχαν πολύ ἰσχυρό κριτικό πνεῦμα. Αὐτοί πού παρέμεναν βρῖσκονταν κλεισμένοι σέ μία ἀληθινή παγίδα. Στό ἐξῆς τό καλό ὀνομαζόταν κακό καί τάνάπαλιν.

Συμπόνια, ἠθική, συναισθηματικό δέσιμο, μέ τή συνήθη σημασία τῶν λέξεων, ἐθεωρεῖτο διασυρμός.

Στήν ὑποταγή στόν “καθηγητή” ἐρχόταν νά προστεθεῖ καί μία “μάχη κατά τῶν ἀρνητικῶν συναισθημάτων”. Δέν ἔπρεπε νά ἐκφέρονται κατά τῶν “ἀρνητικῶν συναισθημάτων”. Δέν ἔπρεπε νά μιλοῦν γιά τήν “Ἐργασία” σέ ἀνθρώπους ἐκτός τοῦ κινήματος. Σύμφωνα μέ τόν Γκουρτζιέφ, ὁ μαθητής ριψοκινδύνευε νά δώσει ἄθελά του, λανθασμένη εἰκόνα. Πολλοί ὑποψήφιοι κατέληγαν σέ ψυχιατρικές κλινικές. Σύμφωνα μέ ἄλλους ὁπαδούς, αὐτό συνέβαινε, εἴτε γιατί ἦταν ἀδύναμοι, εἴτε γιατί εἶχαν ἔρθει στόν Γκουρτζιέφ πολύ ἄργα.

Ἡ 4η Ὀδός.

“Ἐργαζόμενος μαζί μας”, λέει ἓνας ἀπό τούς πρώτους του ὁπαδούς, γιά τόν Γκουρτζιέφ, “ἔπαιρνε γιά ἓνα χρονικό διάστημα τή θέση τῆς ψυχῆς μας...”.

Ο Γκουρτζιέφ ἀσκούσε ἓναν σχεδόν ὀλοκληρωτικό ἔλεγχο στούς ὁπαδούς. Σέ μία ἐποχή, ὅπου δέν μιλοῦσαν ἀκόμη γιά “ἀνάπτυξη ἀνθρώπινου δυναμικοῦ”, καί ἀκόμα λιγότερο γιά “διανοητική χειραγώγηση”, μπορούμε νά θεωρήσουμε τόν Γκουρτζιέφ σάν ἓναν πρόδρομο αὐτοῦ τοῦ εἶδους καί τήν “4η Ὀδό” του, σάν μία σχολή δημιουργίας γκουρού.

Τό σκηνικό στήν Ἑλλάδα. (Συμπλήρωμα ΔΙΑΛΟΓΟΥ).

Στή χώρα μας, σήμερα, εἶναι γνωστές τρεῖς ὁμάδες, πού ἀκολουθοῦν τίς διδασκαλίες τοῦ Γκουρτζιέφ: 1. Τό “Ἰνστιτούτο Γκουρτζιέφ”, 2. Τό “Ἴδρυμα Γκουρτζιέφ” καί τό 3. “The Fellowship Of Friends”. Καί οἱ τρεῖς διαθέτουν ἰστοσελίδες στό διαδίκτυο. Βιβλία σχετικά μέ τίς παραπάνω διδασκαλίες ἔχουν ἐκδοθεῖ κυρίως ἀπό τίς ἐκδόσεις: “Ζήτηρος”, “Ἀρχέτυπο”, “Κοάν/Νέα Βιβλία τοῦ Κόσμου”, “Νέα Ἰδιωτική Ὀδός” καί “Πύρινος Κόσμος”.

Στά πλαίσια αὐτῶν τῶν ἰδεολογιῶν κινοῦνται καί καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις, ὅπως, πρόσφατα, τά ρεσιτάλ

μέ μουσική Γκουρτζιέφ (28/2, 1/3 καί 2/3/2005, Ἀθήνα-Θεσσαλονίκη), ἡ Θεατρική Ὀμάδα “Ρόδα” κ. ἄ.

“Διεύρυνση” τοῦ κύκλου τῶν ὁπαδῶν ἐπιχειρεῖται καί μέ τήν ἐτήσια προβολή τῆς ταινίας “Meetings with Remarkable Men” (“Συναντήσεις μέ ἀξιοσημείωτους ἀνθρώπους”), παραγωγῆς 1979, μέ παραγωγό καί πρωταγωνιστή τόν γνωστό ἠθοποιό Peter Brook (Πήτερ Βρούκ), σέ ἰδιωτικές προβολές, σέ εἰδικά μισθωμένες κινηματογραφικές αἴθουσες.

Οἱ ὁμάδες: “Ἴδρυμα Γκουρτζιέφ”, “Κέντρο Γκουρτζιέφ - Οὐσπένσκι” καί “Fellowship Of Friends” περιλαμβάνονται στόν κατάλογο τῶν ὁμάδων, πού εἶναι ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη⁵.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ «ΧΑΡΙ ΠΟΤΕΡ»

Στίς 16 Ἰουλίου 2005 κυκλοφόρησε ταυτόχρονα στίς ἀγγλόφωνες χῶρες –Η.Π.Α., Μεγάλη Βρετανία, Αὐστραλία, Καναδάς κ.λπ.- τό 6^ο βιβλίο τῆς σειρᾶς Χάρι Πότερ. Τίτλος του: «*Ο Χάρι Πότερ καί ὁ ἡμίαιμος πρίγκιπας*» (Harry Potter and the half-blood prince) -τό ὁποῖο ἀναμένεται νά κυκλοφορήσει μεταφρασμένο στή χώρα μας στίς 2 Δεκεμβρίου 2005- καί πού σημεῖωσε, ὅπως καί τά προηγούμενα, ρεκόρ πωλήσεων.

Οἱ «φιέστες» πού ὀργανώθηκαν γιά νά συνοδεύσουν τήν «πρώτη νύχτα» τῆς κυκλοφορίας του ἀκολούθησαν τά πρότυπα τῆς κυκλοφορίας τῶν προηγούμενων τίτλων τῆς σειρᾶς τῶν βιβλίων τῆς Τζ. Κ. Ρόουλιγκ. Αὐτό ἀποδεικνύει γιά μία ἀκόμη φορά ὅτι τό διεθνές κεφάλαιο, ὅταν συντονιστεῖ μέ τά συμφέροντα, πού προωθοῦνται ἀπό τό δίκτυο τῆς «Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου», μπορεῖ νά ἐπιδειξῆ ἐντυπωσιακά ἀποτελέσματα, κάτι πού δέν φαίνεται νά συμβαίνει, δυστυχῶς, στούς φορεῖς, πού προσπαθοῦν νά ἀμυνθοῦν στήν πλημμυρίδα τῆς διάβρωσης, πού συντελεῖται σέ βάρος τῶν παιδιῶν μας.

Τό «ἐνδιαφέρον» τῶν νέων γιά τό «φαινόμενο Χάρι Πότερ» δέν ἔχει, δυστυχῶς, μειωθεῖ, ὅπως μαρτυροῦν οἱ πρώτες πληροφορίες σχετικά μέ τήν κυκλοφορία τοῦ ἔκτου βιβλίου. Χαρακτηριστικά ἀναφέρουμε:

Μέσα στό πρῶτο εἰκοσιτετράωρο, πωλήθηκαν 6,9 ἑκατομμύρια ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου στήν Ἀμερική, δηλαδή περίπου 250.000 ἀντίτυπα τήν ὥρα, ἐξασφαλίζοντάς του τόν τίτλο τοῦ ταχύτερα πωλουμένου βιβλίου στήν ἱστορία. Οἱ πωλήσεις, στό ξεκίνημα, ξεπέρασαν τά 100 ἑκατομμύρια δολλάρια σέ εἰσπράξεις, ξεπερνώντας ἀκόμα καί τά συνολικά κέρδη ἀπό τά εἰσιτήρια τῶν ταινιῶν. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν on line βιβλιοπωλείων Barnes & Noble μίλησαν γιά πωλήσεις πού ἔφταναν τά 105 ἀντίτυπα τό δευτερόλεπτο, κατά μέσο ὄρο, τήν πρώτη ὥρα ἑναρξῆς τῶν πωλήσεων.

5. Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταμένων Ἱερῶν Μητροπόλεων διά θέματα αἵρέσεων καί παραθρησκείας, Ἀλίartos, 20-26/9/1995. Ἀριθμοί καταλόγου: 127, 175 καί 407, ἀντίστοιχα.

Επίσης, ή J. K. Rowling κέρδισε από τὰ βιβλία 36 εκατομμύρια δολλάρια (20,6 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας) μόνο τήν πρώτη ήμέρα.

Τὰ στοιχεῖα αὐτά δείχνουν ὅτι τό πάθος τῶν νέων γιά τόν Χάρι Πότερ συνεχίζει νά ὑπάρχει ἔντονο -γιατί ὑποδαυλίζεται ἔντεχνα ἀπό τούς ἐνδιαφερόμενους- καί πώς οἱ γονεῖς πρέπει νά λάβουν τά μέτρα τους. Τοποθετήσεις τῆς τάξεως: “Εἶναι ἕνα παραμύθι...” ἢ “Εγώ δέν βλέπω τίποτε τό κακό στά βιβλία αὐτά...” ἢ “Μά, πάντα ὑπῆρχαν μάγοι στά παραμύθια...” ἔχουν ἀπό πολλοῦ πλέον καταρριφθεῖ καί ἡ εὐθύνη ὄλων μας εἶναι μεγάλη.

Μακριά, τώρα, ἀπό τόν «χορό τῶν εκατομμυρίων», ἀκούγονται κι ἄλλες φωνές...

Δειγματοληπτικά, παραθέτουμε τή γνώμη τοῦ **Πάπα Βενέδικτου XVI**, ὁ ὁποῖος πιστεύει ὅτι: «Τά βιβλία Χάρι Πότερ ἀποπλανοῦν ἔξυπνα τούς νεαροῦς ἀναγνώστες διαφθείροντας τήν Χριστιανική πίστη μέσα στήν ψυχή τους, πρὶν αὐτή προλάβει νά ὀριμάσει σωστά»⁶.

Παράλληλα, ἄς «ἀκούσουμε» καί τίς γνώμες κάποιων παιδιῶν, ἐδῶ, στή χώρα μας -πού πρόλαβαν καί διάβασαν τό 6^ο βιβλίο, στό ἀγγλικό πρωτότυπο-, ὅπως αὐτές δημοσιεύονται στήν ἰστοσελίδα τοῦ Ἑλληνα ἐκδότη τῶν βιβλίων Χάρι Πότερ⁷.

«Αυγουστίνια: Το πιο σκοτεινό βιβλίο της σειράς μέχρι τώρα. Δεν μπορούσα να το αφήσω από τα χέρια μου. Μέσα σε 4 ὥρες το εἶχα κυριολεκτικά “ρομφίξει” καί τήν επομένη το ξαναδιάβασα μήπως καί εἶχα χάσει κάτι στήν πρώτη ἀνάγνωση. ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΗ ΓΡΑΦΗ!!! ΦΟΒΕΡΗ ΠΛΟΚΗ!!! ΑΠΛΑ ΤΕΛΕΙΟ!!! Τώρα ξαναδιαβάζω ἀπό τήν ἀρχή ὅλη τή σειρά (για τουλάχιστον 15η φορά).

Θάλεια Χ.: Καταπληκτικό!!! Δεν θα με ξεκόλλαγε τίποτα ἀπό το 6ο βιβλίο, το πιο μαγικό καί περιπετειώδες βιβλίο ὄλου του κόσμου ...!!!

Αναστασία: Εἶναι το καλύτερο βιβλίο του κόσμου! Ἐχω διαβάσει ὅλα τα βιβλία της Ρόουλινγκ καί αὐτό εἶναι το ΚΑΛΥΤΕΡΟ! Αν καί δυσκολεύτηκα να το διαβάσω στα Αγγλικά τα κατάφερα να το διαβάσω σε 2 μέρες. Ἦταν το καλύτερο δῶρο που μου ἔκαναν ποτέ.

Effie: Καθηλωτικό! Δεν μπορούσα να το αφήσω ἀπ’ τα χέρια μου, ειδικά στα τελευταία κεφαλαία, **αν καί ἀσφαλῶς ὄχι για μικρά παιδιά...**

Γιάννης Σ.: Τέλειο! φοβερό! ἀκαταμάχητο! Δεν θα το αφήσω ἀπ’ τα χέρια μου αν δεν το διαβάσω τουλάχιστον δυο φορές εκτός αν μου το πάρει με το ζόρι η μητέρα μου για να μην κολλήσω πάλι κανένα χαριτοπεροβάρεμα (μετά ἀπό κάθε μανιώδη ἀνάγνωση ενός ἀπ’ τα βιβλία του Χάρι Πότερ τους “βγαίνει το λάδι” να με

κάνουν καλά ἀπό το χαριτοπεροβάρεμα) πιστεύω ὅτι ὅταν το διαβάσω θα γίνω καί πάλι ο πιο χαριτοπεροβαρεμένος ἄνθρωπος στη γη, στον γαλαξία μας, ἢ ἀκόμη καί στο σύμπαν!».

Ἀλήθεια, τί μέτρα παίρνουμε, στή χώρα μας γιά τήν ἀντιμετώπιση μιᾶς λαίλαπας, πού δείχνει ὅτι δέν θ’ ἀφήσει τίποτε ὄρθιο στήν ψυχή τῶν παιδιῶν μας;

Η ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε.

Τό περιοδικό “Παρακαταθήκη” ἐδημοσίευσε τήν ἀκόλουθη εἰδηση ὑπό τόν τίτλο: “Καταδίκη γκουρού. Σταθμός στά χρονικά τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης”.

«Σέ ποινές φυλάκισης 25 μηνῶν μετατρέψιμες πρὸς 4,40 εὐρώ ἡμερησίως μέ ἀνασταλτικό ὡς πρὸς τήν ἐφεση ἀποτέλεσμα καταδικάστηκαν ἀργά τό ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, 1 Ἰουλίου 2005 μετά ἀπό μία μαρathonία 2ήμερη ἀκροαματική διαδικασία τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Ρόδου, οἱ κ. κ. Γρ. Μπαϊρακτάρης, Εὐά Ἀνδρουτσοπούλου καί Παναγιώτης - Ἰωσήφ Ἀλεξίου.

Τό δικαστήριο ἔκρινε εἰδικότερα ἔνοχους τῶν πράξεων τῆς συκοφαντικῆς δυσφήμισης κατ’ ἐξακολούθησιν, τῆς συκοφαντικῆς δυσφήμισης διὰ τοῦ τύπου καί τῆς ψευδορκίας τούς δύο πρώτους καί ἔνοχο ἠθικῆς αὐτουργίας στίς πράξεις αὐτές τόν τελευταῖο». (Ἐφημ. “Δημοκρατική τῆς Ρόδου”, 3/7/2005, σελ. 8).

Ἡ ἀπόφαση ἀποτελεῖ σταθμό στά χρονικά τῆς νομικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν νέων αἱρέσεων (σεκτῶν) στήν Ἑλλάδα. Γιά πρώτη φορά ἀρχηγός σέκτας καταδικάζεται γιά ἠθική αὐτουργία σέ ποινικά ἀδικήματα πού ἐτέλεσαν στελέχη τῆς ὀργανώσεώς του.

Τό δικαστήριο ἄκουγε “μέ ἀνοιχτό στόμα” ὅσα κατέθεσαν οἱ μάρτυρες κατηγορίας, κυρίως ἡ μηνύτρια Χαρίκλεια Ἀνδρουτσοπούλου, ἡ ὁποία μέχρι τόν Ἰούλιο τοῦ 2003, πού ἀπεχώρησε ἀπό τήν ὀργάνωση, ἦταν ἡ ὑπ’ ἀριθμόν δύο σ’ αὐτήν. Μετά τήν ἀποχώρηση, ἡ ὀργάνωση μέ τήν προτροπή τοῦ ἀρχηγοῦ-γκουρού Τάκι Ἀλεξίου (τό δικαστήριο τόν κατεδίκασε γιά ἠθική αὐτουργία) τῆς ἔκανε τή ζωή “κόλαση”.

Ἀπό τήν κατάθεση καί τῆς μηνύτριας καί τοῦ π. Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, ὁ ὁποῖος ἐκλήθη νά καταθέσει ὡς εἰδικός ἐπὶ τῶν αἱρέσεων, φάνηκε καθαρά τό μεγάλο πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζει ἡ κοινωνία μας ἀπό τίς ὀργανώσεις αὐτές.

Νά σημειώσουμε ὅτι ὁ καταδικασθεῖς Τάκις Ἀλεξίου, δάσκαλος τῶν σοῦφι καί σείχης δύο ἰσλαμικῶν ταγμάτων, ἴδρυσε ἀπό τό 1984 διάφορες ὀργανώσεις, μέ πρώτη τήν “Ἑλληνική Ἐπιτροπή Ρούμι” καί τελευταία τήν ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε., ἡ ὁποία σύμφωνα μέ τό πόρισμα τοῦ εἰσαγγελέως Ἰωάννου Ἀγγελῆ (1996) ἦταν “δορυφορική τοῦ Κ.Ε.Φ.Ε.” (Σαηεντολογία).

Ὁ Τάκις Ἀλεξίου, ὅπως κατετέθη στό δικαστήριο, μέ συνεχή πλύση ἐγκεφάλου ἀλλά καί χρήση ὑπνώσεως, ἔπειθε τούς ὀπαδοῦς-θύματά του “ὅτι εἶναι ἀνώ-

6. “It is good that you shed light and inform us on the Harry Potter matter, for these are subtle seductions that are barely noticeable and precisely because of that deeply affect (children) and corrupt the Christian faith in souls even before it (the Faith) could properly grow”, (<http://www.lifesite.net/ldn/2005/jun/05062709.html>).

7. <http://www.psichogios.gr/book.asp?cid=22148>

ριμα άτομα και ότι έπρεπε να υποταχθούν σ' αυτόν, προκειμένου να μπορέσουν να ξαναγεννηθούν και να αννηψωθούν σαν άνθρωποι" (βλ. έφημ. "Η Δημοκρατική της Ρόδου", Κυριακή 3/7/2005).

Παρόμοιες μεθόδους εφαρμόζουν όλες οι παρόμοιες οργανώσεις (βλ. σχετικώς π. Ά. Αλεβιζοπούλου "Νεοφανείς αίρέσεις - Καταστροφικές λατρείες στο φώς της Ορθοδοξίας", έκδ. "Διάλογος" και π. Άρσενίου Βλιαγκόφτη "Σύγχρονες αίρέσεις. Μιά πραγματική άπειλή", έκδ. "Παρακαταθήκη")».

ΣΥΝΟΗΜΑ: ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ⁸
(β' μέρος)

Η μέθοδος του **Ύπερβατικού Διαλογισμού (Υ. Δ.)** είναι εύκολη στην εκμάθηση. Δεν χρειάζεται κανείς περισσότερα από 15 με 20 λεπτά καθημερινά, πρωί και απόγευμα, για την εφαρμογή της. Σ' αυτή την διαδικασία, θά πρέπει να προστεθεί και ο διαλογισμός με ένα μάντραμ, μία ειδική λέξη, για την αντιμετώπιση και αποβολή του άγχους. Αποβολή του άγχους σημαίνει άπελευθέρωση από τό κάρμα και προϋπόθεση είναι ή αποδοχή της μετεμψύχωσης.

Τά 7 εισαγωγικά βήματα.

Η μέθοδος του **Ύπερβατικού Διαλογισμού (Υ. Δ.)** παρουσιάζεται από τόν Μαχαρίσι Μάχες Γιόγκι σ' ένα πρόγραμμα με επτά βήματα:

1. Μία **εισαγωγική διάλεξη**, όπου οι προσκλήσεις γίνονται μέσω μιās ήμερήσιας έφημερίδας ή ενός διαφημιστικού πλακάτ. Στη φάση αυτή δίνεται βαρύτητα στα αποτελέσματα του **Υ. Δ.**
2. Μία **διάλεξη προετοιμασίας**. Στη φάση αυτή δίδονται οι θεωρητικές βάσεις του **Υ. Δ.**
3. Μία **προσωπική συζήτηση** με έναν αρμόδιο δάσκαλο του **Υ. Δ.**
4. Ένα **τελετουργικό μύησης** (Πούγια). Πρόκειται για ένα τελετουργικό θυσίας και ευχαριστίας, τό οποίο ολοκληρώνεται από τό δάσκαλο, στη σανσκριτική γλώσσα, του οποίου όμως τόν θρησκευτικό χαρακτήρα άρνοούνται οι ίνστρουχτορες του **Υ.Δ.** Τότε δίνεται στον μαθητή και τό μάντραμ, μία συγκεκριμένη, μυστική ήχητική λέξη, με την οποία ο μαθητής πρέπει από εδώ και στο έξής να διαλογίζεται.

Λίστα των μυστικών και ατομικών μάντρα του Υ. Δ.

Τά μάντρα -που εκπροσωπούν τά ονόματα διαφόρων θεοτήτων του ίνδουϊσμού, των οποίων την βοήθεια έξασφαλίζει κάποιος με την χρήση των μάντρα-, όρρίζονται σύμφωνα με τίς ομάδες ήλικίας των μνημένων και κατατάσσονται ως έξής:

Μάντραμ	Ήλικία του μνημένου.
ING	άπό 4 μέχρι 10 έτών.
IM	μέχρι 12 έτών.
INGA	μέχρι 14 έτών.
IMMA	μέχρι 16 έτών.
AING	μέχρι 18 έτών.
AIM	μέχρι 20 έτών.
AINGA	μέχρι 22 έτών.
AIMA	μέχρι 24 έτών.
SHIRING	μέχρι 30 έτών.
SHIRIM	μέχρι 35 έτών.
KIRING	μέχρι 40 έτών.
KIRIM	μέχρι 45 έτών.
HIRING	μέχρι 50 έτών.
HIRIM	μέχρι 55 έτών.
SHIAM	μέχρι 60 έτών.
SHIAMA	άνω των 60 έτών.

Ό θρησκευτικός χαρακτήρας της τελετουργίας γίνεται επίσης σαφής, όταν ο μαθητής προτρέπεται να κάνει θυσίες στην διάρκεια του Πούγια (τελετουργικού μύησης), να βγάλει τά παπούτσια του και να υποκλίνεται μπροστά στην φωτογραφία του Gugu Dev (του γκουρού διδάσκαλου του Μαχαρίσι Μάχες Γιόγκι).

Τά τρία έπόμενα βήματα (5 έως 7) περιλαμβάνουν επανεξέταση, κατά την οποία ο μαθητής έλέγχει τίς έμπειρίες που είχε στη διάρκεια του διαλογισμού του με βάση δεδομένα έρωτηματολόγια. Συνιστάται στον μαθητή να διαλογίζεται ομαδικά. Σήμερα⁹ τά έξοδα για την εισαγωγή άνέρχονται σε 800 μάρκα¹⁰. Μετά από έναμιση χρόνο έμπειρίας στον διαλογισμό ο μαθητής μπορεί να λάβει μέρος σε σεμινάρια σίντι (6.000 μάρκα). Στους διαλογιζομένους συνιστάται ή χορτοφαγία και ή άποχή από τό άλκοολ και τό κάπνισμα.

Κριτική.

Η "Δράση για την Πνευματική και Ψυχική Έλευθερία" (Βόννη 1978) ανέφερε σαν πιθανές συνέπειες του **Υ.Δ.** τά ακόλουθα: Διατάραξη των κοινωνικών σχέσεων, ρήξη στα πλαίσια της οικογένειας, άπώλεια της αίσθησης της πραγματικότητας, λόγω της ολοκληρωτικής συγκέντρωσης στον **Υ.Δ.**, διακοπή των σπουδών και της εκπαιδευτικής δραστηριότητας, άκριτη υπεράσπιση της μεθόδου του **Υ.Δ.**, αυτοαπομόνωση και άλλα.

Η όμοσπονδιακή κυβέρνηση, με βάση καταγγελίες ανθρώπων, που έθίγησαν, προειδοποιεί, ότι ή κίνηση του **Υ.Δ.** εντάσσεται στις γνωστές σαν "θρησκείες της νεότητας", που ή τεχνική τους μπορεί να οδηγήσει άσταθ ή άτομα σε ψυχικές ασθένειες, για τίς όποιες δεν έχουν την δυνατότητα να γνωρίζουν, λόγω έλλειπους κατάρτισης, οι δάσκαλοι του **Υ.Δ.**

8. Berliner Dialog 1-2000, σελ. 4

9. Άρχές του έτους 2000.

10. Η αντίστοιχεία είναι 410 περίπου ευρώ.

Συμπέρασμα.

Ἡ “Ἐπιστήμη τῆς Δημιουργικῆς Διανοίας” καί ἡ “Τεχνική τοῦ Υ.Δ.”, τοῦ Μαχαρίσι Μάχες Γιόγκι δέν εἶναι ἀξιολογικά οὐδέτερες ἐπιστῆμες ἢ τεχνικές, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νά προβάλλουν τίς τεχνικές αὐτές. Ἡ θεωρία καί ἡ πράξη τους, παρά τήν προσαρμογή τους ἐξωτερικά στόν δυτικό τρόπο σκέψης, δέν μποροῦν νά γίνουν ἀντιληπτές χωρίς τό πλαίσιο τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ. Ἡ ὑπόσχεση γιά τήν δημιουργία ἐνός κόσμου ἐλευθέρου ἀπό πάθη καί προβλήματα, πού θά ἐπιτευχθεῖ, δῆθεν, μέσω τῶν μάντρα καί τοῦ διαλογισμοῦ ἀποδεικνύεται, ἤδη ἀπό τήν ἀξίωσή της, ὡς οὐτοπική.

Ἡ αἴρεση τοῦ γκουρουϊσμοῦ, ὁ διαλογισμός, τά μάντρα, ἡ θεωρία τοῦ Κάρμα καί οἱ ἀντιλήψεις περὶ μετεμψύχωσης εἶναι ἀσύμβατα μέ τή χριστιανική πίστη.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΝΙΚΙ ἢ ΣΑΚΟΥΡΑ, Η ΣΥΛΛΕΚΤΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Μιά ἀπό τίς πολλές «παιδικές» τηλεοπτικές σειρές, πού ἔχουν σάν βασικό θέμα τή μαγεία -προβάλλοντάς την σάν μία ἀποδεκτή κι εὐχάριστη περιπέτεια, ιδιαίτερα δελεαστική καί κατάλληλη γιά τά παιδιά- εἶναι καί ἡ γιαπωνέζικη σειρά: «Κάρντ Κάπτορ Σακούρα¹¹», γνωστή στήν Ἑλλάδα σάν: «Οἱ περιπέτειες τῆς Νίκι».

Ἡ σειρά προβάλλεται σέ καθημερινή βάση, στήν παιδική ζώνη τοῦ Star Channel, στίς 7 τό πρωί.

Ὁ σχεδιασμός τῶν προσώπων ἀκολουθεῖ τήν γιαπωνέζικη τεχνοτροπία Manga¹². Ἡ σειρά ἀπευθύνεται ὡς ἐπί τό πλεῖστον σέ κορίτσια -ὄλων τῶν ἡλικιῶν, ἀπό προσχολικῆς ὡς καί 18 ἐτῶν.

Στό εἶδος αὐτό τοῦ σχεδίου τονίζεται μιὰ δῆθεν παιδικότητα -ἀθώα, γεμάτα ἀπορία πρόσωπα μέ τεράστια, ὀλάνοιχτα μάτια-, προβάλλοντας ὅμως παράλληλα ἕναν ὑποφώσκοντα, αἰσθησιασμό, λιγότερο ἢ περισσότερο ἐμφανή.

Ἀλλά, ἄς προχωρήσουμε στό σενάριο.

Ἡ νεαρή Νίκι (Sakura) ἀνακαλύπτει στό ὑπόγειο τοῦ σπιτιοῦ της ἕνα μαγικό βιβλίο, πού ἀναφέρεται στίς κάρτες ταρώ. Ἀπό λάθος της, «ἐνεργοποιεῖ» μιὰ ἀπό αὐτές -τόν ἄνεμο- ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες διαφεύγουν...

Μέσα ἀπό τό βιβλίο ἐμφανίζεται ὁ Κέρβερος, ὁ φύλακας τῶν καρτῶν, πού ἀρχικά παρουσιάζεται σάν μικρό, ζωντανό χαριτωμένο, λούτρινο ἀρκουδάκι μέ φτερά, γιατί, ὅπως λέει, «δέν ἔχει ἀρκετή ἐνέργεια γιά νά πάρει τήν ἀληθινή του μορφή¹³».

11. Τίτλος τοῦ πρωτοτύπου: «Card Captor Sakura».

12. Ὁ ὅρος προσδιορίζει τά γιαπωνέζικα comics. Στίς Η.Π.Α. συχνά χρησιμοποιεῖται ὑποδηλώνοντας comics μιᾶς εἰδικῆς τεχνοτροπίας.

13. Ἡ τερατώδης μορφή τοῦ τρικέφαλου φύλακα τοῦ Ἄδη εἶναι ιδιαίτερα προσφιλῆς τόν τελευταῖο καιρό σέ πολλά «παιδικά» θεάματα / ἀναγνώσματα.

Ὁ Κέρβερος δίνει στή Νίκι ἕνα μενταγιόν, πού μπορεῖ νά μεταμορφώνεται σέ μαγικό ραβδί ὅταν χρησιμοποιηθεῖ τό ξόρκι: «Ἐλα σέ μένα δύναμη τοῦ σκοτούς καί ἀποκάλυψε τήν ἀληθινή σου μορφή. Σέ διατάζω μέ τή δύναμη πού μοῦ δόθηκε» καί τῆς ἐξηγεῖ, πῶς μπορεῖ μ' αὐτό νά «παγιδεύει» καί νά «χρησιμοποιεῖ» τίς κάρτες. Τῆς ἐξηγεῖ ἐπίσης πῶς οἱ κάρτες δημιουργήθηκαν ἀπό τόν μάγο Clow Reed, καί πῶς ὁ μάγος τόν διόρισε φύλακα τῶν καρτῶν.

Ἔτσι, ἡ Νίκι κι ὁ Κέρβερος ξεκινοῦν νά «πολεμοῦν» τίς κάρτες -πού παρουσιάζονται μέ μορφή σωματική, ζωντανές- καί νά τίς συγκεντρώνουν, ἐνῶ παράλληλα χρησιμοποιοῦν τίς «νικημένες» κάρτες σέ μάχες μέ ἄλλες κάρτες. Συχνά ἔχουν σάν σύμμαχό τους τόν Li Shaoran, ἕναν συνομήλικό τῆς Νίκι, πού εἶναι ἀπόγονος τοῦ μάγου, πού κατασκεύασε τίς κάρτες. Στό τελευταῖο ἐπεισόδιο ἡ Νίκι πολεμᾷ ἐναντία στό ἴδιο τόν μάγο Clow Reed, πού ἀποδεικνύεται πῶς εἶναι ἕνας ἀπό τούς συμμαθητές της, σέ μετενσάρκωση. Γιά νά τή βοηθήσει, ὁ Κέρβερος παίρνει τήν πραγματική του μορφή. Νικῶντας στή μάχη, ἡ Νίκι συλλαμβάνει τίς τελευταῖες κάρτες, τό «Φῶς» καί τό «Σκοτάδι».

Οἱ παραστάσεις τῶν καρτῶν, πού ἐμφανίζονται στήν «παιδική» αὐτή τηλεοπτική σειρά, δείχνουν, ἐκ πρώτης ὄψεως, νά μὴν ἀνταποκρίνονται ἐπακριβῶς στίς παραστάσεις τῶν καθιερωμένων καρτῶν ταρώ -ὅπως αὐτές, τούλάχιστον, ἐξελίχθηκαν διά μέσου τῶν αἰῶνων-, ὅμως σαφῶς παραπέμπουν σ' αὐτές. Ἄς λάβουμε, ὅμως, ὑπ' ὄψιν μας ὅτι τό γνήσιο ταρώ εἶναι ἕνα βιβλίο συμβολισμοῦ καί τά σύμβολά του βρῖσκονται συνεχῶς σέ διαδικασία ἐξέλιξης. Ἄς μὴν ξεχνοῦμε ἐπίσης ὅτι κατά καιρούς ἔχουν προταθεῖ διάφορες ἐρμηνεῖες τῶν καρτῶν ταρώ καί μάλιστα, συχνά δίνονται «λέξεις-κλειδιά», πού βοηθοῦν στήν ἀπομνημόνευση τῆς σημασίας τῆς κάθε κάρτας.

Ἔτσι, οἱ παραστάσεις τῶν καρτῶν, ὅπως ἐμφανίζονται στήν τηλεοπτική σειρά, θά μπορούσαν κάλλιστα νά θεωρηθοῦν γνήσιες κάρτες ταρώ, παρ' ὅτι κάποιες φιλοτεχνήθηκαν ἀπό τούς δημιουργοὺς τῆς τηλεοπτικῆς σειράς, μέ τρόπο πού νά δίνουν μιὰ πιό ἀνάλαφρη καί «χαριτωμένη» εἰκόνα πρὸς τό παιδικό κοινό στό ὁποῖο ἡ σειρά ἀπευθύνεται. Οἱ κάρτες, ἀκόμη, διαφέρουν μεταξὺ τους καί ὡς πρὸς τήν «δύναμη» πού ἐκπέμπουν. Τό «Φῶς» καί τό «Σκοτάδι» π. χ., θεωροῦνται οἱ πιό «δυνατές» κάρτες, ἴσης ὅμως μεταξύ τους δυνάμει. Ἀκολουθοῦν οἱ κάρτες πού ἀπεικονίζουν τά τέσσερα ἀλχημικά στοιχεῖα (πῦρ, γῆ, ὕδωρ, ἀήρ). Ὁ λόγος, τέλος, τῆς παρουσίας τους ποικίλει. Κατά τήν ἐξέλιξη τοῦ μύθου, ἄλλες κάρτες ἐμφανίζονται νά ἐπιχειροῦν νά «διασκεδάσουν» εἰς βάρος τῶν ἡρώων, ἄλλες νά τοὺς βλάψουν κι ἄλλες νά τοὺς καταστρέψουν.

Ἡ σειρά αὐτή, πολύ δημοφιλῆς, στόν κοριτσόκοσμο εἰδικά, συντονισμένη μέ «νεανικά» περιοδικὰ τοῦ ἴδιου προσανατολισμοῦ -ὅπως τό «W.I.T.C.H.¹⁴»- καί

14. Βλέπε: ΔΙΑΛΟΓΟΣ, τεῦχος 30, Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2002.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Μας κοινοποιήθηκε έπιστολή του κ. Γ. Βλάχου ή οποία εστάλει προς τοπική έφημερίδα της Άγίας Παρασκευής, σχολιάζοντας άρθρο της έφημερίδας με άρχαιολατρικό περιεχόμενο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΘΑΡΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΤΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 83, 106 81 ΑΘΗΝΑ

5 Ιουλίου 2005

Προς την εφημερίδα
ΑΤΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ
Fax: 2106014357

Κύριε Διευθυντά,

Συχνά διαβάζουμε την εφημερίδα και με την ευκαιρία αυτής μας της επιστολής θα θέλαμε να σας συγχαρούμε για την αναμφισβήτητη βελτίωσή της, τους

τελευταίους μήνες, τόσο από πλευράς εμφάνισης όσο και από πλευράς ύλης. Ακόμη δε, να σας συγχαρούμε για το Ελληνορθόδοξο φρόνιμα, που φαίνεται να διαπνέει τόσο το έντυπο όσο και εσάς προσωπικά.

Με χαρά και ενθουσιασμό, λοιπόν, -αυξανόμενο καθώς προχωρούσε το διάβασμα- ξεκινήσαμε την ανάγνωση και του εκτεταμένου άρθρου: «Σε Πείσμα των Καιρών», που δημοσιεύθηκε στο πρόσφατο φύλλο (Ιούνιος 2005). Το άρθρο, ως γνωστόν, δείχνει να σχολιάζει τα κακώς κείμενα σε διεθνές επίπεδο, σε σχέση πάντα με τη χώρα μας και δείχνει να προσπαθεί να διεισδύσει στα παρασκήνια και στις διαπλοκές, που εξυφαίνονται και διαμορφώνουν τα διεθνή οικονομικό - γεωπολιτικό - στρατιωτικά παιχνίδια.

Ξεκινώντας το άρθρο, οι πρώτες σκέψεις μας διαβάζοντας ήταν: «Καλά τα λέει ο άνθρωπος». Βέβαια, το ύφος κάποιες φορές εξελισσόταν έντονα, αλλά, τέλος πάντων, τέτοιες μικρές «παρεκτροπές» δικαιολογούνται από την έξαρση του συγγραφέα.

Ενθουσιαστήκαμε και στην αναφορά τη σχετική με: «Τα Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών», ένα βιβλίο

άλλες τηλεοπτικές σειρές, όπως το «Sailor Moon» -στο οποίο θα αναφερθούμε σε προσεχές σχόλιο-, προετοιμάζουν, έν αγνοία μας, τις αύριανές μάγισσες, τις ένταγμένες στην κοσμοθεωρία των WICCA, στά πλαίσια πάντα των σχεδίων της «Νέας Έποχής του Ύδροχόου».

Κι αυτές οι μάγισσες θα είναι τά κορίτσια μας, τά δικά μας παιδιά!

τόσον σημαντικό, αλλά και τόσον αμφιλεγόμενο, για το οποίο οι σιωνιστές διατείνονται ότι αποτελεί προϊόν των «μυστικών υπηρεσιών του Τσάρου» (δημοσιεύθηκε ο ισχυρισμός αυτός και στο όργανο του Τ.Ε.Ε. πρόσφατα), χωρίς όμως οι ισχυριζόμενοι αυτά, να μπορούν να μας δικαιολογήσουν την εξέλιξη της ιστορίας και της ανθρωπότητας τις τελευταίες δεκαετίες, που ακολουθεί κατά γράμμα την περιγραφή των «Πρωτοκόλλων».

Μέχρις εδώ, λοιπόν, καλώς!

Βέβαια, μας έκανε εντύπωση, έχοντας διαβάσει τα 3/4 του άρθρου, η μέχρι το σημείο εκείνο παντελής απουσία αναφοράς στην Εκκλησία, στην Ορθοδοξία ή στην «Ελληνοορθοδοξία», την στιγμή κατά την οποία οι παράμετροι αυτές είναι και οι μόνες που φαίνεται να ανθίστανται στις γνωστές μεθοδεύσεις της «**Νέας Εποχής του Υδροχόου**» (New Age), που περιλαμβάνει το «θρησκευτικό» σκέλος για την επιβολή της «**Νέας Τάξης**» πραγμάτων, στην προσπάθεια για την **Παγκοσμιοποίηση**.

Όμως, το παραθεωρήσαμε κι αυτό, πιστεύοντας ότι θα συναντήσουμε παρακάτω τις σχετικές αναφορές στην Εκκλησία, σαν τον μοναδικό εγγυητή της Αλήθειας και της θωράκισής μας από το Νεοταξικό κατεστημένο. Εξ άλλου, η αναφορά του συγγραφέα του άρθρου στα θέματα αυτά μας έπειθε ότι ήταν γνώστης του αποκρυφιστικού παρασκηνίου, του σχετικού με τις παγκόσμιες κακοδαιμονίες.

Όμως, οποία έκπληξη! Τη συνέχεια του άρθρου ακολούθησε ένας καταγιγισμός Νεοειδωλολατρίας και Δωδεκαθεϊσμού. Οι σχετικές φράσεις διαδέχονταν η μία την άλλη σε «ρυθμό πολυβόλου». Σας παραθέτω μερικές:

«Με την έναρξη της Δεύτερης Χιλιετίας, το 2.000, τελείωσε το Ζωδιακό Έτος των Ιχθύων». (Εδώ προφανώς εννοεί ότι παρήλθε η περίοδος του Χριστιανισμού και είμεθα προ των πυλών της έλευσης του «νέου Αβιτάρ» της περιόδου του Υδροχόου).

«Και σύμφωνα πάντα με την Ελληνική Παράδοση θα έρθει ο Νέος Υδροχοϊκός Θεός της Ελλάδος. Το Ηλιακό μας σύστημα θα διανύσει το Ουράνιο Τόξο Ζωδιακού που αντιστοιχεί στον Υδροχόο».

«...θα στηθεί και πάλι στο άσειστο βάθρο του ο Ύψιστος Θεός της Ελλάδος υπό την αιγίδα μιας πολιτείας Ελληνικής». (Εδώ, δεν εννοεί, φυσικά, τον Κύριό μας, Ιησού Χριστό. Αλλά, τότε ποιόν; Μήπως, τον Μ.Α.Τ.Σ., των Μασονικών στοών;).

«Οι περί του Θείου αντιλήψεις των Ελλήνων αντικατοπτρίζονται στην Ελληνική Μυθολογία (Πρωτοϊστορία)...».

«Η ταυτόχρονη και απανταχού παρουσία του Θείου είναι βαθειά ριζωμένη στην ψυχή του Έλληνα, που βλέπει την ουσία του παντού, χωρίς ωστόσο να το φοβείται.

Οι Θεοί είναι γεννήτορες και φίλοι του, είναι οι ελπίδες και τα Ιδανικά του, προς τα οποία τείνει να εξομοιωθεί. Είναι διαλεκτικοί και μπορούν να περάσουν μέσα από το μυαλό του. Δεν είναι άμετροι

και άναρχοι αλλ' υπόκεινται στο Νόμο, του οποίου τα μέτρα κατά τον Ηρόκλειτο «Κανείς Δεν Μπορεί να Υπερβεί».

«Τα Δημόσια κτίρια σε αρχαίο Ελληνικό ρυθμό και Βωμούς, Ναούς, Στάδια, Ανδριάντες Ηρώων, Επιτύμβιες Στήλες και Βιβλιοθήκες σε μια υπερήφανη Ελλάδα».

«Κάθε τέσσερα χρόνια με **την πρώτη πανσέληνο του Σεπτεμβρίου** ..., στα χνάρια της Αίγλης, της Δόξας και των θρύλων, οι άνθρωποι από όλα τα μέρη της Γης να ξεκινούν για το μεγάλο ξέφρενο πανηγύρι. (Τι να πρωτοθυμηθούμε; Τους «Διαλογισμούς Πανσελήνου», που πραγματοποιούν οι διάφορες αποκρυφιστικές οργανώσεις, στιλ Θεοσοφικής Εταιρίας, «την Πανσέληνο του Βεσάκ» κ.λπ. ή τις εκδηλώσεις: «Μουσική με την Πανσέληνο», «Τόποι Ιεροί στο φως του φεγγαριού» κ.λπ. που «κάποιοι» κατάφεραν να περάσουν σαν πολιτιστικά δρώμενα, στο Υπουργείο Πολιτισμού (...για Θέματα Πανσελήνου) και στον Ε.Ο.Τ.);

«Μια Μεγαλειώδη Θεϊκή Εορτή, την Ολυμπιάδα, που μόνο μια Ελλάδα μπορεί να προσφέρει.

Με την Ολυμπιακή Φλόγα, το φως της Ελλάδος βγαλμένο μέσα από τους Ιερούς χώρους της Πατρίδος μας, την Ολυμπία, το Δίον, τους Δελφούς, τον Παρθενώνα, της Ελευσίνας και όλης της Ελλάδος, να προσφέρουν Ελπίδα και Χαρά σε όλους τους λαούς της Γης, σε ένα κόσμο Δικαιοσύνης και Αξιοπρέπειας».

«...στις φλέβες μας ρέει το θάνατο αίμα των Ημίθεων, των Ηρώων και των θρύλων, γιατί τέτοιο ρέει και στους μακάριους Θεούς».

«Στο Ιερόν Έδος των Θεών, Συνδαιτυμών των Θείων Όντων, στο **Αιθερικό** «Υψιμέλαθρον» Ανάκτορο των Ολυμπίων»...

Κύριε Διευθυντά, ίσως δεν αντιληφθήκατε ότι «δώσατε βήμα» σε ένα χαρακτηριστικό πλέον είδος πίστης και γραφής, που κρυμμένο μέχρι πριν 2 δεκαετίες στις «μυστικές συνεδρίες» των Τεκτονικών Στοών, εμφανίζεται σήμερα με δεκάδες ειδικά έντυπα, λάτρεις-αντιπροσώπους, αρχηγούς μικρό-ομάδων κ.ά. και προσπαθεί να αποκόψει, με την προπαγάνδα αυτού του είδους, τον νεοέλληνα από την παράδοσή του, η οποία είναι η αδιάσπαστη συνέχεια της Αρχαίας Ελλάδας, της Βυζαντινής συνέχειάς της και της σημερινής λίγο-πολύ παραπαίουσας πραγματικότητάς της.

Η πίστη αυτή, γνωστή με τους όρους: Αρχαιολατρία, Νεοπαγανισμός, Δωδεκαθεϊσμός, Νεοειδωλολατρία κ.λπ. μισεί την Εκκλησία και την Ελληνοορθοδοξία και ξεγράφει 20 αιώνες ελληνικής ιστορίας και ζωής. Δρα υποχθόνια, όπου μπορεί και με άμετρο θράσος, όπου νομίζει ότι «την παίρνει».

Είναι άμεσα επικίνδυνη η πίστη αυτή των Νεοειδωλολατρών, γιατί παρασύρει ανύποπτους πολίτες, που αγαπούν την πατρίδα τους και θαυμάζουν την αρχαιοελληνική μας παράδοση, να πιστέψουν, ότι θα βρουν λύση στα καθημερινά τους προβλήματα

ακολουθώντας κάτι, που στην ουσία είναι φαινόμενο ξενόφερτο, της παγκόσμιας εξάρσης του αποκρυφισμού και της παραθρησκείας, ενώ προσπαθεί να εμφανιστεί δήθεν νεωτεριστική κι επαναστατική.

Στην ουσία, η πίστη των Δωδεκαθεϊστών, ακολουθεί αυτά ακριβώς, εναντίον των οποίων το άρθρο: «Σε Πείσμα των Καιρών» κόπτεται σε μεγάλο μέρος της αρχής του, ενώ έρχεται να ρίξει έναν ακόμη λίθο στους πολλούς, που ρίχνονται κατά της Ελληνοχριστιανικής μας παράδοσης, διαμορφώνοντας το χάος, που επικρατεί στη σύγχρονη κοινωνία μας, με ευθύνη των εναλλακτικών και ολιστικών θεωριών και μεθόδων της «Νέας Εποχής».

Πιστεύουμε, ότι μετά την ενημέρωσή μας αυτή, θα θελήσετε να διερευνήσετε το θέμα περαιτέρω, συμβουλευόμενος την εξειδικευμένη στα θέματα αυτά Εκκλησιαστική Αρχή.

Φιλικά
Γεράσιμος Βλάχος
Κοινωνικός Λειτουργός.

Κοινοποίηση:

Συνοδική Επιτροπή επί των Αιρέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, Fax: 2107272244.

Πανελλήνια Ένωση Γονέων για την Προστασία της Οικογένειας και του Ατόμου, Fax: 2106082219.

“Σε προηγούμενο τεύχος του «Διαλόγου» δημοσιεύθηκε (ίσως από τον υπερβολικό ζήλο του αρθρογράφου στο να διαφυλάξουμε την θρησκευτική μας πίστη και αυτό είναι απόλυτα κατανοητό), ότι η εταιρεία μας που διαθέτει φυτικά προϊόντα στα φαρμακεία και μεταξύ αυτών προϊόντα μοναστηριακής φυτοθεραπείας, σχετίζεται με αιρετικά σχίσματα στο χώρο της εκκλησίας (νέα εποχή του υδροχόου, new age). Θέλω να διαβεβαιώσω τους αναγνώστες του περιοδικού ότι ουδεμία σχέση έχουμε με όλα αυτά, αντιθέτως τα αντιπαλεύουμε. Μάλιστα τόσο εγώ όσο και οι συνεργάτες μου είμαστε άνθρωποι με βαθιά πίστη στις παραδόσεις μας και στην Εκκλησία του ενός και μοναδικού Θεού μας.

Η εταιρεία μας δουλεύοντας χρόνια τώρα πάνω στην φυτοθεραπεία που έχει αναπτυχθεί στα Ελληνικά μοναστήρια προσπαθεί να διαδώσει την μεγάλη προσφορά της στην θεραπευτική των Ελλήνων και έχουμε διαπιστώσει εμπράκτως ότι οι μοναχοί μας, άνθρωποι πολλές φορές αγράμματοι, χάρη στην ευλογία και το χάρισμα του Θεού, θεραπεύουν με την βοήθεια της Δημιουργίας του, την φύση και τα βότανα.

Θα ήθελα τελειώνοντας να παρακαλέσω το περιοδικό, σε κάποιο από τα επόμενα τεύχη να φιλοξενηθεί, αν είναι δυνατόν κάποιο άρθρο μου πάνω στην Ελληνική μοναστηριακή φυτοθεραπεία για την ενημέρωση των αναγνωστών σας.

Με τιμή
Χρήστος Φαρμάκης
Φαρμακοποιός”

ΙΑΜΑΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΕΛΙΞΙΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Συνεπείς προς τόν τίτλο του περιοδικού μας, καταχωρούμε τήν κατωτέρω έπιστολή του κ. Χρ. Φαρμάκη, καίτοι στό σχετικό σχόλιο του “ΔΙΑΛΟΓΟΥ” (τεύχος 39) δέν αναφέρονται ούτε τό όνομά του ούτε ό τίτλος τής εταιρείας του. Η έπιστολή πού λάβαμε έχει ως άκολουθως:

Στήν άνωτέρω έπιστολή έχουμε νά παρατηρήσουμε ότι δέν είναι σωστό καί άπόδεκτο νά διαφημίζονται μαζί, στό ίδιο έντυπο τής φαρμακευτικής εταιρείας, τά “Ίάματα Μοναστηριών” καί τό Feng Shui (στηριζόμενο στό Γίν καί τό Γιάνγκ καί τήν “συμπαντική ένέργεια”) καί οι άλλες “έναλλακτικές πρακτικές”, γιατί έτσι μόνο σύγχυση δημιουργείται μεταξύ των Όρθοδόξων πιστών.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Άπό τό Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, **89,5 FM**, μεταδίδονται οι έξης εκπομπές:

- 1) **Όρθόδοξη Μαρτυρία καί Ζωή. Κάθε Τρίτη, 7 - 7.30 μ.μ.** Έπιμελείται καί παρουσιάζει ό Γραμματεός τής Σ. Ε. επί των αιρέσεων, π. Κυριαός Τσουρός.
- 2) **Σεμινάριο Όρθοδόξου Πίστewς. Κάθε Τετάρτη, 5 - 6 μ.μ.** Παραγωγός: Π. Ε. Γ. (Πανελλήνια Ένωση Γονέων για τήν Προστασία του Έλληνορθοδόξου Πολιτισμού, τής Οικογένειας καί του Άτόμου). Παρουσιάστρια: κ. Αϊκατερίνη Αναγνωστοπούλου.
- 3) **Έκκλησία καί Αιρέσεις. Κάθε Παρασκευή, 5.30 - 6 μ.μ.** Παραγωγός: Π. Ε. Γ., σέ συνεργασία μέ τή Σ. Ε. επί των αιρέσεων. Παρουσιάστρια: κ. Αϊκατερίνη Αναγνωστοπούλου.
- 4) **Όρθοδοξία καί κακοδοξία. Κάθε Παρασκευή, 8.30 - 9 μ.μ.** Έπιμελείται καί παρουσιάζει ό Άρχιμ. π. Δανιήλ Γούβαλης.

Ίστοσελίδα τής ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:
www.ecclesia.gr, e-mail: iera-synodos@ecclesia.gr
Ίστοσελίδα τής Π. Ε. Γ.: www.ppu.gr

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου

1. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη - Λατρεία - Ζωή.
2. The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life.
3. Ἡ Ὁρθοδοξία μας.
4. Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός καί Ὁρθοδοξία.
5. Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καί παραχριστιανικῶν ομάδων, ἔκδ. Γ'.
6. Πεντηκοστιανοί καί Ὁρθοδοξία. Ἱστορία - Διδασκαλία - Ὁριοθέτηση.
7. Ἀποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, Νέα Ἐποχή, ἔκδ. Γ'.
8. Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία.
9. Μετεναρ୍କωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη Θεώρηση τοῦ Κακοῦ, ἔκδ. Β'.
10. Διαλογισμός ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση.
11. Ντοκουμέντα γιά τίς αἱρέσεις καί τήν παραθρησκεία.
12. Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σέ δρόμο τοῦ Ἐωσφόρου.
13. Νεοφανεῖς αἱρέσεις – Καταστροφικές Λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.
14. Ναζισμός μέ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ομάδων.
15. Ὁ ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας – Γενική θεώρηση, Καμπάλλα, Ἀλχημεία, Ροδόσταυροι κλπ. (τεύχη 1-20).
16. Νεοσατανισμός, Ὁρθόδοξη θεώρηση καί ἀντιμετώπιση.
17. Ἐγγληματικό δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν.
18. Ἡ ἀστρολογία στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.
19. Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας.
20. Προβληματική καί στρατηγική στήν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας.
21. Ἡ Λατρεία τῆς «Σκοπιᾶς», μία δικτατορία στό Μπροῦκλιν, τόμοι Α', Β' καί Γ'.
22. Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας. Πρακτικός ὁδηγός γιά τήν οἰκογένεια.
23. Τό Νόημα τῆς ζωῆς στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἄκομη συνιστοῦμε

24. Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη. Ὀλοκληρωτικές πνευματικές ἐξαρτήσεις. Πανορθόδοξη ἀντιμετώπιση, ἔκδ. Ζ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως, Ἀλιάρτος 20-26/9/1995.
25. Νικολάου Σταυριανίδη, Θρησκευτική Ἐλευθερία, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
26. Νικολάου Σταυριανίδη, Θεοσοφία - «Νέα Ἐποχή», Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
27. Μοναχῆς Ἀντωνίας, Νεοπεντηκοστιανοί στήν Ἑλλάδα, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
28. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
29. Κυριάκου Κυριαζόπουλου, Σαηεντολογία. Γνωστή θρησκεία ἢ παραθρησκεία; Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
30. Λεωνίδου Ι. Φιλιππίδου. Ἡ Παγκόσμιος προσοδογία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ, Ἀθήνα, ἔκδ. ΠΕΓ.
31. Ἰωάννου Μηλιῶνη, «Ναί ἢ ΟΧΙ στο Χάρι Πότερ;», Δ' ἔκδοση, Ἀθήνα, ΠΕΓ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων πού συνιστοῦμε

1. Ἡ Ὁμοιοπαθητική ἀσυμβίβαστη μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἔκδ. Πρωτοβουλίας Γονέων Βορείου Ἑλλάδος γιά τήν Προστασία τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου, Πολύγυρος Χαλκιδικῆς (τηλ. 23710-41880).
2. Ἀρχιμανδρίτη Χριστοφόρου Τσιάκκα, Νεοφανεῖς Αἱρέσεις – Ποιμαντική, κοινωνική καί νομική ἀντιμετώπισή τους, ΠΕΓ Κύπρου.
3. Α' Εὐρωπαϊκή συνδιάσκεψη - Καταστροφικές λατρεῖες καί ψυχο-ομάδες, Λεμεσός, ἔκδ. ΠΕΓ Κύπρου (τηλ. 003-5725-712839).
4. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλαγκόφτη, Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μιά πραγματική ἀπειλή, ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ.: 2310-222.511).

Τά παραπάνω βιβλία διατίθενται στά βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δέν βρῖσκετε τά βιβλία 1-31, μπορεῖτε νά ἀπευθυνθεῖτε στήν ΠΕΓ, τηλ. (210)6082271 & (210)6396665, προκειμένου νά σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπί ἀντικαταβολῆ.

ΚΟΥΠΟΝΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Πρός ΠΙΕΓ
Μεσογείων 429
Άγία Παρασκευή, Τ.Κ. 153 43
Τηλ.: 210-60.82.271, 210-63.96.665

Παρακαλώ να μου στείλετε τό/ά βιβλίο/α

στην παρακάτω διεύθυνση μου:

Έπώνυμο: ..... Όνομα: .....

Όδος & αριθμός: .....

Ταχ. Κωδ. & Πόλη: ..... Τηλ.: .....

Παρακαλώ όπως μου αποσταλούν επί αντικαταβολή.

Ό παραγγέλλον

Ό ΔΙΑΛΟΓΟΣ κυκλοφορεί καί αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ.

ΚΟΥΠΟΝΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΑΣ*

Πρός ΠΙΕΓ
Μεσογείων 429
Άγία Παρασκευή, Τ.Κ. 153 43
Τηλ.: 210-60.82.271, 210-63.96.665

Παρακαλώ, με ενδιαφέρει να μου αποστέλλετε τό περιοδικό «ΔΙΑΛΟΓΟΣ» στην παρακάτω διεύθυνση μου:

Έπώνυμο: ..... Όνομα: .....

Όδος & αριθμός: .....

Ταχ. Κωδ. & Πόλη: ..... Τηλ.: .....

* Συμπληρώνεται σε περίπτωση αλλαγής διεύθυνσως ή έγγραφως νέου παραλήπτου.